

8-9-10

Handelingen

-11-12-13

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1988-1989

Vergaderingen van december 1988

ONTSLAGEN BIJ NV PHILIPS TE LEUVEN
STOCKHOLMSE CONFERENTIE EUROPEES MEDIABELEID
BRT-TV-TORENPROJECT TE SINT-PIETERS-LEEUV
NIET-NALEVING DECREET NIET-OPENBARE RADIO'S
WIJZIGING EN AANVULLING DECRETEN I.V.M. SOCIAAL-CULTUREEL VORMINGS-
WERK VOOR VOLWASSENEN
GOEDKEURING GENEEFSE VERDRAG BEROEPSREVALIDATIE EN WERKGELEGEN-
HEID GEHANDICAPTEN
OPRICHTING VLAAMSE HUISVESTINGSMAATSCHAPPIJ EN VLAAMSE
LANDMAATSCHAPPIJ
AUTONOME RAAD VOOR HET GEMEENSCHAPSONDERWIJS
BEHOUD EN EVOLUTIE HANNECARTBOS EN GEBIED TER YDE
BESTRIJDING SCHELDEVERVUILING
EXAMENS, LOON- EN VERGOEDINGSLAST VLOS
MAATREGELEN VLAAMSE EXECUTIEVE WEGWERKEN GEVOLGEN NAOORLOGSE
REPRESSIE
ALARMERENDE BERICHTEN REGELING FINANCIERING GEMEENSCHAPPEN EN
GEWESTEN
VOORLOPIGE KREDIETEN 1989
PERSONEELSBELEID EN BEVOEGDHEIDSVERDELING VLAAMSE EXECUTIEVE
INDUSTRIELE BELEIDSVORMING EN ECONOMISCHE COMPENSATIEPOLITIEK
VLAAMSE EXECUTIEVE
WIJZIGING EN AANVULLING DECREET NEDERLANDSTALIGE OPENBARE
BIBLIOTHEEKWERK

Inhoud

Nr. 8 **Dinsdag 13 december 1988**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 135

Begrotingen

Indiening en verwijzing, blz. 135

Ontwerp van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 135

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 135

Verslagen

Indiening, blz. 135

Boek van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 136

Mededeling van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 136

Schriftelijke vragen (R.v.O. art. 69)

Indiening, blz. 136

Vragen (R.v.O. art. 70)

Vraag van de heer L. Vanhorenbeek tot de heer N. De Batselier, Vice-voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over de gevolgen van de aangekondigde ontslagen bij de NV Philips Industries te Leuven, blz. 136

Motie van orde

Aanvulling van de agenda, blz. 137
Sprekers : de heren G. Verhaegen, J. Van Elewycck, A. De Beul

Vragen (R.v.O. art. 70) (Voortzetting)

Vraag van de heer D. Vervaeet tot de heer L. Waltniel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de aanleg van een golfterrein te Overijse spijts de gemeentelijke beslissingen ter zake, blz. 138

Vraag van de heer D. Vervaeet tot de heer L. Waltniel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over het doordrukken van het BRT-TV-torenproject te Sint-Pieters-Leeuw, blz. 138

Vraag van de heer A. De Beul tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de op 23 november 1988 te Stockholm gehouden Conferentie inzake het Europees mediabeleid, blz. 139

Vraag van de heer A. De Beul tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de onzekere toekomst van het Internationaal Cultureel Centrum op de Meir te Antwerpen, blz. 140

Vraag van de heer A. De Beul tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de niet-naleving van de bepalingen van het decreet van 6 mei 1982 houdende organisatie en erkenning van de niet-openbare radio's, blz. 141

Vraag van de heer A. De Beul tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse

Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over contacten met Nederland in verband met de afvalwatercollector Gent-Antwerpen en de waterverdragen, blz. 141

Vraag van de heer W. De Vlieghe tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, en de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over door de Vlaamse Gemeenschap begane overtredingen bij personeelsaanwerving, blz. 142

Vraag van de heer D. Vervaeet tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het doordrukken van het BRT-TV-torenproject te Sint-Pieters-Leeuw, blz. 144

Ontwerp van decreet tot wijziging en aanvulling van het decreet van 4 juli 1975 houdende de rijkssubsidieregeling van het Nederlandstalig sociaal-cultureel vormingswerk voor volwassenen in verenigingsverband, van het decreet van 2 januari 1976 tot erkenning en subsidiëring van de Nederlandstalige koepelorganisatie voor beleidsvoorbereidend overleg in de sector van het sociaal-cultureel werk voor volwassenen en van het decreet van 3 maart 1978 houdende de rijkssubsidieregeling van het Nederlandstalig sociaal-cultureel vormingswerk met volwassenen in instellingen

— 138 (BZ 1988) — Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 144
Sprekers : de heren M. Van Peel, verslaggever, F. Bosmans en Minister P. Dewael

Artikelsgewijze bespreking, blz. 146

Spreeker : de heer A. De Beul

Motie van orde

Voorstel tot verdaging van de beraadslaging, blz. 147

Spreeker : de heer J. Van Elewycck

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Verdrag betreffende de beroepsrevalidatie en werkgelegenheid van gehandicapten, aangenomen te Genève op 20 juni 1983 door de Internationale Arbeidsconferentie

— 150 (BZ 1988) — Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 148
Sprekers : de heer J. De Bremaeker, verslaggever, Minister G. Geens

Artikelsgewijze bespreking, blz. 148

Regeling van de werkzaamheden, blz. 149

Nr. 9 **Dinsdag 13 december 1988**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 151

Ontwerp van decreet houdende oprichting van een Vlaamse Huisvestingsmaatschappij

— 148 (BZ 1988) — Nrs. 1 tot 5

Algemene bespreking, blz. 151

Sprekers : de heren H. De Loor, verslaggever, J. De Seranno, verslaggever, J. Buchmann, M. Olivier, W. De Vlieghe, J. Van Elewycck, P. Vangansbeke

Motie van orde

Coördinatie van de werkzaamheden met de Wetgevende Kamers, blz. 167

Ontwerp van decreet houdende oprichting van een Vlaamse Huisvestingsmaatschappij

— 148 (BZ 1988) — Nrs. 1 tot 5

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 168

Sprekers : de heren C. Marchand, R. Van Rompaey, Minister L. Waltniel

Artikelsgewijze bespreking, blz. 178

Sprekers : de heer J. De Seranno, Minister L. Waltniel, de heer J. Van Elewycck

Regeling van de werkzaamheden, blz. 181

Nr. 10 **Woensdag 14 december 1988**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 183

Ontwerp van decreet houdende oprichting van de Vlaamse Landmaatschappij

— 149 (BZ 1988) — Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 183

Sprekers : de heren J. Van Looy en J. Sleenckx, verslaggevers, Jozef Bosmans, A. Beckers, mevrouw M. Vogels, de heren M. Capoen, J. De Seranno, Minister T. Kelchtermans

Artikelsgewijze bespreking, blz. 199

Sprekers : de heren J. Cuyvers, J. De Seranno, Minister T. Kelchtermans, de heer J. Van Elewycck, mevrouw M. Vogels

Regeling van de werkzaamheden, blz. 204

Nr. 11 **Woensdag 14 december 1988**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 205

Ontwerp van bijzonder decreet betreffende de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs

— 161 (1988-1989) — Nrs. 1 tot 4

Algemene bespreking, blz. 205
Sprekers : de heren E. Baldewijns, C. Moors, verslaggevers. Ministers D. Coens, L. Van den Bossche, de heren E. Beysen, A. Laridon, W. Van Durme, mevrouwen A. Leysen, N. Maes, de heren A. Schellens, G. Janzegers

Artikelsgewijze bespreking, blz. 246
Sprekers : mevrouw N. Maes, de heer G. Janzegers, Minister D. Coens, de heren W. Van Durme, G. Verhaegen, C. Moors, Minister L. Van den Bossche

Regeling van de werkzaamheden, blz. 263

Nr. 12 Donderdag 15 december 1988
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 265

Ontwerp van financiedecreet voor het begrotingsjaar 1989
— 10-A (1988-1989) — Nr. 1

Algemene bespreking, blz. 265
Sprekers : de heren J. Van Elewycyk, W. De Vlieghe, Minister G. Geens

Artikelsgewijze bespreking, blz. 266

Interpellaties (R.v.O. art. 72)

Interpellatie van de heer J. Cuyvers tot de heer L. Waltniel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, en de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het ongerept verder bestaan van het Hannecartbos en de recente evolutie inzake het gebied Ter Yde, blz. 266

Sprekers : de heren W. De Vlieghe, G. Verhaegen, J. Cuyvers, J. Timmermans, Ministers L. Waltniel, T. Kelchtermans

Interpellatie van de heer E. Gryp tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de noodzaak van een nieuwe globale aanpak van het milieubeleid ter bestrijding van de Scheldevervuiling, blz. 270

Sprekers : de heer E. Gryp, Minister T. Kelchtermans

Interpellatie van de heer L. Dierickx tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, en de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de examens bij de Vlaamse Operastichting en de loon- en vergoedingslast van deze instelling

Vraag (R.v.O. art. 70, 6c)

Vraag van de heer A. De Beul tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het honoreren, door de Vlaamse Operastichting, van het protocol

dat door de Vlaamse Gemeenschap met de vakbonden werd gesloten bij de ontbinding van de intercommunale Opera voor Vlaanderen, blz. 273

Sprekers : de heren L. Dierickx, A. De Beul, J. Van Elewycyk, Ministers L. Van den Bossche, P. Dewael

Indiening van een motie, blz. 281

Regeling van de werkzaamheden, blz. 282

Interpellaties (R.v.O. art. 72) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer W. Luyten tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over maatregelen die de Vlaamse Executieve binnen haar bevoegdheidsgrenzen kan nemen tot het wegwerken van de onsociale en inhumane gevolgen van de naoorlogse repressie, blz. 282

Sprekers : de heer W. Luyten, Minister G. Geens

Regeling van de werkzaamheden, blz. 286

Nr. 13 Donderdag 15 december 1988
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 287

Actuele vragen (R. v. O. art. 71)

Actuele vraag van de heer V. Anciaux tot de heer L. Waltniel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de plannen voor een golfterrein te Meise, blz. 287

Actuele vraag van de heer J. Geysels tot de heer R. De Wulf, Gemeenschapsminister van Tewerkstelling, over het overleg tussen de nationale en de Gemeenschapsminister van Tewerkstelling en Arbeid in verband met positieve maatregelen voor werklozen, blz. 288

Actuele vraag van de heer J.P. Pillaert tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het uitblijven van de uitvoeringsbesluiten op het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, blz. 288

Actuele vraag van de heer E. Desutter tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over een mogelijke verlenging van het koninklijk besluit van 25 juni 1981 tot regeling van de toekenning van premies inzake kampeerwezen voor 1989, blz. 289

Voorstel van resolutie van de heer A. Denys C.S. betreffende de alarmerende berichten over de door de nationale Regering geplande regeling inzake de financiering van Gemeenschappen en Gewesten — 159 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Bespreking, blz. 289

Sprekers : de heren J. Pede, verslaggever, A. Denys, L. Dierickx, V. Anciaux, Minister G. Geens, de heer F. Vermeiren

Ontwerp van decreet waarbij voorlopige kredieten geopend worden die in mindering komen van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989

— 11-A (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 298

Sprekers : de heren M. Olivier, verslaggever, A. Denys, W. De Vlieghe, Minister G. Geens

Artikelsgewijze bespreking, blz. 300

Regeling van de werkzaamheden, blz. 307

Interpellaties (R.v.O. art. 72) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer G. Cardoen tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de uniformisering en objectivering van het personeelsbeleid alsmede de aanpassing van het bevoegdheidsverdelingsbesluit van de Vlaamse Executieve, blz. 307

Sprekers : de heer G. Cardoen, Minister G. Geens

Interpellatie van de heer F. Vermeiren tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, en de heer N. De Batselier, Vice-voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over de deelneming van de Vlaamse Executieve aan de industriële beleidsvorming en de economische compensatiepolitiek naar aanleiding van de helikopteraanloop, blz. 309

Sprekers : de heer F. Vermeiren, Minister N. De Batselier

Ontwerp van decreet houdende wijziging en aanvulling van het decreet van 19 juni 1978 betreffende het Nederlandstalige openbare bibliotheekwerk

— 164 (1988-1989) — Nrs. 1 tot 6

Algemene bespreking, blz. 314

Sprekers : de heren J. Devolder, verslaggever, A. De Beul, J. Van Elewycyk, mevrouw A.-M. Neyts-Uytbroeck, de heer J. Geysels

Artikelsgewijze bespreking, blz. 318

Hoofdelijke stemming, blz. 321

Mededeling van de Voorzitter

Commissie van Onderzoek over het Gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse, blz. 322

Ontwerp van decreet waarbij voorlopige kredieten geopend worden die in mindering komen van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989

— 11-A (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Aangehouden stemmen, blz. 322

Hoofdelijke stemming, blz. 324
Spreker : de heer W. De Vlieghe

Ontwerp van **decreet** tot wijziging en aanvulling van het decreet van 4 Juli 1975 houdende de rijkssubsidieregeling van het Nederlandstalig sociaal-cultureel vormingswerk voor volwassenen in verenigingsverband, van het decreet van 2 januari 1976 tot erkenning en subsidiëring van de Nederlandstalige koepelorganisaties voor beleidsvoorbereidend overleg in de sector van het sociaal-cultureel werk voor volwassenen en van het decreet van 3 maart 1978 houdende de rijkssubsidieregeling van het Nederlandstalig sociaal-cultureel vormingswerk met volwassenen in instellingen

— 138 (BZ 1988) — Nrs. 1 tot 4

Aangehouden stemmen, blz. 325

Hoofdelijke stemming, blz. 326
Spreker : de heer J. Geysels

Ontwerp van **decreet** houdende oprichting van een Vlaamse Huisvestingsmaatschap-

pij
— 148 (BZ 1988) — Nrs. 1 tot 6

Aangehouden stemmen, blz. 327

Hoofdelijke stemming, blz. 328
Spreker : de heer W. De Vlieghe

Ontwerp van decreet houdende oprichting van de Vlaamse Landmaatschappij
— 149 (BZ 1988) — Nrs. 1 tot 5

Aangehouden stemmen, blz. 330
Spreker : de heer J. Laverge

Hoofdelijke stemmen, blz. 334
Spreker : de heer J. Cuyvers

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Verdrag betreffende de beroepsrevalidatie en werkgelegenheid van gehandicapten, aangenomen te Genève op 20 juni 1983 door de Internationale Arbeidsconferentie
— 150 (BZ 1988) — Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 336

Ontwerp van bijzonder decreet betreffende de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs

— 161 (1988-1989) — Nrs. 1 tot 7

Aangehouden stemmen, blz. 337

Hoofdelijke stemming, blz. 347
Spreker : de heer G. Janzegers

Voorstel van resolutie van de heer A. De nys c.s. betreffende de alarmerende berichten over de door de nationale Regering geplande regeling inzake de financiering van Gemeenschappen en Gewesten
— 159 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 35 1

Eindejaarswensen, blz. 35 1
Spreker : de heer G. Verhaegen

Regeling van de werkzaamheden, blz. 351

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven

– *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

– *De vergadering wordt geopend om 14 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

R. Deswaene. H. Knuts. A. Steverlyncx ; gezondheidsredenen.

J.-P. Pillaert ; ambtsverplichtingen.

L. Vanhorenbeek ; familieverbindingen.

ONTWERP VAN BIJZONDER DECREET betreffende de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs – 161(1988-1989) – Nrs. 1 tot 4

Algemene bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is het ontwerp van bijzonder decreet betreffende de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Baldewijns, verslaggever, heeft het woord.

De heer E. Baldewijns, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, het eerste bijzonder ontwerp dat deze Raad ter behandeling krijgt heeft eveneens een bijzondere belangstelling gekregen in de Commissie van Onderwijs.

De Minister van Onderwijs en de Minister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt hebben beiden geen gelegenheid laten voorbijgaan om onze Commissie maximaal en optimaal te informeren en de leden hebben hunnerzijds door een overvloed van vragen en bedenkingen bijgedragen tot een hoogstaand debat.

Mijnheer de Voorzitter, uw Commissie had voor haar werkzaamheden twee verslaggevers aangeduid. Collega Moors zal zich inzonderheid bezighouden met de aspecten die betrekking hebben op de financiering, op de artikelsgewijze bespreking en op de belangrijkste amendementen. Ikzelf zal, naast de inhoudelijke weergave van de algemene discussie en de discussie omtrent de structuren van de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs, de samenstelling en de bevoegdheden ervan en de gevolgen voor het personeel, ook nog uw aandacht vragen voor enkele beperkte tekstcorrecties en voor mijn persoonlijke bedenkingen. Ik kom zo tot het algemeen kader waarin dit decreet tot stand kwam.

Mijnheer de Voorzitter, dit decreet is de uiting van het voluntarisme van

de Vlaamse Gemeenschap om uitvoering te geven aan het artikel 17 paragraaf 2 van de Grondwet. Deze paragraaf van de Grondwet luidt als volgt : „Zo een Gemeenschap als inrichtende macht bevoegdheden wil overdragen aan één of meer autonome organen, kan dit slechts bij decreet aangenomen worden bij een tweederde meerderheid”. Dit betekent meteen, mijnheer de Voorzitter, dat wij hier uiteraard te maken hebben met het eerste bijzonder decreet dat onze Vlaamse Raad ter behandeling krijgt en dat uiteraard alleen maar met een tweederde meerderheid in de toekomst kan gewijzigd worden. Het spreekt dan ook vanzelf dat om tot een dergelijke ruime consensus te komen er ook een grote, brede overeenkomst nodig is tussen de verschillende politieke strekkingen in Vlaanderen.

En inderdaad, de Vlaamse onderwijswereld pleitte al lange tijd voor meer autonomie voor het Rijksonderwijs, voor een grotere onafhankelijkheid ten opzichte van de Minister bevoegd voor alle onderwijs in het land, voor een grotere continuïteit in het beleid en in het beheer van het onderwijs van en voor de ganse gemeenschap. De doorbraak voor de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs kwam evenwel bij het tot stand komen van het Regeerakkoord van de Nationale Regering Martens VIII van 10 mei 1988. Dit Regeerakkoord vertekent het onderwijsveld in Vlaanderen. Het artikel 17 legt de bepalingen op waarbinnen de vrijheid van onderwijs kan uitgeoefend worden en waarborgt de vrije keuze. Het artikel 17 behoudt

Baldewijns

een reeks waarborgen voor alle onderwijsnetten in Vlaanderen en is meteen de aanleiding tot het verbreden van de bevoegdheid van het Arbitragehof zoals dit in het grondwetartikel 107ter wordt voorzien. Het artikel 59bis — § 2—2e van de Grondwet maakt de Communautarisering van het onderwijs mogelijk. Toch hadden, bij de regeringsonderhandelingen de onderhandelende partijen de goedkeuring in de Vlaamse Raad geëist van dit decreet over de Autonome Raad vóór het gemeenschapsonderwijs zou worden gecommunautariseerd.

Bij zijn inleiding tot de bespreking van het ontwerp van decreet stelde de Gemeenschapsminister van Onderwijs dat de bezorgdheid van de politieke partijen voor de levenskansen van het gemeenschapsonderwijs in Vlaanderen aanleiding heeft gegeven om door decentralisering en democratisering tegemoet te komen aan de kritiek die door velen op het huidige Rijksonderwijs wordt geuit. Deze kritiek sloeg in hoofdzaak op de politisering van het beleid, alsmede op het gebrek aan continuïteit in het beheer.

De oprichting van een Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs stelt derhalve een einde aan de dubbele bevoegdheid van de Minister, die enerzijds inrichtende macht is van één net en tevens verantwoordelijke voor het algemene beleid over alle netten.

De ARGO krijgt derhalve een organisatie- en beheersfunctie toebedeeld, inclusief de opdracht het verzekeren van de vrije keuze van onderwijs voor ouders en leerlingen die een neutrale school verkiezen.

Hij wordt ook gelast met de kwaliteitsbewaking van dit onderwijs en met de promotie ervan.

Hij vervult daarenboven de werkgeversfunctie door het voeren van een eigen personeelsbeleid. uiteraard mede op basis van syndicaal overleg. Daarnaast krijgt de ARGO een vertegenwoordigingsfunctie toegewezen met betrekking tot het algemeen be-

leid, in de lokale beleidsadviserende organen, en tegenover en naast de andere schoolnetten. Dit element is uiteraard van groot belang in het zicht van de oprichting van een Algemene Onderwijsraad voor de Vlaamse Gemeenschap die eveneens volgens het politiek akkoord in de nabije toekomst zal opgestart worden en die een overkoepelende raad voor alle netten zal zijn.

De ARGO zal in deze Algemene Onderwijsraad een evenwaardige partner zijn van de andere netten.

Kort samengevat : dit ontwerp van decreet houdt voor het onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap meteen de waarborgen in om, met democratisch geworden bestuursorganen, samengesteld uit personen die aan dit onderwijs gehecht zijn, een eigen beleid te voeren.

De ARGO wordt een publiekrechtelijke rechtspersoon van de Vlaamse Gemeenschap en organiseert het hele gemeenschapsonderwijs. Toch moeten wij in alle duidelijkheid stellen dat omwille van hun specifieke beheersstructuur of omwille van hun afhankelijkheid van andere departementen, enkele onderwijsniveaus, of zelfs scholen, niet onder de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs resorteren. Ik citeer hier : „het universitair onderwijs, het Hoger Zeevaartonderwijs, de Koninklijke Kadettenschool en het Schriftelijk Onderwijs”. Door verscheidene leden werd in de Commissie de vraag gesteld of het tot stand komen van de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs tot gevolg heeft dat de Vlaamse Gemeenschap en de Gemeenschapsminister hun volledige bevoegdheid over het Gemeenschapsonderwijs afstaan aan deze Raad ? Hierop werd een genuanceerd antwoord gegeven. Inderdaad, de Vlaamse Gemeenschap staat haar organiserende bevoegdheid, dus van inrichtende macht, af aan de ARGO. De Gemeenschapsminister van Onderwijs blijft evenwel, via een commissaris, de controle uitoefenen over de wettelijkheid en de financiële orthodoxie van de ARGO-beslissingen. Hij kan evenwel geen opportuniteitscontrole laten uitvoeren. De Autono-

me Raad voor het Gemeenschapsonderwijs zal in de traditie van het Rijksonderwijs de grootste eerbiediging vragen voor de godsdienstige filosofische en ideologische opvattingen van de personen tot wie het Gemeenschapsonderwijs zich richt.

Hij krijgt de voorname taak om een kwaliteitsgerichte ontwikkelingsbegeleiding voor jonge mensen te waarborgen.

In het geheel van de ARGO-structuur en -doelstellingen valt het op dat twee basisprincipes duidelijk op de voorgrond treden : de decentralisering en de democratisering door inspraak en via participatie van alle geleidingen. De Minister van Onderwijs onderstreepte nogmaals dat het principe „wat op lokaal niveau kan worden beslist en uitgevoerd moet niet centraal worden geregeld” boven alles primeert. Het gaat hier dus om een duidelijke responsabilisering van alle deelnemers in het betrokken onderwijsveld van hoog tot laag.

Mijnheer de Voorzitter, de bespreking van het ontwerp en van dit algemene kader gaf aanleiding tot enkele belangrijke bedenkingen. Algemeen werd aanvaard dat het hier gaat om een ingrijpende wijziging van het onderwijsveld. Ook de nieuwe autonomie waarvan het gemeenschapsonderwijs zal genieten, werd als positief beschouwd. Toch betreurde een woordvoerder dat bij het tot stand komen van het politiek akkoord vier Vlaamse partijen werden betrokken maar niet de ecologische partij. Anderen wezen bij hun algemene beschouwingen erop dat het gemeenschapsonderwijs in het onderwijsveld een ruimere plaats moet innemen, rekening houdend met de voortschrijdende laïcisering van onze maatschappij. Nog anderen stelden zich vragen over de operationaliteit van het ontwerp. Een spreker, auteur van een voorstel tot wet in verband met een autonome raad voor het Rijksonderwijs, stelde met genoegen vast dat de structuren die in dit ontwerp van decreet worden voorzien eenvoudiger zijn dan oorspronkelijk vooropgesteld. Veel aandacht genoot eveneens de discussie rond de gehechtheid aan het onderwijs en het engage-

Baldewijns

ment van de verantwoordelijken in de schoolraden en in de centrale raad. Het hoofdelement bij de algemene discussie van dit ontwerp van decreet was evenwel de neutraliteit, de neutraliteitsverklaring, het neutraliteitsprincipe in het algemeen.

Door de meeste sprekers werd de huidige neutraliteit van het gemeenschapsonderwijs afgedaan als een log mechanisme dat elk dynamisme in de weg staat. Daarom werd ervoor gepleit de neutraliteitsverklaring dermate te herzien dat zij zou stelen op een intern pluralisme. Aldus komt men tot een echte gemeenschapsschool, een school van de volledige gemeenschap waar respect en eerbied wordt opgebracht voor de filosofische, godsdienstige en ideologische overtuiging van elke leerling, student of ouder.

In een betoog werd echter duidelijk verklaard dat de pluralistische school iets anders is dan de neutrale gemeenschapsschool en dat men beide begrippen niet mag verwarren. Het neutraliteitsbeginsel is de basis voor de neutrale school, het charter van het pluralistisch onderwijs, van de pluralistische school. Wel werd aanvaard dat, steunend op artikel 17 van de Grondwet, een nieuwe neutraliteitsverklaring door de Centrale Raad moet worden opgesteld. Hierbij kan men, rekening houdend met het eigen pedagogisch concept, ook eigen accenten leggen. Men zal dus moeten aanvaarden dat met eenzelfde basis van neutraliteitsbeginselen, zoals voorzien in de Grondwet, men in verschillende inrichtende machten ook tot verschillende neutraliteitsverklaringen kan komen, waarbij de verschillen worden uitgemaakt door andere pedagogische klemtonen. Algemeen werd gehoopt dat een nieuwe formulering van de neutraliteit meer kansen kan bieden aan het gemeenschapsonderwijs.

Ter gelegenheid van deze discussie onderstreepte de Gemeenschapsminister van Onderwijs nogmaals dat het gemeenschapsonderwijs een eenheid bezit, in die zin dat het gemeenschapsonderwijs niet wordt gevormd door een bijeenvoeging van losse schakels, maar door een eenheid in-

zake pedagogisch concept. In het kader van de neutraliteitsdiscussie werden twee aspecten in het bijzonder belicht.

Ten eerste, werd de vraag gesteld welk orgaan die neutraliteitsverklaring in de toekomst zal controleren? Bestaat er geen mogelijkheid om deze nieuw uitgeschreven neutraliteitsverklaring voor advies aan de Commissie voor Onderwijs en Vorming van de Vlaamse Raad voor te leggen? Hierop werd duidelijk geantwoord dat de samenstelling en de werkwijze van de centrale raad van de ARGO, met zekere blokkeringsmechanismen, de nodige waarborgen bieden.

De Ministers schenken volledig vertrouwen aan de gemandateerden in de centrale raad, die de belangrijke plicht hebben om, zo veel mogelijk in een geest van samenhang, deze neutraliteitsverklaring op te stellen. Wel werd opgemerkt dat, voor wat de basisbeginselen betreft, het Arbitragehof kan optreden.

Het tweede element van discussie was het criterium waarvan men uitgaat om de neutraliteit of het karakter van het onderwijs te bepalen, namelijk het diplomacriterium. Een lid liet opmerken dat het onrechtvaardig is iemand te beoordelen op basis van een diploma dat hij of zij in zijn of haar jeugd heeft behaald. Andere leden wezen erop dat dit diplomacriterium in vele omstandigheden achterhaald is. Algemeen werd gepleit voor een ander criterium.

Nochtans zal dit diplomacriterium behouden blijven tot er een nieuwe neutraliteitsverklaring tot stand komt.

In een besluit stelde de Gemeenschapsminister van Onderwijs dat de neutraliteitsverklaring ook een administratieve rechtshandeling is en als dusdanig ook onderworpen is aan de legaliteit, waarover de commissaris van de Executieve moet waken.

Mijnheer de Voorzitter, ik hoop op deze wijze een algemeen kader getekend te hebben waarin deze Autonome Raad voor het gemeenschapsonderwijs zich kan bewegen. Ik ga nu

over tot het onderdeel structuur en samenstelling van de ARGO.

De ARGO zal bestaan uit twee soorten bestuursorganen. Een centrale raad, en lokale schoolraden of lokale raden van bestuur voor de instellingen van het Hoger Onderwijs buiten de Universiteit. De Centrale Raad zal op 1 januari 1989 worden georganiseerd en geïnstalleerd. Het gaat echter voor een eerste periode van 4 jaar over een voorlopige raad. Het decreet voorziet immers een uitbouwperiode van 4 jaar om het hele ARGO-functioneren geleidelijk te laten ontstaan. De lokale schoolraden of raden van bestuur treden in werking op 1 april 1991. De Centrale Raad zal in zijn definitieve fase bestaan uit 12 leden, 2 maal 6 leden die rechtstreeks verkozen worden door de rechtstreeks verkozen leden van de schoolraden en de raden van bestuur en door de leden van de schoolraden en de raden van bestuur die uit de pedagogische colleges gecoördineerd worden, alsmede door de instellingshoofden. De Voorzitter en de twee onder-voorzitters van de Centrale Raad worden benoemd door de Executieve uit een lijst van 3 kandidaten, waarvoor de 3 fracties die het grootste aantal leden tellen in de Vlaamse Raad ieder een kandidaat voordragen. De onder-voorzitter - secretaris wordt benoemd door de Executieve op voordracht van de fractie die in de Vlaamse Raad het vierde grootste aantal leden telt.

Enkel deze uitvoerende functies zijn voltijds en zijn bezoldigd. De lokale schoolraden worden op een democratische manier tot stand gebracht. Zij omvatten ofwel 12 leden, ofwel 15 leden, naar gelang de school of de scholengroep waarvoor de lokale schoolraad bevoegd is, minder of meer dan 1.000 leerlingen telt. De lokale schoolraden worden immers georganiseerd per onderwijsinstelling of groep van onderwijsinstellingen, die om redenen van samenwerking, geografische, pedagogische of infrastructuurle aard op elkaar zijn aangewezen. De onderwijsbegeleidende diensten, zoals de PMS-centra, de pedagogische centra en de autonome internaten, zullen eigen bestuurslichamen krijgen, waarvan de be-

Baldewijns

voegdheid door de Centrale Raad zal worden vastgelegd. Alle leden van de lokale schoolraden ondertekenen de gehechtheidsverklaring. De 12 of 15 leden van de lokale schoolraad worden opgedeeld in 3 gelijke groepen. De eerste rechtstreeks verkozen door de ouders van de studenten. De tweede groep, dus opnieuw 4 of 5 afgevaardigden, wordt gecoöpteerd door de eerste groep uit de sociale, economische en culturele milieus. De derde groep, dus eveneens 4 of 5 afgevaardigden, wordt samengesteld uit 1 instellingshoofd met stemrecht en uit leden van het pedagogisch college. De twee reeds genoemde groepen in de schoolraad kiezen deze afgevaardigden uit de pedagogische colleges. Opmerkelijk is wel dat voor de rechtstreeks verkozen leden de open kandidatuurstelling geldt en dat ook leerlingen van de hoogste twee jaar van het secundair onderwijs bij het werk van de lokale schoolraden worden betrokken. De raden van bestuur, dus voor de instellingen van het hoger onderwijs buiten de universiteit, worden als volgt verkozen : twee stemgerechtigde leden verkozen door de studenten, drie stemgerechtigde leden verkozen door de afgestudeerde oud-studenten en door de ouders van de op dat ogenblik aan de instellingen verblijvende studenten. Vijf stemgerechtigde leden worden gecoöpteerd door de in tweede orde genoemde leden en door de instellingshoofden. Vervolgens worden eveneens door de vorige acht stemgerechtigde leden, dus niet deze aangeduid door de studenten, vier stemgerechtigde leden gecoöpteerd uit de leden van de pedagogische colleges. In laatste orde zijn ook de hoofden van de onder de raad van bestuur ressorterende onderwijsinstellingen vertegenwoordigd in de raad van bestuur. Slechts een van hen is net zoals voor de lokale schoolraad stemgerechtigd. Voor de mandaten in de Centrale Raad en in de lokale schoolraden en raden van bestuur worden strikte onverenigbaarheden in het oog gehouden. Zo is onverenigbaar met een dergelijk mandaat het lidmaatschap van het Europees of Nationaal Parlement, van een Gemeenschaps- of Gewestraad, van een na-

tionale Regering, van een Gemeenschaps- of Gewestexecutieve en van de krachtens artikel 107 quater van de Grondwet opgerichte organen van het Brussels hoofdstedelijk Gewest, van een bestendige deputatie en van een college van Burgemeester en schepenen, of het Voorzitterschap van een Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn. Ook de hoedanigheid van personeelslid van een ander onderwijsnet, behoudens het universitair onderwijs, of het lidmaatschap van een inrichtende macht van het gesubsidieerd vrij onderwijs, of het lidmaatschap van de Centrale Raad of van een andere raad van bestuur of de hoedanigheid van verantwoordelijk leider of vaste afgevaardigde bezitten van een vakorganisatie die beroepsbelangen van het personeel van het onderwijs behartigt, is onverenigbaar. Tevens mag men de leeftijd van 65 jaar niet hebben bereikt. Belangrijk in de discussie waren uiteraard de rol en de bevoegdheid van de topmandaten in de Centrale Raad, de verklaring van gehechtheid en de bestuursformule voor de overgangsfase. Wat het eerste betreft, stelt men dat de creatie van een driedelige top, met een onder-voorzitter-secretaris erbij, een nieuw element is in de totstandkoming van ARGO. Het is vooral belangrijk dat onder meer bij het opstellen van de begroting deze gemandateerden de grootst mogelijke consensus nastreven en ook de meest oprechte instelling hebben ten opzichte van het gemeenschapsonderwijs.

Ook moet de Centrale Raad de creatie van de lokale schoolraden voorbereiden.

Een lid was het grondig oneens met de politieke sleutel die voor de samenstelling van de Centrale Raad wordt gehanteerd. Hij hield een warm pleidooi voor de rechtstreekse verkiezing van de twaalf leden in de Centrale Raad. De Gemeenschapsminister van Onderwijs weerlegde dit standpunt met te stellen dat het gemeenschapsonderwijs geen vrij onderwijs is, maar het onderwijs van de gehele Vlaamse Gemeenschap. Hij besluit hieruit dat het volstrekt democratisch is dat de Vlaamse Raad zich in de bestuursorganen terugvindt.

Een ander lid was van oordeel dat de feitelijke samenstelling van de Centrale Raad zeer belangrijk is en dat deze de vertaling moet zijn van elke minderheid in Vlaanderen. Andere sprekers weerlegden deze mening met te stellen dat alles uiteraard afhangt van de mensen die in de verschillende raden vertegenwoordigd zijn en die het toch goed moeten menen met het gemeenschapsonderwijs. Zij hechten dan ook zeer veel belang aan de gehechtheidsverklaring die moet worden ondertekend.

Mijnheer de Voorzitter, in dit debat werden nu reeds vele vraagtekens geplaatst. Men wees er in de Commissie op dat uiteraard geen enkele politieke partij er baat bij heeft dat het gemeenschapsonderwijs verder wordt gepolitiseerd. Toch werd eveneens benadrukt dat het niet eenvoudig zal zijn om bevoegde personen kosteloos bij de lokale schoolraden te betrekken. Dit wil zeggen : mensen te vinden met een oprecht engagement voor dit net en die overtuigd zijn van het pedagogisch concept ervan. Een lid pleitte er eveneens voor dat de Centrale Raad vorming zou organiseren voor de lokale schoolraden en voor de vertegenwoordigers hierin. Hij stelde dat een te grote betutteling door een politieke, syndicale of andere instantie de oorzaak kan zijn voor de mislukking van de depolitisering en dat het misschien beter ware dat men de ouderverenigingen hierbij hun werk zou laten doen.

Zoals reeds is gesteld, mijnheer de Voorzitter, maakte de problematiek van de gehechtheidsverklaring, die door alle vertegenwoordigers op de verschillende beheersniveaus dient te worden ondertekend, het voorwerp uit van heel wat bedenkingen. Zo werd de vraag gesteld of nu reeds richtlijnen over een aantal inhoudelijke aspecten van deze gehechtheidsverklaring kunnen worden meegegeven aan de Centrale Raad. Het is immers deze Centrale Raad die de gehechtheidsverklaring zal opstellen. Concreet werd onder meer gevraagd of het in de toekomst mogelijk zal zijn dat iemand die zijn eigen kinderen naar een andere school zendt de gehechtheidsverklaring kan ondertekenen. Deze discussie werd afgeslo-

Baldewijns

ten met de bevestiging door de Gemeenschapsministers dat dit inderdaad kan en dat dit het logisch gevolg is van de geest van het akkoord. Toch wijst men erop dat de ouders zelf de eerste groep afgevaardigden in de schoolraad zullen aanduiden en derhalve bij hun keuze allicht veel oog zullen hebben voor de echte verknochtheid van de kandidaten aan het gemeenschapsonderwijs en aan de lokale school. In de feiten zal men dus allicht naar een eigen methode van verkiezing evolueren. Ook werd onderstreept dat voor de coöptatie van de personen uit het lokaal, sociaal, economisch en cultureel milieu de afgevaardigden van de ouders een volledige vrije keuze hebben. Ook veel aandacht ging er naar het mogelijk blokkeringsmechanisme op het niveau van de Centrale Raad, een blokkeringsmechanisme dat in feite van toepassing is bij belangrijke aanlegingen, zoals de punctuele onderdelen van de begroting.

Mijnheer de Voorzitter, in verband met de structuur en de samenstelling van de ARGO moet ik toch nu uw aandacht vragen voor de voorlopige fase waarbij de voorlopige Centrale Raad zal bestaan uit 9 leden die volgens het proportioneel stelsel door de Vlaamse Raad, op voordracht van de fracties, worden gekozen. Deze proportionele samenstelling zal er op 1 januari '89 als volgt uitzien : 3 CVP - 3 SP - 2 PVV - 1 VU. De voorzitter en twee ondervoorzitters en 1 ondervoorzitter-secretaris worden benoemd door de Vlaamse Executieve onder de leden van de Raad. Ook deze voorlopige Centrale Raad zal met een 3/4 meerderheid moeten functioneren bij het opstellen van de verklaring van gehechtheid aan het onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap, bij het opstellen van het reglement van orde voor de Centrale Raad en voor de lokale schoolraden, bij het bepalen van de bevoegdheidsdelegaties en bij het behandelen per item van de jaarlijkse begroting, bij het opstellen van een bestedingsplan voor de vrije ruimte in de werking en bij het opstellen van het kiesreglement met het oog op een eventuele **vertegenwoordiging** van de betrok-

ken groepen, en tot slot bij het bepalen van de minimale voorwaarden waaraan een personeelslid moet voldoen ten einde conform te handelen met de neutraliteitsverklaring. Het mandaat van de voorlopige Centrale Raad en van de leden ervan belooft 4 jaar.

Mijnheer de Voorzitter, sta mij toe even in te gaan op de bevoegdheden die de ARGO toebedeeld krijgt op de beide bestuursniveaus en op de gevolgen van deze nieuwe beheersstructuur voor het personeel.

De bevoegdheid van de Centrale Raad wordt omschreven in de artikelen 32 tot 35 van het decreet. Deze bevoegdheden strekken zich uit over het algemeen beleid en het bestuur, over een aantal pedagogische materies waarvan uiteraard het bepalen van het pedagogisch project van het gemeenschapsonderwijs en de leerplannen de voornaamste bekommernis zal zijn, het personeelsbeleid en het materieel- en financieelbeleid. De beslissingen worden bij gewone meerderheid genomen, behoudens de reeds aangewezen specifieke materies waarvoor drievierde meerderheid nodig is in de voorlopige raad en een gewone meerderheid met drievierde meerderheid voor de leden benoemd door de Vlaamse Raad in de definitieve samenstelling.

Deze speciale meerderheid voorkomt dat de afgevaardigden van één partij of een minderheid van afgevaardigden in de Centrale Raad eenzijdig hun wil zouden doordrukken. De bevoegdheden van de lokale schoolraden en raden van het bestuur worden omschreven in de artikelen 44 tot 47 van het **decreet**. Bij de verdeling van de bevoegdheden tussen de centrale en de lokale verantwoordelijken werd het gewicht van de **beslissingsmacht** bij de lokale instanties dus bij de schoolraden en de raden van bestuur gelegd. Zij krijgen o.m. een grote bevoegdheid op het gebied van het personeelsbeleid. Zij zullen de tijdelijke aanstellingen doen en de voordrachten voor een benoeming. Zij zullen het administratief-, meester-, vak- en dienstpersoneel aanwerven. Zij staan eveneens in voor het materiaal en financieel beheer,

d.w.z. voor het beheer van de enveloppen voor de werking en de uitrusting. Zij zullen eveneens inspraak hebben in de bouwprojecten. Toch zullen de syndicale aangelegenheden niet behandeld worden in de lokale bestuursraden, maar in de **basisoverlegcomités**. In de begrotingsdiscussie zal de Vlaamse Executieve kunnen tussenbeide komen. Het kader voor de begroting, nl. het boekhoudkundig plan zal immers door de Executieve worden vastgelegd. De Centrale Raad moet zich hieraan houden. Het feit dat eveneens voor deze aanlegingen een drievierde meerderheid nodig is, geeft de nodige garanties dat de Vlaamse Executieve en de Vlaamse Raad toch bij de werking van de ARGO betrokken zijn, zonder evenwel er een verlamdend effect te kunnen op uitoeven. Opmerkelijk is de functie van de ARGO bij netoverschrijdende initiatieven, besprekingen of overleg. De ARGO neemt dus ten volle de plaats in van de inrichtende macht die nu door de Minister van Onderwijs ten opzichte van het Rijksonderwijs wordt bezet.

Gezien de bevoegdheid van de ARGO inzake personeel op het centrale en op het lokale vlak heeft deze gewijzigde structuur dus ook heel wat implicaties op het personeelsbeleid. De gedecentraliseerde structuur heeft uiteraard gevolgen op het statuut van het onderwijzend personeel. Het nieuwe statuut dat in overleg met de vertegenwoordiger van het personeel de correcte en concrete invulling moet krijgen, streeft de volgende doelstellingen na : ten eerste, de stabiliteit van het schoolteam ; ten tweede, de bevordering van de inspraak en de integratie in de lokale gemeenschap ; ten derde, de bevordering van de kwaliteit van het onderwijs door een grotere motivatie en een nog groter engagement van het personeel ; ten vierde, de herwaardering van de rol van het inrichtingshoofd ; ten vijfde, het behoud van de basisprincipes van de mobiliteit van het personeel.

Bij het uitschrijven van dit nieuwe statuut zal men oog moeten hebben voor de specifieke plichten die aan het personeel van het **gemeenschapsonderwijs** kunnen worden opgelegd. Zo zullen de personeelsleden die

Baldewijns

aangeworven worden in het **gemeenschapsonderwijs** de neutraliteitsverklaring moeten ondertekenen. De Centrale Raad van de ARGO zal van deze neutraliteitsverklaring de minimale voorwaarden vastleggen waaraan een personeelslid moet voldoen in zijn opdracht de neutraliteit te respecteren. Het niet eerbiedigen van de neutraliteit kan aanleiding geven tot sanctionering. Wel voorziet men ook in beroepsmogelijkheden bij de Centrale Raad.

Mijnheer de Voorzitter, los van de discussies rond het statuut heeft uw Commissie ruime aandacht besteed aan de overheveling van het personeel naar de ARGO en meer specifiek werd de vraag gesteld welke personeelscategorieën nu precies overgeheveld worden.

Samenvattend zou men kunnen stellen dat het huidige personeel van het Rijksonderwijs volledig wordt overgedragen aan de ARGO. De Executieve zal het geldelijk en het administratief statuut van deze personeelsleden bepalen. De ARGO zal daarnaast een eigen pedagogische begeleidingsdienst krijgen, waarvan eveneens het statuut en de personeelsformatie later door de Executieve worden bepaald.

De ARGO zal ook over een eigen administratie kunnen beschikken. Deze diensten, die gedecentraliseerd kunnen worden, zullen op een zorgvuldige wijze worden georganiseerd. Zij zullen de reële administratieve behoeften van het gemeenschapsonderwijs moeten dekken. Het artikel 77 van het decreet voorziet in een procedure waardoor voor ten hoogste vijf ambtenaren-generaal de aanpassing vlot en efficiënt en met strenge kwalitatieve voorwaarden kan gebeuren. Bepaalde commissieleden leverden kritiek op het systeem van primo-benoemingen. De Gemeenschapsminister wees er in zijn antwoord op dat het niet de eerste maal is dat er primo-benoemingen gebeuren. In het ontwerp van bijzonder decreet voorziet men echter in twee soorten primo-benoemingen: enerzijds deze in het departement, anderzijds deze in de ARGO. In zijn eerste

advies was de Raad van State niet zeer positief over dit systeem. Na enkele amendementen die de Executieve zelf aan het ontwerp aanbracht, blijkt er evenwel toch een duidelijk groen licht gegeven te zijn: en dit vooral omwille van de sterke beperking van het aantal benoemingen en omwille van de onderwerping aan strenge benoemingsvereisten.

In zijn antwoord verwees de Gemeenschapsminister ook naar analoge situaties in bijna alle landen waar men poogt mensen uit het onderwijsveld bij de administratie van het onderwijs te betrekken. Derhalve gaat het hier duidelijk om het streven naar de valorisatie van de administratie en dat is dus zeker niet nieuw.

Wat het globaal kader van de administratie betreft, stelde de Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt dat het personeel van de bestaande onderwijsadministratie en van het gebouwenfonds voldoende is om de ARGO en de gecommunautariseerde administratie te bevolken. Bovendien verdwijnen er bepaalde bestaande taken. Het geheel van personeelsoverdracht kan dan ook een positieve operatie worden en is niet noodzakelijk een meeruitgave, behoudens dan voor de bijkomende kosten voortvloeiend uit de wedden of vergoedingen toegekend aan de voorzitter, de twee ondervoorzitters en de ondervoorzitter-secretaris van de ARGO, alsmede aan de administrateur-generaal en zijn adjunct.

Wat specifiek de vraag van een lid betreft omtrent de overgang van een personeelslid van het gebouwenfonds naar de ARGO, werd duidelijk geantwoord dat één gedeelte van dit personeelskader zal overgaan naar de ARGO maar een ander gedeelte niet. Dit laatste gedeelte zal toegewezen worden aan de onderwijsadministratie bij prioriteit en voor de rest aan andere diensten van de Vlaamse Gemeenschap.

Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik hoop hiermede een beperkt verslag uitgebracht te hebben over een belangrijk deel van de besprekingen in onze Commissie. Ik zou evenwel van de gelegenheid gebruik wil-

len maken, zoals dit hoort, mijnheer de Voorzitter, om uw aandacht nog te vragen voor enkele noodzakelijke tekstcorrecties bij de tekst aangenomen door de Commissie. Zo moet:

ten eerste, in artikel II, § 1, 1° en in artikel 27, § 1, 1°, telkens tussen het woord „krachtens” en de woorden „107 quater” het woord „artikel” ingevoegd worden;

ten tweede, zou in artikel 32, 3° tussen de woorden „de wet of” en het woord „decreet” het lidwoord „het” ingevoegd moeten worden;

ten derde, zou in het tweede lid van artikel 57 de woorden „Vast Wervingssecretariaat voor de werving van het rijkspersoneel” moeten vervangen worden door de woorden „Vast secretariaat voor werving van het rijkspersoneel” zoals de precieze naam luidt;

ten vierde, zou in artikel 71 tussen de woorden „diensten van onderwijs” en de woorden „van de diensten van de Executieve” de „komma” moeten weggelaten worden, zoals dit het geval was in de oorspronkelijke tekst;

ten vijfde, in artikel II, § 1, 1° en in artikel 22, § 1, 1° zou telkens tussen het woord „gewestraad” en de woorden „de nationale regering” het woord „van” moeten worden ingevoegd;

ten zesde, wil ik erop wijzen dat het gebruik van de hoofdletters in het artikel II, § 1, 1°, in artikel 22, § 1, 1° en in artikel 27, § 1, 1° niet conform is. Ook dit moet op een eenvormige manier worden aangepast.

Mijnheer de Voorzitter, als u toestaat, wil ik nu graag, los van mijn opdracht van verslaggever, enige kanttekeningen maken bij het globale politiek akkoord.

Eerst en vooral heeft het politiek akkoord van 9 november 1988 het grote voordeel dat met ingang van 1 januari 1989 de Autonome Raad van het Gemeenschapsonderwijs, de ARGO, operationeel kan worden.

Ten tweede biedt het akkoord het grote voordeel dat het bereikt werd tussen de vier grote Vlaamse politie-

Baldewijns

ke formaties, dus over de grens van nationale meerderheid of oppositie heen. De structuur van de ARGO is eenvoudiger dan in de vorige voorstellen.

Ten derde biedt deze ARGO, indien men werkelijk vanuit alle politieke partijen met de nodige bezorgdheid de mensen aanwijst voor de Centrale Raad en voor de administratieve functies, de kans om uiteindelijk een depolitisering van het gemeenschapsonderwijs te realiseren.

Ten vierde is het voor ons van het grootste belang dat de financiering van het gemeenschapsonderwijs wordt gewaarborgd. Tevens geldt deze waarborgregeling niet alleen voor het gemeenschapsonderwijs maar ook voor alle onderwijsnetten en dit vooral op basis van twee elementen : de werkmiddelen worden namelijk in een globale grootte behouden voor 1989 zoals voor 1988 en de toelagen voor het gesubsidieerd onderwijs worden vanaf 1989 symmetrisch aan deze van het gemeenschapsonderwijs aangepast. Het feit dat men een ruimte laat voor het dekken van de eigen behoeften van het gemeenschapsonderwijs stelt de SP daarnaast ook in staat een volwaardige goedkeuring aan dit project toe te kennen.

Ten vijfde wordt het gemeenschapsonderwijs van enkele supplementaire zorgen ontlast. Zo wordt de kosteloosheid van het vrije vervoer in het basis onderwijs hersteld, worden de kosten van het zonaal vervoer door de Vlaamse Executieve overgenomen, wordt het mogelijk gemaakt de werkmiddelen bij de openbare kredietinstellingen te beleggen, zal het stelsel van de sociale voordelen worden herzien en zal het principe van de functie „eigen verzekeraar van de Staat” door de Executieve verder worden gewaarborgd. Daarenboven wordt het opnieuw mogelijk een beperkte kern van meester-, vak- en dienstpersoneel binnen de gegeven budgetaire middelen in onze scholen te organiseren.

Mijnheer de Voorzitter, bij de commissiebesprekingen kwam dit politiek akkoord ook bij herhaling aan

de orde. Toch werd onderstreept door alle ondertekenende partijen dat het hier om een globaal pakket gaat dat het het beste akkoord is dat in de omstandigheden ook mogelijk is, gezien alle ondertekenaars zich erin kunnen terugvinden. Het komt er echter op aan dat dit politiek akkoord kan waargemaakt worden. Hiervoor zal enerzijds nog heel wat wetgevend werk noodzakelijk zijn. Andere decreten en besluiten van de Executieve zullen moeten worden uitgewerkt. Toch is het zo dat niet alleen dit decreet met het daarbij horend wetgevend werk alle problemen zal oplossen. Men kan dit decreet allicht alleen maar beschouwen als een blijk van groot vertrouwen in de interne krachten en mogelijkheden en ook in de personeelsleden van het Vlaams Gemeenschapsonderwijs. Het welslagen van de ARGO en de evolutie van het gemeenschapsonderwijs in Vlaanderen zal vanaf nu door de betrokkene zelf worden bepaald. De politici en deze Raad kunnen alleen maar het kader tekenen waarbinnen het mogelijk moet zijn om volgens de eigen concepten en met het enthousiasme dat in de eigen scholen aanwezig is te bouwen aan de opbloei van het gemeenschapsonderwijs.

De mede-verantwoordelijkheid van ouders, sociale, culturele en economische instanties en van het personeel moet dit enthousiasme kunnen kracht bijzetten.

De inzet van allen is derhalve noodzakelijk. Laten wij hopen dat deze ARGO de nodige dynamiek en de nodige motivatie zal kunnen tot stand brengen tot heil van het onderwijs van en voor de ganse Vlaamse Gemeenschap. **(Algemeen applaus)**

De Voorzitter : De heer Moors, eveneens verslaggever, heeft het woord.

De **heer C. Moors**, verslaggever **(op de tribune)** : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, waarde collega's, in mijn tussenkomst zal ik vooral verslag uitbrengen over de artikelsgewijze bespreking in de Commissie ; ik zal ook aanduiden waar de tekst werd geamendeerd, uitvoeriger werd toegelicht of duidelijker werd ge-

steld. Vervolgens zal ik, in het kader van het verslag, bepaalde aspecten van het globale politieke akkoord onderstrepen om ten slotte — maar dan niet meer als verslaggever, maar namens de CVP-fractie — een politieke beoordeling te geven. Deze politieke beoordeling zal dan worden gegeven in het kader van de communautarisering van de algemene onderwijspolitiek in ons land en uiteraard in het bijzonder wat Vlaanderen betreft.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, waarde collega's, de werkzaamheden in de Commissie werden in een zeer open en bijzonder opbouwende geest gevoerd. Daar wil ik de nadruk op leggen omdat onderwijs altijd een delicate materie is geweest die de aanleiding was van soms hevige discussies in de Commissies en uiteraard ook van zeer uiteenlopende inzichten inzake onderwijsbeleid. Ik meen dat wij het bij de behandeling van dit ontwerp van decreet, werkelijk kunnen hebben over een gesprek tussen alle partijen. Wij hebben samen dit ontwerp van decreet onderzocht, toegelicht, verduidelijkingen gevraagd en geamendeerd. Het ontwerp van decreet werd uiteindelijk unaniem aanvaard. Dat is op zich al een grote verdienste.

Thans zal ik een aantal verduidelijkingen of toelichtingen verstrekken betreffende de aanvaarde amendementen.

Vooreerst wil ik stellen dat het advies van de Raad van State nogal uitvoerig werd besproken in de Commissie. Er ontstond inderdaad enige verwarring omdat een eerste ontwerp van decreet aan de Raad van State werd overgemaakt, dat nadien herhaaldelijk werd aangevuld naar gelang van de kritiek of de bemerkingen van de Raad van State.

Vandaar dat er binnen de Raad verwarring ontstond.

Welke punten van het advies van de Raad van State werden uiteindelijk gevolgd ? De Ministers hebben ons verzekerd en aangetoond dat ze met alle opmerkingen zorgvuldig rekening hebben gehouden en dat zij deze opmerkingen in het ontwerp van decreet hebben ingebouwd.

Moors

Een volgende vraag luidde : welke soort instelling zal de Autonome Raad zijn ? Er werd gesteld dat de Autonome Raad een instelling sui generis is. Maar daarmee kan men alle kanten op. Er werd nochtans beklemtoond dat het doel van deze instelling gelijkenis vertoont met de inhoud van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut, de zogenaamde parastatale B, maar dat men, gezien bepaalde facetten van de Autonome Raad voor het Onderwijs — en ik leg hier duidelijk de klemtoon op „het onderwijs” — van bepaalde punten is afgeweken. Volgens de Gemeenschapsminister van Binnenlandse Zaken komen de bepalingen die de rechtspositie van de ARGO regelen, in ruime mate overeen met de rechtspositie van de parastatale B.

Steeds volgens de **Gemeenschapsminister** werden bijna alle mogelijke bevoegdheden in het ontwerp van decreet opgenomen. Het is evenwel niet mogelijk alles te voorzien voor de toekomst. Vandaar dat men betreffende de residuaire bevoegdheid volgende clausule heeft ingebouwd .

De Centrale Raad kan optreden via algemene richtlijnen die door de lokale schoolraden kunnen worden ingevuld, overeenkomstig de algemene richtlijnen, rekening houdend met hun eigen situatie.

Ik meen dat deze oplossing van de residuaire bevoegdheden en de uitoefening ervan eigenlijk is afgekeken van de Europese Gemeenschap waar men ook richtlijnen ter zake heeft. In de onderwijswetgeving wordt deze formule voor het eerst toegepast.

Een ander punt dat aanleiding gaf tot uitvoerige besprekingen is de verantwoordelijkheid van de lokale schoolbesturen.

In het Rijksonderwijs, zoals dat tot nu toe nog bestaat, draagt de Minister ten volle de verantwoordelijkheid, zodoende dat foutieve beslissingen inzake aanstellingen, normaal door de overheid moeten betaald worden.

De vraag rijst welke verantwoordelijkheid de lokale besturen hebben onder meer bij het aannemen van bepaalde waarnemende personeelsleden of bij voordracht voor benoemingen. Met betrekking tot de aanstellingen bestaat er een dubbele controle : een organieke controle om na te gaan of er al dan niet recht is op een ambt en een statutaire controle om na te gaan wie voor dit ambt in aanmerking komt. De organieke controle gebeurt door de Commissaris van de Executieve, de Centrale Raad en de Administratie. Voor de statutaire controle gelden de normale elementen die de verantwoordelijkheid van ambtenaren en bestuurders regelen, dit wil zeggen, dat persoonlijke fouten aanleiding geven tot terugvoeringen en dat de lokale besturen hiervoor verantwoordelijk kunnen worden gesteld.

Artikel 8 dat handelt over de eerbiediging van de ideologische en filosofische opvattingen door de **bestuursorganen**, ten aanzien van degenen tot wie zij zich richten, is grondig gewijzigd. Niet de essentie is veranderd, maar het artikel is veeleer duidelijker geworden.

Het luidt : „De bestuursorganen dienen de ideologische en filosofische opvattingen te eerbiedigen van de personen tot wie zij zich richten en een klimaat van levensbeschouwelijke verdraagzaamheid te waarborgen. Zij zijn ertoe gehouden bij de uitoefening van hun opdracht de door de Grondwet gewaarborgde individuele rechten van hun leden, de personeelsleden, de ouders, de leerlingen en studenten te eerbiedigen. De statuten van het personeel van het **Gemeenschapsonderwijs** waarborgen de beveiliging, buiten schoolverband, van het privé-leven tegen willekeurige beslissingen van de inrichtende macht.”

Een laatste punt werd bij amendement toegevoegd. Het luidt : „Zij onthouden zich van inmenging in het privé-leven van hun leden, de ouders, de leerlingen en de studenten.”

Een ander punt handelt over de onverenigbaarheden van de stemge-

rechtige leden van de Schoolraad.

Collega Baldewijns heeft uitvoerig de samenstelling van de Schoolraad toegelicht en ook reeds gewezen op onverenigbaarheden. In feite werden de onverenigbaarheden uitgebreid namelijk tot de leden van de organen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest alsook tot de personeelsleden der onderwijsbegeleidende diensten die in hun werkgebied gelegen zijn, met andere woorden, de personeelsleden van de Psyche-medische-centra of de personeelsleden van de inspectiediensten die hun school binnen hun Gewest hebben kunnen dus geen deel uitmaken van de Schoolraad.

Anderzijds kunnen personeelsleden, die niet gerechtigd zijn, toch tot de schoolraad behoren op voorwaarde dat zij bijvoorbeeld een openbare functie bekleden. Ter zake denk ik aan de Schepenen. Een Schepen, Voorzitter van het OCMW kan geen stemgerechtigd lid zijn in zijn hoedanigheid van leerkracht of personeelslid van de lokale schoolraad, maar kan wel lid zijn zonder stemrecht.

Het vijfde punt handelt over de ratificatie in de lokale schoolraad van de coöptatie van de leden uit de sociale, economische en culturele middens. Zoals u weet bestaat de lokale schoolraad uit drie groepen, waarvan de tweede groep vertegenwoordigers zijn uit de sociale, culturele en economische middens, gecoöpteerd door de leden, die door de ouders van deze scholen werden aangeduid. De aanduiding van de coöptatie moet door een centrale raad worden geratificeerd. Zulks dient te gebeuren binnen een termijn van 30 dagen, maar gelet op deze korte periode en het automatisch goedkeuren wanneer binnen deze periode niet werd gereageerd, werd die termijn tot 60 dagen opgevoerd.

In artikel 32 wordt de bevoegdheid van de Centrale Raad omschreven. Dit artikel heeft in de Commissie tot een uitgebreide discussie aanleiding gegeven. Collega Baldewijns heeft reeds gewezen op de problematiek van het neutraliteitsbeginsel.

Zoals op dit ogenblik de neutraliteit materieel voor het rijksonderwijs

Moors

wordt omschreven, namelijk het diplomacriterium dat voorschrijft dat Jrievierde van de diploma's uit rijksinstellingen moeten komen, wordt thans niet meer aanzien als een volwaardige aanduiding van de neutraliteit. Het wordt bijna arbitrair beschouwd. Anderzijds weten wij nog niet goed wat wij daarvoor in de plaats kunnen stellen. Iedereen in de Commissie was het erover eens dat zulks in de toekomst niet houdbaar was en men bijgevolg een nieuwe formulering diende te zoeken.

De formulering van het neutraliteitsbeginsel dient te gebeuren binnen het kader dat bij de bespreking in Kamer en Senaat werd bepaald inzake artikel 17 van de Grondwet, alsook rekening houdend met de neutraliteitsverklaring van 1963, zoals die als bijlage bij het verslag werd gevoegd.

Er werd eveneens duidelijk gesteld dat de neutraliteit aanleiding kan geven tot een vorm van intern pluralisme, maar daarom is het nog niet mogelijk dat daardoor de gemeenschapsschool zou voldoen aan de eisen, die in het charter voor het pluralistisch onderwijs zijn vastgelegd. Met andere woorden, de gemeenschapsschool kan geen pluralistische school zijn. Dat werd duidelijk op punt gesteld, omdat andere criteria gelden voor wat wij het pluralistisch onderwijs noemen ten opzichte van het gemeenschapsonderwijs, dat als zodanig neutraal onderwijs blijft.

Wat de controle van de neutraliteitsverklaring betreft heeft de Minister van Binnenlandse Zaken gesteld dat het opstellen van de neutraliteitsverklaring een administratieve rechtshandeling, met een jurisdictionele controle van de Raad van State, alsmede een controle van het Arbitragehof, uitmaakt.

Inzake de bevoegdheden was er nog een punt dat handelt over de gehechtheidsverklaring van de leden van de schoolraden. Ook dit heeft tot een ruime bespreking in de Commissie aanleiding gegeven. Er werd gevraagd wat de betekenis was van deze gehechtheidsverklaring. Volgens de Minister is dit eerder een va-

ge verklaring, een soort morele akte. De controle op de naleving ervan is zeer moeilijk, tenzij bij zeer flagrante overtredingen.

Sommige bevoegdheden werden nog duidelijker omschreven en ook uitgebreid, zoals de betekenis van de internationale contacten voor ARGO. Daarom vermeldt 13° van artikel 32 . . . de relaties, in het kader van de opdracht van de ARGO vervat in artikel 4, met andere, ook buitenlandse, publiekrechtelijke inrichtingen, machten van onderwijs en met internationale en supranationale organisaties; Er werd eveneens een punt toegevoegd betreffende de plaats van de leerlingen van de laatste twee jaren van het secundair onderwijs in de schoolraad.

Tot nu toe diende het rijksonderwijs vaak als referentie voor het gesubsidieerd onderwijs, bijvoorbeeld voor het minimum leerplan of voor bepaalde criteria voor de erkenning van de diploma's. Wanneer de Autonome Raad wordt opgericht zal het gemeenschapsonderwijs, het vroegere rijksonderwijs, in een andere positie staan ten opzichte van het gesubsidieerd vrij of officieel onderwijs.

Kan de Autonome Raad die een eigen leerplan kan opstellen nog als referentiekader dienen? In dit verband hebben wij van de Ministers geen duidelijk antwoord gekregen alhoewel ze de indruk wekten dat dit niet meer mogelijk zal zijn. Volgens hen zijn normaal de Gemeenschapsministers van Onderwijs hiervoor bevoegd, als zij deze voorwaarden zowel aan het gemeenschapsonderwijs als aan het gesubsidieerd onderwijs opleggen.

Graag kreeg ik een duidelijke uitspraak van de beide Ministers over de vraag in welke mate het gemeenschapsonderwijs nog kan dienen als referentiekader voor het gesubsidieerd onderwijs.

Er werd ook gehandeld over het personeelsstatuut. In afwachting van een wijziging blijft het huidige statuut gelden. Dit brengt bepaalde problemen mee. Als het statuut niet is gewijzigd vóór 1 april 1991, zullen sommige artikelen ervan niet meer toepasbaar

zijn. Eén van de Ministers sprak zelfs over gedeeltelijk „statuutlozen”.

Een aantal bevoegdheden die vroeger tot de nationale Ministers van Onderwijs behoorden, worden nu ontnomen aan de Gemeenschapsminister en toevertrouwd aan de algemene raad en vanaf 1 april 1991 voor een gedeelte aan de lokale schoolraden.

Het huidige statuut kan dan niet meer worden toegepast. Bepaalde eisen in verband met benoeming en aanwerving, die anders kunnen zijn in het op te stellen nieuwe statuut, zullen dan als criterium worden gebruikt.

Vandaar de noodzaak om dit statuut zo vlug mogelijk in orde te brengen. Indien wij dit niet doen, vrees ik dat wij vanaf 1 april 1991 met moeilijkheden zullen worden geconfronteerd inzake de validatie van bepaalde aanstellingen. Ik beklemtoon dat, terwijl vroeger werd bepaald dat het personeelsstatuut van het rijksonderwijs identiek moest zijn voor het statuut van de personeelsleden van het vrije en officieel gesubsidieerde onderwijs, dit in de toekomst door de oprichting van de Autonome Raad niet meer het geval zal zijn. Het toekomstig personeelsstatuut moet weliswaar gelijkwaardig zijn, maar in het gesubsidieerd onderwijs zal men meer rekening kunnen houden met de specificiteit van dat onderwijs.

Een volgend punt dat aanleiding heeft gegeven tot uitvoerige besprekingen, is het probleem inzake het materieel en financieel beheer en inzake de investeringen van de Autonome Raad. Men heeft erop gewezen dat de Centrale Raad geen leningen mag aangaan om onroerende investeringen te doen. Natuurlijk kan de Centrale Raad op het gebied van de scholenbouw wel allerlei initiatieven nemen. Het gaat hier echter duidelijk om de leningsmachtiging. De lokale raden kunnen wel leasing-overeenkomsten aangaan binnen hun financiële mogelijkheden en binnen hun bevoegdheden, op voorwaarde dat zij jaarlijkse betalingen verrichten.

Er werd eveneens verduidelijkt dat de lokale schoolraden over bepaalde

Moors

enveloppes kunnen beschikken voor werkings- en uitrustingskosten enerzijds en voor investeringen anderzijds. Ook dit artikel werd duidelijker herschreven om het onderscheid tussen beide enveloppes te maken.

Tot daar de voornaamste wijzigingen of verduidelijkingen die in het oorspronkelijke decreet werden aangebracht. Ik zou er nog enkele kunnen aanhalen, maar collega Baldewijns is daarop reeds ingegaan. Ik verwijs hierbij naar de **discussie** over de primo nominaties, die door sommigen werden aangevochten. De Ministers hebben erop gewezen — en de commissie is ze daarin gevolgd — dat het hier om een nieuwe instelling gaat, die snel moet starten, namelijk op 1 januari, en waarvoor men derhalve zeer vlug bestuurders en een administratie moet kunnen aanduiden.

Voor de toekomst dient men kwalitatieve krachten aan te trekken. Het is daarom dat men voor primo-benoemingen, die trouwens beperkt zijn, heeft geopteerd.

Collega's, dit ontwerp van decreet maakt deel uit van een politiek akkoord van 9 november 1988. Hoewel het akkoord hoofdzakelijk handelt over de ARGO bevat het ook een aantal andere bepalingen onder meer de oprichting van een Algemene Onderwijsraad voor de Vlaamse Gemeenschap waarin alle onderwijsnetten zijn vertegenwoordigd en waarin overleg wordt gepleegd en advies wordt gegeven in verband met het onderwijsbeleid van alle netten. Voor het Vlaamse onderwijs is het zeer belangrijk dat deze Algemene Onderwijsraad tot stand komt. Aan de Ministers zou ik willen vragen tegen welke datum deze Onderwijsraad zou kunnen worden opgericht? Dit dient tamelijk snel te gebeuren zodat het overleg tussen alle onderwijsnetten vlug op gang kan worden gebracht want er zijn een aantal problemen die momenteel hangende zijn maar die best na gemeenschappelijk overleg worden opgelost.

Ik ben van oordeel dat men niet dient te wachten tot de Autonome Raad op 1 april 1991 op kruissnelheid is

gekomen. Ik pleit ervoor opdat dit vlugger zou gebeuren.

Dit politiek akkoord betekent ook dat inzake de subsidiëringen nog andere maatregelen moeten worden getroffen onder meer inzake de werkingskosten, met inbegrip van de uitrustingsstoelagen en de toelagen voor leerboeken en schoolbehoeften.

Luidens het politieke akkoord zal de Vlaamse Executieve de financiering van alle netten en scholen, en dit voor alle beslissingsniveaus en departementen, aan een wetenschappelijk onderzoek onderwerpen. De waarborgregeling voor al de netten houdt in dat het basisbedrag voor de werkingsmiddelen gelijk is aan het globale bedrag aan middelen zoals in 1988 voor 1989 werd bepaald. De toelagen voor het gesubsidieerd onderwijs worden **symmetrisch** aangepast. Objectieve parameters die de globale werkingskosten beïnvloeden zoals de evolutie van de loonkost, de **energie**-kost en het aantal leerlingen zullen op gelijke wijze in de verschillende onderwijsnetten in rekening worden gebracht. De verhouding tussen de parameters zal gedurende vier jaar worden aangehouden en bevestigd. Er wordt gezegd dat het invoeren van de aangepaste werkingskost voor het gesubsidieerd onderwijs een jaarlijkse kost van ongeveer 340 miljoen F. met zich brengt. Toch is er ergens sprake van indexatie. Graag vernam ik van de Ministers hierover enige duidelijkheid. Wordt de 340 miljoen F. geïndexeerd of worden andere bedragen geïndexeerd waardoor het eindbedrag 340 miljoen F. wordt? Het is nodig hierin duidelijkheid te brengen.

In ruil voor het kosteloos maken van het vervoer van het gemeenschapsonderwijs wordt gedurende vier jaar voor het gesubsidieerd basisonderwijs een jaarlijks supplementair krediet van 75 miljoen frank voorzien.

Inzake de uitrustingskredieten wordt gesteld dat de loonkost die jaarlijks voor het Rijksonderwijs naar de schatkist vloeit — vijftig procent ingevolge het koninklijk besluit 296 over pensionering van vastbenoemd meester-, vak- en dienstpersoneel —

voor drievierden zal worden besteed aan een programma ter modernisering van de uitrustingsapparatuur in de verschillende onderwijsnetten, evenredig met het leerlingenaantal. Op dit punt wordt het recht op gelijkbehandeling wel erkend. Alleen moet nog worden bepaald hoe groot dat bedrag zal zijn en dat is afhankelijk van het aantal personeelsleden dat op pensioen zal gaan. Is hiermee heel de problematiek van de uitrustingskredieten opgelost? Ik denk het niet. Het is een stap vooruit, maar zeker in de gelijkbehandeling van alle netten zal het onvoldoende zijn. Een van de knelpunten, zeker in het technisch onderwijs, is de problematiek van de financiering van de uitrustingskosten.

Ditzelfde politieke akkoord handelt over scholenbouw. Ter zake kondigt het politiek akkoord een aanpassing aan inzake fysieke en financiële normen, rekening houdend met de objectieve noodwendigheden in alle onderwijsnetten. Het is noodzakelijk te komen tot objectieve normen en tot het bepalen van objectieve noodwendigheden. Ik ga nu niet dieper in op de financiering van de gebouwen in het verleden en zal geen opsomming geven van de zaken die verkeerd zijn gelopen. Het is nodig het beleid grondig te wijzigen na de vaststelling dat na de vele miljarden die werden besteed aan de oprichting van gebouwen voor het Rijksonderwijs, de nood groot blijft. Dit beleid wordt **grondig** gewijzigd. Het Fonds wordt **opgenomen** in de Autonome Raad. Het personeel wordt niet geheel overgenomen, een gedeelte ervan gaat naar de administratie van het onderwijs of naar de Administratie van de Vlaamse Gemeenschap.

Het is nodig dat men hier andere criteria hanteert, dat de noden precies worden bepaald en dat men overgaat naar een andere financiering.

Ter zake moet men zoeken naar de meest aangewezen financieringstechniek, rekening houdend met de specificiteit van de noden en uitgaande van het responsabiliseringsprincipe.

Wat de investeringstechniek betreft, moet men een onderscheid maken tussen de begroting van de lopende

Moors

uitgaven van de school, de werkingskosten en de buitengewone begroting dan de investeringen in kapitaal en uitrusting.

Mijns inziens zal dit punt nog aanleiding geven tot heel wat discussies. Ik hoop in elk geval dat men zeer snel tot de juiste financieringstechniek zal komen, zodat zowel het gesubsidieerd als het Rijksonderwijs hiervan ten volle zal kunnen genieten.

In verband met het politiek akkoord worden er nog een ganse reeks andere maatregelen aangekondigd, waarvan ik de opsomming zal geven. Er wordt een nieuw solidariteitsmechanisme, ten helope van 1 procent van de organiseerbare lessen per niveau en per net, in het leven geroepen. Daardoor ontstaat een solidariteitsfonds tussen alle scholen binnen een net, op een zelfde niveau, dat zal worden herverdeeld. Budgettaire mogelijkheden er geen méérkosten zijn.

Verder wordt er een nieuw rollend fonds opgericht ten behoeve van alle netten en niveaus. Het volume van dit fonds bedraagt 0,25 procent van de organiseerbare en subsidieerbare lestijden. Dit is dus een nieuw fonds dat extra wordt gefinancierd en waarvan de aanwending gebeurt op beslissing van de Vlaamse Executieve.

Ten slotte verwijs ik nog naar bepaalde maatregelen die in het vooruitzicht worden gesteld ter ontlasting van de begroting voor scholen en scholengroepen van het Gemeenschapsonderwijs. Collega Baldewijns heeft deze maatregelen opgesomd. Ik verwijs ter zake naar de kosteloosheid van het vrije keuzevervoer in het basisonderwijs, de overname van de kosten van het zonevervoer, en dergelijke.

Collega's, de CVP wenst via dit politiek akkoord de nadruk te leggen op het feit dat zij volledig instemt met de oprichting van de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs. Hiermee wordt trouwens een aantal resoluties van onze onderwijscongressen verwezenlijkt, onder meer naar het congres van Zwevegem. Het zal aan dit onderwijs nieu-

we kansen bieden, maar zoals de heer Baldewijns het stelde, zal het ten goede komen aan de gebruikers ervan. Inderdaad, zij moeten de nieuwe kansen voor het gemeenschapsonderwijs realiseren.

De ARGO is een uitdaging voor alle participanten, ouders, leerlingen, studenten, leerkrachten, maar ook voor de politici.

Namens mijn fractie, wens ik hierbij alle zoëven opgesomde elementen van het politiek akkoord, te onderstrepen en dring ik aan op de verwezenlijking ervan in de komende maanden.

Vervolgens wens ik te stellen dat bepaalde resoluties van het Schoolpact van 1973 nog niet volledig zijn uitgevoerd. Bij deze gelegenheid wens ik er ook op te wijzen dat dit politiek akkoord nog behouden blijft en dat dit in de geest van artikel 17 van de Grondwet kan worden uitgevoerd.

Collega's, de oprichting van de ARGO luidt dus een nieuw tijdperk in.

Aan het huidige Rijksonderwijs wordt praktisch dezelfde vrijheid als aan het gesubsidieerd onderwijs toegekend, zij het binnen het raam van de grondwettelijke opgelegde neutraliteit. Het gesubsidieerd onderwijs wordt daardoor bijna op gelijke voet gebracht met het Gemeenschapsonderwijs.

In het licht van artikel 17 van de Grondwet gebeurt dit eveneens op financieel vlak, al waarborgt het politiek akkoord dit nog niet ten volle.

Dit is een hele kentering in het onderwijsbeleid buiten de universiteit. Na 158 jaar België erkent de Vlaamse Gemeenschap de gelijkwaardigheid van alle netten.

Dit politiek akkoord is een nieuwe stap in de verhoudingen tussen de onderwijsnetten in België. Hiermee wordt als het ware een oplossing gevonden voor een conflict dat onze Gemeenschap gedurende decennia heeft beziggehouden, zowel op communautair als op ideologisch en filosofisch vlak.

De Vlaamse Gemeenschap heeft al-

tijd gestreefd naar de communautarisering van het onderwijs. Ze heeft gesteld dat alleen volledige culturele autonomie kan worden bewerkstelligd mits het erbij betrekken van het onderwijs. Dit wordt nu verwezenlijkt.

Dit akkoord maakt het ook mogelijk de conflictstof, die dateert van 1830, in een nieuwe evolutie te brengen. De onderwijsmaterie is reeds vanaf de stichting van ons land zowel ideologisch als filosofisch en politiek een twistpunt. In het begin werd gediscussieerd over wie het onderwijs mag inrichten, of dit uitsluitend toebehoort aan het vrij initiatief — dit was hoofdzakelijk de stelling van de katholieken — en of het Rijk dit onderwijs mag inrichten en wie moet het betalen.

Alleen het Rijksonderwijs kon worden gesubsidieerd, volgens de niet-katholieken. Daarmee is een conflict-situatie ontstaan die gedurende decennia is blijven voortbestaan.

Dit heeft aanleiding gegeven tot wat wij schooloorlogen hebben genoemd. Ik verwijs naar 1879 en naar de periode 1954-1958.

Na de periode 1954-1958 zijn we erin geslaagd een compromis te sluiten en een schoolpact tot stand te brengen waardoor de onderwijsnetten recht van bestaan hadden, waardoor het Rijksonderwijs kon worden uitgebouwd en gefinancierd volgens de behoeften en waardoor het vrij onderwijs als het ware werd gesubsidieerd door de overheid. Daarmee was een belangrijke stap gedaan in het dichterbij elkaar brengen van twee sterk uiteenlopende standpunten die sinds 1830 het onderwijsbeleid verdeelden.

Het schoolpact was de aanleiding voor de democratisering van het onderwijs en ging in op de noden van het tijdsgebeuren van toen.

Het schoolpact werd herzien in 1973. Ook toen waren er verschillende aanvullingen.

De tegenstelling tussen de netten bleef nog zeer groot en bleef een twistpunt. Ik verwijs naar de vele bijeenkomsten van de schoolpactcom-

Moors

missie over de gelijke behandeling van de schoolnetten en over de niet-discriminatie ervan.

Dit akkoord brengt met zich dat wij het Rijksonderwijs — het toekomstig Gemeenschapsonderwijs — een Autonome Raad geven, dus feitelijk een structuur die, hoewel dit te eenvoudig is uitgedrukt, is terug te vinden in het vrij onderwijs, maar die nochtans nieuwe paden opent op onderwijsvlak.

Deze mogelijkheden moeten maximaal worden uitgebuit. Aan het Gemeenschapsonderwijs om zichzelf waar te maken! Alle partijen willen zich waarborg stellen om dit te garanderen, maar daarbij moeten de kwalen van het verleden zoals de politisering worden vermeden. De Centrale Raad moet er ook voor zorgen dat de continuïteit maximaal wordt verzekerd. Al werd overeengekomen dat maximaal gedecentraliseerd wordt naar de lokale raden, toch moet er voor gewaakt worden dat de Centrale Raad niet centraliserend optreedt. De jongste decennia trok het Rijksonderwijs nog slechts 15 procent van de schoolbevolking aan. Daar kan verandering in komen. Wij hopen dat dit kan door een echte samenwerking tussen de ouders, de leerders, sociale, economische en culturele middelen.

De oprichting van de Autonome Raad en het politiek akkoord bieden ook nieuwe kansen tot samenwerking tussen alle netten. De onderwijsraad waarin alle netten aanwezig zijn kan aan de Minister advies uitbrengen over het onderwijsbeleid. Ik hoop dat de verschillende netten elkaar daar zullen vinden. Ook tussen de verschillende scholen zou ingevolge dit decreet een samenwerkingsverband moeten tot stand komen. Waarom zouden naburige scholen behorend tot een verschillend net geen gebruik maken van een zelfde sportinfrastructuur of dezelfde labo's. Zoiets kan het onderwijs alleen maar dienen en de tegenstelling tussen de onderwijsnetten doorbreken. Dit brengt de kwaliteit van het onderwijs niet in het gedrang, bevordert de verdraagzaamheid en het respect voor ieders

opinie. En dit wil ook niet zeggen dat het bestaan van verschillende netten niet verantwoord zou zijn. Al hoorde men wel eens zeggen dat het verzuimd onderwijs veel geld kost, toch erkenden velen de jongste decennia het nut van het naast elkaar bestaan van verschillende onderwijsnetten. Ook in andere Europese landen bestaan verschillende netten naast elkaar. Bijvoorbeeld in Frankrijk, in Spanje en in Denemarken waar onze Commissie dit vorig jaar nog kon vaststellen. Het bestaan van verschillende netten is in Vlaanderen verantwoord op voorwaarde dat ze samenwerken en de kosten minimaal houden.

Het politiek akkoord alsmede de herziening van de grondwetsartikelen 17, 59bis en 107ter luiden de volledige communautarisering in van het onderwijs in Vlaanderen waar we al jaren op wachten. Dat betekent echter ook een uitdaging. We zullen ons niet meer kunnen verschuilen achter een compromis dat we met de Franstaligen moesten afsluiten, zagezegd omdat de Franstaligen andere inzichten hadden over onderwijs, bijvoorbeeld inzake bijscholing.

Het is nu aan ons waar te maken wat het Vlaams onderwijs moet zijn en worden. Dat kan nu gebeuren binnen de Vlaamse Raad. In ieder geval stelt men grote verwachtingen met betrekking tot de kwaliteit van het onderwijs, de aanpassing ervan aan de noden van deze tijd, aan de beroepskeuzes en — dit klinkt misschien eigenaardig — de aanpassing van het onderwijs naar het jaar 1992 toe. Ik moet hierbij doen opmerken dat er reeds een richtlijn klaar ligt bij de EEG inzake de erkenning van diploma's. De gelijkshakeling van de diploma's zal grote gevolgen voor ons onderwijs hebben. Ook is er een richtlijn inzake talenonderwijs in voorbereiding.

Tenslotte Collega's, kan de eensgezindheid, die in de Commissie heerste om dit decreet tot stand te brengen, de waarborg zijn om degelijk onderwijsbeleid in de toekomst uit te bouwen ten bate van de Vlaamse jeugd. Ik dank U voor uw aandacht.

De Voorzitter : Minister Coens heeft het woord.

Minister D. Coens fop de tribune : Mijnheer de Voorzitter, waarde collega's, dit ontwerp van decreet is de vrucht van de samenwerking van zeer velen gedurende een zeer lange periode, die de laatste maanden en weken werd geïntensifieerd. Ik voeg eraan toe dat het ontwerp van decreet het resultaat is van de meest positieve samenwerking in de Commissie die ik in mijn bijna twintig jaar parlementaire loopbaan heb gekend. Ik dank dan ook alle Commissieleden voor hun eensgezindheid en constructieve medewerking bij de bespreking tijdens de commissievergaderingen. Dat heeft trouwens geleid tot tekstverbeteringen en verduidelijkingen. Bij de interpretaties die wederzijds werden opgebouwd, werd diepgang gegeven aan de fundamentele betekenis van dit enorm belangrijk decreet. Dit decreet, dat trouwens eerparig werd aangenomen in de Commissie, getuigt van een grote eensgezindheid omtrent één van de meest fundamentele zaken in het maatschappelijk bestel van het nieuwe Vlaanderen, met name het onderwijs en dan heel specifiek het Gemeenschapsonderwijs. Pas later zal men ten volle beseffen dat hier een unieke historische gebeurtenis plaatsgrijpt. Tijdens de voorafgaande besprekingen over het politiek akkoord en tijdens de vergaderingen in de Commissie Onderwijs zijn wij gewoon geraakt aan de evidente eensgezindheid. Degenen die enige ervaring hebben in onderwijsbeleid weten dat dit heel markant is en ik wil dat dan ook onderstrepen.

Ik feliciteer de twee verslaggevers, de heren Baldewijns en Moors, voor hun schriftelijk en mondeling verslag. Ik aarzel niet te zeggen dat dit verslag een uniek document is voor de politieke onderwijsgeschiedenis van Vlaanderen. Ik heb dit verslag trouwens ook overgemaakt aan personen die het politieke leven niet zo van nabij volgen omdat ik ervan overtuigd was dat zij dit zouden waarderen en ik heb vastgesteld dat hun reactie heel positief was. Het is inderdaad een merkwaardig verslag dat het resultaat bevat van de besprekingen van uw Commissie en wat eraan is voorafgegaan aan politiek zoeken naar een consensus. Over politiek

Coens

wordt dikwijls weinig goeds gezegd maar dit is het resultaat van politieke activiteiten van de beste soort die we sinds jaren hebben meegemaakt. Wij kunnen fier zijn dat dit nu in Vlaanderen mogelijk is en dit stemt ons hoopvol voor de toekomst.

Ik wil nog even enkele aspecten van dit decreet verduidelijken. In de eerste plaats is dit het resultaat van een politiek akkoord vertaald in een decreet. Wij moeten daarbij beseffen dat hiermee de kous niet af is. Dit is een eerste decreet waarop andere moeten volgen. Er is nog heel wat te verwezenlijken en ik hoop dat wij mekaar verder goed zullen begrijpen om alles wat in het politiek akkoord is vervat correct uit te voeren.

Wij zullen trouwens voor een aantal zaken met betrekking tot de operationaliteit van ARGO en andere aanlegenheden ook de Nationale Regering nodig hebben. Ik denk hier vooral aan de overdracht van de personeelsleden van het Ministerie van Onderwijs. Wij zullen ook de sociale partners hierin betrekken want zij komen uiteraard aan bod in het domein dat hun eigen is nadat de politieke beslissingen hier in de Vlaamse Raad werden genomen.

Ten tweede, heeft dit decreet een hele voorgeschiedenis. Ik zal daarop niet ingaan. Ik verwijs naar wat wij in de Commissie hebben gesteld. Ik wil toch benadrukken dat wij hier de communautarisering van het Onderwijs reëel gestalte geven. Het was een voorwaarde tot communautarisering. Hadden wij dit akkoord niet dan zouden wij nooit tot communautarisering kunnen overgaan. Het is daarenboven de uitdrukking zelf van deze communautarisering, met name het verlenen van verantwoordelijkheid aan de niveaus waar deze verantwoordelijkheid het best wordt genomen, dus de Vlaamse volksgemeenschap voor het algemeen onderwijsbeleid, het schoolnet, de lokale schoolgemeenschap voor die aspecten van het beleid die zij het best aankunnen.

Laat mij hier ook nog eens stellen dat de bezorgdheid van de politieke

partijen voor de levenskansen van het Gemeenschapsonderwijs aanleiding heeft gegeven om door decentralisering en democratisering tegemoet te komen aan de kritiek die door velen op het huidige Rijksonderwijs wordt geuit. Deze kritiek is vaak onrechtmatig, overtrokken en gekleurd. Het is een feit dat er een probleem bestond van dubbele bevoegdheid van de Minister als inrichtende macht van één net en tevens als verantwoordelijke voor het algemeen beleid in alle netten. Daaraan wordt nu verholpen door de uitoefening van de inrichtende bevoegdheid over te dragen aan de ARGO. De ARGO neemt dan ook de organisatorische en de beheersfunctie op, inbegrepen het verzekeren van de vrije keuze van onderwijs voor ouders en voor leerlingen die een neutrale school verkiezen. Vervolgens is er de kwaliteitsbewaking van dit onderwijs door ook de aangepaste promotie daarvoor te verzekeren. Er is ook de werkgeversfunctie door eigen personeelsbeleid mede op basis van syndicaal overleg tot stand gebracht. Tenslotte is er de vertegenwoordigersfunctie in het algemeen beleid, in de diverse beleidsadviserende instanties en ook ten opzichte van de andere schoolnetten.

In dat verband is het van groot belang het perspectief te onderstrepen van de Algemene Onderwijsraad voor de Vlaamse Gemeenschap. Vooraleer echter dat tot stand kan komen, moet uiteraard de ARGO operationeel zijn want het is een wezenlijk element van deze Vlaamse onderwijsraad.

De heer C. Moors : Wat bedoelt u met operationeel, mijnheer de Minister ?

Minister D. Coens : De ARGO zal operationeel worden begin volgend jaar, dus binnen een paar weken. Onmiddellijk nadat wij de volle bevoegdheid inzake onderwijs zullen bekomen hebben, zullen wij beginnen aan de oprichting van deze Vlaamse Onderwijsraad waarin de ARGO het thans bestaande Rijksonderwijs volwaardig vertegenwoordigt. Ik durf daarop uiteraard geen datum zetten. Ik kan alleen onder-

strepen dat wij de ARGO zo dringend mogelijk nodig hebben want dan pas hebben wij bereikt wat wij bedoelden, met name dat de Minister van Onderwijs, de verantwoordelijke voor het Vlaamse Parlement voor het Onderwijsbeleid, ten volle die rol kan spelen ten aanzien van al de netten die elk voor zich autonoom optreden.

De heer C. Moors : In principe betekent operationeel wanneer de oprichting gebeurt. Dan kunt u toch niet wachten tot 1991 ?

Minister D. Coens : De ARGO werkt vanaf begin volgend jaar met alle bevoegdheden vanden. Wij hebben, maar dat weet u ook, een voorlopige faze vooraleer het dan de definitieve faze wordt. Daarover gaan enkele jaren. Wij hoeven niet te wachten tot 1991 vooraleer die Vlaamse Onderwijsraad tot stand kan komen. Ik hoop zelfs dat wij dat volgend jaar tot stand kunnen brengen.

Ik zou er willen op wijzen dat dit ontwerp van decreet moet worden beschouwd als een blijk van groot vertrouwen in de interne krachten en mogelijkheden en ook in de personeelsleden van het Vlaams Rijksonderwijs dat straks Gemeenschapsonderwijs wordt.

Nu krijgen zij ten volle de kans om het eigen onderwijs volledig ter harte te nemen door zelf verantwoordelijkheid ter zake te dragen. Samen met de Executieve, met de Vlaamse Raad en met de Vlaamse politieke partijen zijn wij van mening dat het responsabiliseringsproces, ook naar het Rijksonderwijs toe, bijzonder heilzaam is. Het moet dan ook op een loyale wijze alle kansen krijgen. Ik hoop dat u dat straks zult doen door eenparig het ontwerp van decreet goed te keuren.

De ARGO wordt een publiekrechtelijk persoon van de Vlaamse Gemeenschap. De Raad zal het hele Gemeenschapsonderwijs organiseren en beheren.

De ARGO krijgt in voorliggend decreet een sui generis statuut mee. De beschikkingen die de rechtspositie

Coens

van de ARGO bepalen. komen weliswaar in grote mate overeen met de statuutregels voor een parastatale B, maar het blijft toch, gezien de eigenheid van het onderwijs, en meer bepaald van het Gemeenschapsonderwijs, sui generis. Dit sluit niet uit — en dat is een vraag die gerezen is vanuit instanties van het Vlaamse Parlement, meer bepaald het Rekenhof — dat ten gevolge van de artikelen 47, § 1 en 68, § 3 van de financieringswet het Rekenhof ook hier zijn rol blijft vervullen conform aan de wet van 16 maart 1954 en dit tot de nationale wetgever ter zake een definitieve regeling vastlegt. Vanuit de Vlaamse Regering kunnen wij dan ook bepalen hoe wij dat zien in het kader van ARGO.

De eigen aard van ARGO kan in volgende drie punten worden samengevat : ten eerste, Gemeenschapsonderwijs betekent open staan voor alle leden van de Gemeenschap zonder enig onderscheid.

De ARGO zal dus de traditie van het Rijksonderwijs in verband met de eerbiediging van de godsdienstige, filosofische en ideologische opvattingen van de personen tot wie hij zich richt, voortzetten.

Ten tweede, het beheer en de organisatie van het Gemeenschapsonderwijs door de ARGO zijn geen doel op zich, maar zijn slechts middelen om een kwaliteitsgerichte ontwikkelingsbegeleiding voor jonge mensen te waarborgen.

Een structuurwijziging aan de top van een organisatie is op zich geen garantie voor het beter werken van de organisatie. De grondslagen van het gewijzigde beleid en van het nieuwe beleidsconcept moeten worden doorgetrokken over het geheel van de structuur, de beleids- en beslissingsprocedures van het hele Gemeenschapsonderwijs. Hier gelden de basisprincipes van decentralisering en democratisering door inspraak via participatie van alle gelegingen. Het gaat hier derhalve duidelijk om een responsabilisering van alle deelnemers in het betrokken onderwijsveld.

Ten derde, alhoewel de Vlaamse Gemeenschap haar organiserende bevoegdheid afstaat aan de ARGO, die dus de uitoefening van de inrichtende macht op zich neemt, blijft de Gemeenschapsminister van Onderwijs controle uitoefenen over de wettelijkheid en de financiële orthodoxie van de ARGO-beslissingen, evenwel niet over de opportuniteit ervan. De Commissaris van de Executieve fungeert rechtstreeks. Maar, zoals daarnet gezegd, heeft ook het Rekenhof zijn opdracht te vervullen. Ook de Vlaamse Raad heeft een algemene controlerende bevoegdheid inzake datgene wat de Executieve doet. U weet dat de Executieve ter zake grote verantwoordelijkheden neemt. Bijgevolg is de Vlaamse Raad, via de Executieve, blijvend betrokken in het eigen onderwijs van de Gemeenschap, zoals trouwens in het onderwijs in het algemeen.

Ten vierde, het lijkt mij wel interessant even dieper in te gaan op de zeer kenmerkende beleidsstructuur op twee niveaus van de ARGO : enerzijds, de Centrale Raad, anderzijds, op het lokale niveau, de schoolraden en de raden van bestuur. Ik zal hier niet de opsomming geven van de bevoegdheden. Wat lokaal kan gebeuren, moet lokaal gebeuren. Dat is een heel belangrijk basisprincipe. Bovendien gaat het over het onderwijs van de hele gemeenschap. Dat is niet de optelling van de lokale eenheden van het Gemeenschapsonderwijs, maar dat blijft een concept aan de basis en overigens naar al datgene wat niet expliciet centraal is vastgelegd als zijnde tot die bevoegdheid behorende, respectievelijk tot het lokale. Dat is een grijze zone die moet worden opgevuld door het geven van richtlijnen en het schetsen van een kader waarbinnen de lokale schoolraden die opvulling moeten kunnen doen.

Ik denk dat wij ter zake een goede oplossing hebben gevonden, teneinde de eenheid van het Gemeenschapsonderwijs te respecteren en tevens een optimale valorisatie van de lokale bevoegdheid te respecteren.

Ten vijfde, de **samenstelling** van de Centrale Raad zelf zal in twee fasen

gebeuren. Dit is op zichzelf een verantwoord compromis in een positieve zin. Sommigen denken dat een compromis altijd kleurloos is en eigenlijk geen enkele inhoud heeft. Allen samen verdedigen wij hier wat tot stand werd gebracht, namelijk een evenwicht tussen het onderwijs van de gemeenschap, met alle consequenties inzake samenstelling daaraan verbonden en het ten volle laten spelen van de vertegenwoordiging van de gebruikers van dat onderwijs, dus van de ouders, de leerkrachten en al diegenen, die dit onderwijs aan de basis dragen.

Op een praktische wijze hebben wij de ARGO in twee fasen tot stand laten komen. Wij willen daarmee zo spoedig mogelijk starten. Dat zal gebeuren vanaf januari aanstaande, met een overgangperiode van vier jaar, waarin de lokale autonomie wordt ingesteld, terwijl ondertussen reeds een voorlopige centrale raad de verantwoordelijkheden opneemt, samen met hen, die het mogelijk maken, dit effectief uit te oefenen.

Uit deze beginperiode, die praktisch wordt opgevat, zullen wij de nodige lessen trekken. Deze periode kan op het lokale niveau worden voorbereid, waarna wij de definitieve fase ingaan, waarvoor in het decreet eveneens elementen werden opgenomen.

Ten zesde, in verband met de eerste benoemingen en de compenserende aanstellingen, van de administratie van het onderwijs, zal het voor iedereen, die het verslag en het decreet heeft gelezen, duidelijk zijn dat ter zake geen voorbarige kritiek werd geuit die op een aantal misverstanden zou kunnen berusten. Het betreft hier het tot stand brengen van een nieuwe administratie, met een aantal consequenties inzake een eigen soort parastatale, met een raad van bestuur, waarvoor de beheerders moeten worden aangeduid en die, volgens de voorziene procedure, door de Vlaamse Raad dienen te worden benoemd. Ter zake dient ook een bepaalde leiding van de Administratie te worden verzekerd. Op alles wat ter zake werd naar voren gebracht wil ik niet meer ingaan. Ik verwijs enkel naar de tekst van het decreet

Coens

en de uitleg die werd verstrekt. Ik verdedig zonder meer alles wat op democratisch en operationeel vlak werd overeengekomen. Al het overige is overbodig. Ik reken erop dat al degenen, behorend tot beleidsverantwoordelijke politieke partijen, van de oppositie of van de meerderheid, die zin hebben voor het algemeen belang, zullen erkennen dat ter zake correct werd gehandeld. Mocht men op dezelfde wijze zaken van een dergelijk belang en betekenis tot stand brengen, zouden deze beschuldigingen inzake politieke benoemingen enzomeer, niet te pas komen. Immers, wat wij thans hebben gerealiseerd is correct.

Ten slotte, wil ik erop wijzen dat er een zeer belangrijk politiek akkoord werd gesloten, dat wij thans met alle erbij horende elementen inzake de ARGO, het gesubsidieerd onderwijs en het gehele onderwijs, dienen te verwezenlijken.

Het betreft een belangrijk politiek akkoord, waardoor de Autonome Raad in Vlaanderen op een duidelijke wijze, zonder stringent te zijn en zonder voorbijgestreefde mechanismen te willen vasthouden, maar op een solide basis waarop wij verder kunnen bouwen, voor het onderwijsbeleid een basis heeft gelegd.

Ter zake wijs ik in het bijzonder op het noodzakelijke statuut voor de leerkrachten. Enerzijds, op de herziening ervan voor het personeel van het Gemeenschapsonderwijs om te beantwoorden aan het doel van de ARGO en anderzijds, op een gelijkwaardig statuut voor alle netten. Het model dat vroeger bestond — Rijksonderwijs voor de andere netten — is veranderd. Door de autonomie van het Gemeenschapsonderwijs is er nu ook iets veranderd in het referentiekader naar de andere netten toe. De hele financiering wordt geobjectieerd met solidariteitsmechanismen. Dit is een vooruitgang in de idee en in de politieke opstelling. Wij zullen dat naar het Gemeenschapsonderwijs en naar de andere netten toe moeten waarmaken. In het politiek akkoord komen een aantal beschikkingen voor met betrekking tot de omkade-

ring, de gebouwen en de uitrusting. Wij zullen dit alles correct uitvoeren. Collega Moors wees op de consequenties hiervan voor het volgend jaar. In de eerste plaats gaat het over de toepassing van de indexering — hiermee beantwoord ik meteen een van uw vragen — en het resultaat daarvan dat u zelf hebt gegeven in cijfers. Voor het gesubsidieerd basisonderwijs is er daarenboven een extra tegemoetkoming van 75 miljoen F. per jaar en voor 4 jaren. Voor het Gemeenschapsonderwijs wordt het gratis leerlingenvervoer opnieuw ingevoerd. Dit is ingegeven vanuit het wederzijds erkennen van reële noden en passende oplossingen.

Ik hoop dat u in alle rust en in alle ernst een ontleding van dit politiek akkoord zult maken opdat we het samen kunnen uitvoeren. Hiermee zullen we nog veel werk hebben, werk dat trouwens de moeite waard is. Ik dank u voor de grote openheid waarmee dit alles is tot stand gekomen. De consensus en de positieve ingesteldheid die daarvan het resultaat zijn, getuigen ervan dat, wanneer mensen zich rond de tafel zetten met het doel ernstig werk te leveren, zij tot een akkoord kunnen komen. Wij zijn hierin geslaagd. We hebben de basis gelegd voor de uitbouw van het gemeenschapsonderwijs in Vlaanderen. Die geest zullen we samen trachten vast te houden en te cultiveren met betrekking tot het onderwijs in het Vlaanderen van morgen dat we met de Vlaamse Raad autonoom zullen bepalen.

Ik dank nogmaals de Commissieleden en in het bijzonder de twee verslaggevers en nodig de Vlaamse Raad uit ook met eenparigheid van stemmen, zoals de Commissie, het ontwerp van decreet aan te nemen. (**Applaus op talrijke banken**)

De Voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister L. Van den Bossche (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, voorafgaand en aansluitend op de uiteenzetting van collega Coens meen ik dat hier woorden van dank op hun plaats zijn, allereerst voor de verslaggevers die een uitermate goed verslag hebben opge-

steld dat van belang zal zijn voor de toekomstige uitbouw van de Autonome Raad en waarnaar nog dikwijls zal worden teruggegrepen gezien de accuraatheid van het document. Ik dank ook de Commissieleden voor de grondigheid waarmee het werk is voltooid en voor de ingediende amendementen die uiteindelijk het ontwerp aanzienlijk hebben verbeterd.

Mijn dank gaat ook naar de onderhandelaars voor het geleverde werk. Ik ben van in de beginne bij de onderhandelingen betrokken geweest, weliswaar in een andere functie. Al degenen die aan het proces van de onderhandelingen gedurende vijf maanden hebben deelgenomen, hebben werkelijk het beste gegeven van zichzelf. Ik ben alle medewerkers daarvoor erkentelijk. Dankzij de sfeer die heerste bij de onderhandelingen, zijn wij tot een akkoord gekomen dat van historische betekenis is voor het geheel van de Vlaamse Gemeenschap en voor het onderwijs in het bijzonder.

Het was zeer belangrijk dat die onderhandelingen konden worden gevoerd door de vier grote politieke partijen, als het ware over de scheidingslijnen van zowel meerderheid als minderheid heen. Iedereen heeft eraan kunnen deelnemen.

Voor een keer wil ik hulde brengen aan de onderhandelaars voor de vijf maanden durende onderhandelingen waarbij de geheimhouding bleef bewaard.

Ten slotte dank ik collega Coens voor de wijze waarop wij samen op heel korte tijd dit decreet hebben kunnen opstellen en voor de Raad brengen, zodat op 1 januari de overdracht van het Gemeenschapsonderwijs naar de Autonome Raad kan doorgaan.

Zoals collega Coens daarstraks heeft gezegd, kadert het geheel in een grote beweging met drie componenten.

Ten eerste is er de lang verwachte en definitieve communautarisering van het onderwijs.

Ten tweede is er een vervanging van een politiek akkoord, het Schoolpact,

Van den Bossche

door het opnemen van de principes van dit Schoolpact en van de protocollen ervan in het artikel 17 van de Grondwet. Bijgevolg wordt de a priori controle die was ingebouwd in het Schoolpact, vervangen door een a posteriori controle door het Arbitragehof waarvan de beslissingen afdwingbaar zijn.

Ten derde, wordt het vroegere Rijks-onderwijs losgekoppeld van de figuur van de Minister van Onderwijs, via het tot stand brengen van een Autonome Raad voor het Gemeenschaps-onderwijs.

Met dit decreet hebben wij op enkele maanden twee dromen waargemaakt. De droom van een groot deel van Vlaanderen om het eigen onderwijs zelf in te richten en de droom van velen die het Rijksonderwijs zijn toegedaan om het los te koppelen van de figuur van de Minister van Onderwijs, die nu als inrichtende macht optreedt en waarvan de politieke kleur steeds wisselt.

In dit decreet maken wij gebruik van de nieuwe bevoegdheden die ons toekomen. Wij maken geen gebruik van de bepalingen van de wet van 16 maart 1954 op de instellingen van openbaar nut maar wij creëren zelf een instelling met een publiekrechtelijk karakter sui generis.

Dit decreet heeft twee grote kenmerken, zoals reeds gezegd door de verslaggevers en herhaald door Minister Coens : democratisering en decentralisering.

De democratisering is nieuw en belangrijk. Zij gaat gepaard met een fundamenteel respect voor de filosofische en ideologische overtuigingen van het geheel van de Vlaamse Gemeenschap. Ook de tweede verslaggever, de heer Moors, heeft hierop gewezen. Dit respect zal ook concreet gestalte moeten krijgen door de bepalingen in dit decreet ingeschreven, zoals het systeem van coöptatie en de eraan toegevoegde ratificatie. Het gaat niet alleen om woorden, maar er komen ook daden. Die principes zijn terug te vinden in de samenstelling van de lokale raden en van de Centrale Raad.

Er komt geen vertegenwoordiging door bestuurders van deze of gene ideologische of filosofische strekking, maar wel door figuren die persoonlijk drager zijn van het ideeëngoed.

De decentralisatie wordt ingevoerd door twee principes die worden geschraagd door de gebruikers van het onderwijs. Het gaat allereerst om hen. Zij vormen het eerste element in de samenstelling van de lokale raden, die op hun beurt de volgende elementen coöpteren. Zij verkiezen ook rechtstreeks voor de helft van de leden van de Centrale Raad.

De structuur van de onderwijsraden is ingebed in de maatschappij. Op het lokale niveau zal men leden coöpteren uit de plaatselijke, sociale, culturele en economische milieus. Men heeft bewust geweigerd in te gaan op suggesties van allerlei drukingsgroepen om die bepalingen te vervangen door een verwijzen naar de sociaal-economische partners. Men heeft geweigerd de onderwijsraden te organiseren volgens het traditioneel systeem, waarbij de sociale partners ieder voor de helft van de vertegenwoordiging zorgen.

Men heeft de totale vrijheid om figuren te zoeken die het gemeenschaps-onderwijs toegedaan zijn en kunnen behoren tot het economisch, sociaal of cultureel milieu van de lokaliteit in kwestie. Dat betekent dat men niet in clichés is vervallen en dat mensen die zich verdienstelijk maken, bijvoorbeeld als buurtwerker, perfect in deze categorie kunnen worden gerangschikt en gecoopteerd. Op die manier is de Raad in de lokaliteit ingebed en wordt er rekening gehouden met de personeelsleden, zowel op lokaal als op centraal vlak.

Ik weet wel dat intussen discussies zijn opgeborreld over de vraag of de personeelsleden al dan niet voldoende vertegenwoordigd zijn. Het is hoe dan ook belangrijk vast te stellen dat zij in de lokale schoolraden aanwezig zijn en dat zij eveneens de mogelijkheid hebben aanwezig te zijn in de Centrale Raad, zonder evenwel het geheel te mogen monopoliseren.

Zoals de heer Moors opmerkte, is het geheel ingebed in een globaal po-

litiek akkoord dat volledig is bekend gemaakt en ook als bijlage bij het verslag fungeert. zodat men het volledig kan appreciëren en bestuderen. Dit politiek akkoord is breder dan het decreet, omdat het zoals terecht is aangehaald, allerlei financiële aspecten behandelt, die niet meteen de Autonome Raad voor het Gemeenschaps-onderwijs betreffen, maar waarvan sommige betrekking hebben op het vrij gesubsidieerd onderwijs. Ook daarin is duidelijkheid gebracht. Ik verwijs naar bijlage 4 bij het verslag waarin de financiële repercussies, in de mate dat zij uit te rekenen zijn, duidelijk in tabel worden gebracht. Zo kan men niet denken dat er katten in zakken worden verkocht. Het politiek akkoord eindigt met de zin dat het geheel, zowel het decreet als de andere bepalingen, zal worden uitgevoerd in dezelfde geest, dat betekent met dezelfde partners en op een evenwichtige wijze, zodat niemand zich in de uitvoering tekort gedaan kan voelen.

Een ander belangrijk punt, dat aanleiding geeft tot speculaties, is de verandering van het personeelsstatuut. Blijkbaar geeft elke vernieuwing in het onderwijsmilieu aanleiding tot vrees. De heer Moors heeft in zijn verslag terecht gezegd dat, wanneer wij er niet in slagen vóór 1 april 1991 het statuut te vernieuwen, wij gedeeltelijk in „statuutloosheid” terecht komen. Ik verzeker u echter dat het de bedoeling van de Executieve is, met als verantwoordelijken collega Coens en ikzelf, om onmiddellijk na de goedkeuring van dit decreet gesprekken met de vakbonden te beginnen, om te komen tot een nieuw statuut. Dit nieuw statuut moet er noodgedwongen komen, omdat in het definitieve systeem het oude statuut niet meer van toepassing kan zijn. Er blijkt echter ook overduidelijk uit het politiek akkoord dat alle onderhandelaars het met elkaar eens waren dat het oude statuut niet meer kan garanderen dat het Gemeenschaps-onderwijs maximale kansen krijgt.

Dit betekent dat het statuut moet worden herzien, rekening houdend met een evenwicht tussen enerzijds de individuele belangen van de indi-

Van den Bossche

viduele personeelsleden en anderzijds het globale belang van het Gemeenschapsonderwijs as such.

In het akkoord staan nu reeds een aantal principes duidelijk vermeld. In functie van die principes zullen de onderhandelingen worden gevoerd en zal het geheel worden uitgewerkt. Uiteraard moet men rekening houden met het feit dat men de overgangperiode, dus de tijd tussen het oude statuut dat nu nog van kracht is en het nieuwe dat nog zal moeten worden uitgewerkt, zo harmonisch mogelijk moet realiseren.

Mijnheer de Voorzitter, collega's, er is nog een volgend punt dat ik niet uit de weg wens te gaan, namelijk dit in verband met primo-benoemingen. Ik vermoed dat meerdere collega's daarover zullen spreken. Voorafgaandelijk wil ik ter zake één en ander mededelen.

Ik wil zeer duidelijk herhalen wat wij in de Commissie hebben gezegd. Het was onze grootste zorg, zowel van Minister Coens als van mijzelf, dat het Departement van Onderwijs verder kon functioneren zoals nu het geval is maar ook dat de Autonome Raad in zijn administratieve functie eveneens zeer vlug op gang kon worden gebracht. Rekening houdend met die twee zaken is het onmogelijk om zonder meer het ambtelijk statuut zoals het nu bestaat in zijn globaliteit te laten spelen. Dat zou beide pijlers met name deze van de administratie van het onderwijs en deze van de ARGO-administratie van bij de start zwaar hebben gehypothekerd. In tegenstelling tot wat hier vroeger soms is gebeurd en ook nog gebeurt is er hier geen sprake van het openzetten van een poort voor honderden primo-benoemingen. Het aantal is bekend. Het betreft vijf eenheden in het departement, tweemaal drie in de Autonome Raad waarvan drie uit de pedagogische wereld die in de administratie hun intrede kunnen doen. Dit laatste is niets bijzonders, het gebeurt in alle Westeuropese landen.

De Raad weet door de tekst van het decreet zelf welke de ambtelijke niveaus van die mensen zullen zijn.

Ook daarover kan geen onduidelijkheid of vergissing bestaan. De diplomavereisten blijven even strikt gehandhaafd dan wanneer het gewone statuut zou worden toegepast. Wat meer is, men gaat zelfs anciënniteitsvereisten inschrijven waardoor diegenen die tot benoemingen komen een bepaalde anciënniteit moeten hebben. Zij bijvoorbeeld die tot rang 13 komen in de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs moeten negen jaar dienst hebben, dit wil zeggen het aantal jaren dienst dat men moet hebben om ooit volgens het statuut te kunnen worden benoemd op het niveau van adviseur-hoofd van dienst. De persoon die durft beweren dat misbruik kan worden gemaakt van deze primo-benoemingen, daag ik uit in alle eerlijkheid uit te leggen hoe de beide belangen van de beide administraties konden worden gediend zonder dit beperkte aantal. Misschien is het aantal zelfs té beperkt, maar er is geen afwijking van diplomaniveau, noch van anciënniteitsniveau. Alles blijft dus op een uitermate keurige wijze bekend en alles wordt uitgevoerd in respect voor de wettekst. Ik zeg dit heel bewust omdat onlangs het Rekenhof over andere benoemingen de opmerking heeft gemaakt dat niet altijd de voorwaarden die bij decreet werden bepaald werden nageleefd. Hier zullen zij wel nageleefd worden. Er zal geen discussie over bestaan. Wat hier gebeurt is geen „detraquering” van het statuut van openbaar ambt, noch doet het op enigerlei wijze afbreuk aan het functioneren van het openbaar ambt, maar maakt het integendeel in alle respect voor het statuut en voor de ambtenaar een uitzondering die uiterst beperkt is en die geen aanleiding kan geven tot ontmoediging in het ambtenarencorps, want dit ware verkeerd.

Mijnheer de Voorzitter, ik wijs erop dat de laatste tien à twintig jaar er reeds veel inkt is gevloeid over allerlei begrippen als rechtstreekse democratie en decentralisering. Meestal is het gebleven bij ronkende verklaringen en bij oerdegelijke artikelen in allerlei tijdschriften. In werkelijkheid is er in al die jaren uiteindelijk weinig veranderd. Het hier voorliggend de-

creet breekt met deze traditie van „woorden in de wolken”. In het decreet over de Autonome Raad wordt concreet gestalte gegeven aan deze geprezen idealen, misschien niet voor honderd procent maar wel in grote mate. Wij doen dit niet op vaag terrein of op basis van een vrijblijvende bevoegdheid, integendeel, één van de meest vitale opdrachten van onze Gemeenschap is het inrichten van het Gemeenschapsonderwijs. Ik denk dat de Vlaamse Gemeenschap fier mag zijn deze stap te zetten. Zonder onszelf overmatig te prijzen, noch te vervallen in allerlei holle, mooi klinkende slogans, lijkt het mij toch noodzakelijk te onderstrepen dat de Vlaamse Gemeenschap in deze trendsetter is. Ik ben dubbel blij met deze evolutie, enerzijds, omdat de principes van democratisering en decentralisering mij lief zijn, maar, anderzijds, omdat hier wordt aangetoond dat de Vlaamse Gemeenschap in zijn openbare functie een voorbeeld van dynamiek kan zijn. Het voorliggend decreet illustreert dat de openbare functie niet per definitie achterna moet hinken. Wat belangrijk is, is dat dit decreet wordt gedragen door de vier grote partijen en met een tweederde meerderheid zal worden goedgekeurd en derhalve voor een reeks jaren de dienst zal uitmaken, temeer omdat het geschraagd is door de personen die de publieke opinie in Vlaanderen vertegenwoordigen.

Iemand zei reeds voor mij dat het niet is met het bepalen van mooie structuren dat alles gered is. Structuren zijn één zaak, maar het functioneren in de werkelijkheid is een tweede. Ik doe vanop deze tribune dan ook een oproep opdat de mentaliteit bij deze wijziging zou volgen. Dit is een fundamentele politieke wijziging. Voor het eerst realiseren wij een stuk rechtstreekse democratie, een grote mate van decentralisering. Het zal echter staan of vallen met de mentaliteit van de leerkrachten, met de mentaliteit van de directies, met de mentaliteit van de ouders en met het feit of wij valabele kandidaten vinden om die verantwoordelijkheid, die niet betaald zal worden, op het lokale vlak op te nemen. Ik denk hoe dan ook dat het voorliggend decreet

Van den Bossche

een enorme kans inhoudt én voor het Gemeenschapsonderwijs én voor het onderwijs in het algemeen én voor het openbaar ambt én voor de Vlaamse Gemeenschap in het bijzonder, niet zozeer om met de structuur te pronken. dan wel om via de ARGO een onderwijs te laten genereren dat kwaliteit als kenmerk heeft. (**Applaus bij de meerderheid**)

De Voorzitter : De heer Beysen heeft het woord.

De heer E. Beysen : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, een debat over een belangrijk onderwerp als dit wordt natuurlijk moeilijk wanneer de Ministers anticiperen op vragen die zouden kunnen worden gesteld door de leden van de Raad die nadien moeten tussenbeide komen.

Mijnheer de Minister, ik zal mij dan ook veroorloven geen vragen te stellen. Ik zal slechts een kritische appreciatie geven van hetgeen tot stand is gebracht, waarover ik mij trouwens verheug. Het verschil tussen de vorige sprekers en mijzelf zal erin bestaan dat ik dit binnen een aanvaardbare tijdspanne zal doen en dat ik iets puntiger zal zijn.

Ik ben er altijd van uitgegaan dat er geen Autonome Raad zonder communautarisering kan zijn. De feiten hebben mij gelijk gegeven. Dat is prettig voor mijzelf. Ik wil meteen ook zeggen dat wij, ondanks het feit dat wij nu het gelukkige moment beleven van het samenvallen van de bespreking van dit ontwerp met de bespreking in de Kamer van de financiering van de Gewesten en de Gemeenschappen, niet mogen geloven dat noch voor de ARGO, noch voor de communautarisering, alle problemen meteen zouden zijn opgelost. Er werd hier reeds gezegd dat er nog heel wat overleg zal bij te pas komen en wij zullen in de toekomst met heel wat nieuwe vraagstukken worden geconfronteerd.

Dit belet mij niet dat, zonder overdrijving, kan worden beweerd dat hier vandaag geschiedenis wordt geschreven. Men merkt dit niet meteen aan de belangstelling in dit halfroond.

Dit is jammer ; deze bespreking verdient beter. Wij kunnen alleen vaststellen dat wij er hier, helaas, een onderwijsonderonsje moeten van maken met diegenen die erg begaan zijn met de onderwijsproblematiek. Het is ook verkeerd te proberen de geschiedschrijving uitsluitend voor zijn eigen rekening te nemen zoals ik in een aantal krantenartikels gelezen heb. De Volksunie bijvoorbeeld mag met fierheid verklaren dat zij onderwijsgeschiedenis maakte.

Wanneer ik dat lees, na de ondertekening van het akkoord tussen de vier partijen krijg ik zure oprispingen.

Ik maak van de gelegenheid gebruik duidelijk te zeggen ; dit is niet goed. Dit akkoord is het resultaat van de inzet van alle verantwoordelijken binnen de grote Vlaamse politieke partijen. Men moet niet proberen met gemakkelijke slogans het laken naar zich toe te trekken. Het is nodig dat dit van op deze tribune wordt gezegd.

Tevens maak ik van de gelegenheid gebruik om de aandacht te vestigen op het enorme verschil qua benadering tussen de besprekingen gevoerd tussen de partijen met betrekking tot de totstandkoming van de ARGO en de besprekingen die weliswaar in de nationale Regering aan de gang zijn inzake de toekomst van de Gewesten en de Gemeenschappen, meer bepaald omtrent de financiering van de Gewesten en de Gemeenschappen.

Het is duidelijk dat er ter zake raakvlakken zijn. Wij hebben inderdaad de moed en het geduld opgebracht om gedurende vele jaren te onderhandelen en overleg te plegen met de belangrijkste politieke formaties van het Vlaamse land over de toekomstige structuur van het Rijksonderwijs. Wij hebben het niet steeds gemakkelijk gehad om uiteindelijk te komen tot het bereikte resultaat. In schrille tegenstelling daarmee hanteert de nationale Regering de karwats ten einde het Parlement te verplichten een houding aan te nemen inzake de financiering van de Gewesten en de Gemeenschappen, wat toch een belangrijk impact zal hebben op

de toekomstige financiering van het onderwijs in het Vlaamse land.

Ook hier moet ik vaststellen dat er in het verleden verklaringen zijn afgelegd die, als later bleek dat bepaald, de partijen hun oppositiekuur inruilden voor meerderheidsdeelname, van toon veranderden. Nog niet ze heel lang geleden las ik dat het een bikkelhard gevecht zal worden om de centen, wat nog altijd juist is, en dat er voor de Volksunie geen sprake kan zijn van het feit dat de overheveling van de financiële middelen zou gebeuren via dotaties. Als ik het ontwerp met betrekking tot de financiering van Gewesten en Gemeenschap, pen aandachtig bekijk, stel ik vast dat we ons inzake de onderwijsmiddelen tevreden zuilen moeten stellen met dotaties, zij het dat zij op een ietwat andere manier zullen worden verdeeld.

Ter gelegenheid van dit debat moet worden onderstreept dat door het feit dat het nationaal ontwerp uitgaat van de behoefte van de Franstaligen het Vlaams onderwijs in de toekomst jaarlijks ettelijke miljarden — 20 miljard volgens de studie van het Vlaams Economisch Verbond — zal moeten derven. Deze opmerking moet in de Raad naar voren worden gebracht omdat ze repercussies heeft, vooral als de financiering na de overgangsfase in een definitief kled wordt gestoken.

Een eerste conclusie toont een groot verschil in benadering aan. Als het over een belangrijke onderhandeling gaat tussen louter Vlaamse partijen blijkt dat ook voor moeilijke punten tot een algemeen akkoord kan worden gekomen. Dit akkoord gaat helaas niet gepaard met een akkoord over de toekomstige financiering van Gewesten en Gemeenschappen in haar geheel en over de onderwijsuitgaven in het bijzonder.

Het politiek akkoord waar herhaaldelijk is naar verwezen, is inderdaad een belangrijk feit in onze politieke geschiedenis. Zoals Minister Van den Bossche het in een interview heeft gezegd, vind ik dit één van de uitzonderlijke momenten in het politieke leven.

Beysen

Ik prijs me daar gelukkig om. Iedereen weet dat ik altijd een pleitbezorger ben geweest van het feit dat wat we nu realiseren het best door allen samen wordt verwezenlijkt. Dat is nu gebeurd en dit is voldoende reden om gelukkig te zijn.

In de beoordeling van dit politiek akkoord is — zoals Minister Van den Bossche daarnet heeft gezegd — veel aandacht opgeëist voor de zogezegde politieke benoemingen in het akkoord. Sta me toe hierover kort en bondig te zijn en deze kritiek te bestempelen als een overdreven reactie. Ik beschouw ze als een laatste weerstand van een soort achterhoedevecht. meer niet. Laten we er dus niet meer aandacht aan besteden dan nodig is.

Dat wil niet zeggen dat ik deze reactie niet zal pogen te begrijpen. Als ik enigszins cynisch mag zijn, moet ik zeggen dat sommigen ze door hun verklaringen wellicht hebben uitgelokt. Ik neem Minister Van den Bossche als getuige. Hij zei in juni 1988 : „Wij moeten ervoor zorgen dat de Raad voor het Rijksonderwijs geen veelkleurige samenstelling krijgt naargelang de sterkte van de Vlaamse politieke partijen”.

Ik neem hem dat niet kwalijk, want hij heeft dat verklaard op een moment dat hij nog aan een andere structuur dacht voor de samenstelling van die Centrale Raad. Ik probeer de reacties van de mensen in te schatten en te begrijpen. Sommigen heeft men bij manier van spreken een beetje naar bepaalde reacties toe gelokt. Ik wil daar echter niet meer aandacht aan besteden, want een structuur staat of valt met de personen die er bezieling aan geven. Wilen wij de ARGO een volwaardige kans geven, dan moeten wij zorgen dat alleen de besten in aanmerking komen voor het bemannen van de structuren. Alleen een onvoorwaardelijke medewerking aan het nieuwe concept zal het Gemeenschapsonderwijs nieuwe kansen bieden. Zo betreur ik de recente reactie van CURO die onlangs verklaarde : „Wij vrezen dat christelijk geïnspireerde ouders die voor hun kinderen het

Rijksonderwijs verkiezen, zich minder geroepen voelen om actief deel te nemen aan deze verkiezingen, terwijl andere ideologische groepen die Rijksonderwijs wel als hun onderwijs beschouwen, uit deze verkiezing als absolute winnaar te voorschijn zullen komen.”

Ik vind die reactie in hoge mate ongepast zeker op het ogenblik dat het Rijksonderwijs eindelijk verlost wordt van zijn politiek en administratief keurslijf dat het in belangrijke mate belette een volwaardig eigen pedagogisch concept uit te bouwen. Al is dit ongebruikelijk in een parlementaire vergadering toch wil ik in verband met die reactie van CURO een passage citeren uit de toespraak die ik in 1987 hield voor een onderwijscongres dat doorging onder het thema : „Waarom kiezen wij voor het Rijksonderwijs” . Ik zei daar onder meer : „Een eigen pedagogisch project voor het Rijksonderwijs dat voortdurend zal worden geconfronteerd met een wereld in volle mutatie waarin innovaties op de meest diverse vlakken elkaar op een duizelingwekkende snelheid opvolgen en waar de ene innovatie al ingrijpender gevolgen heeft dan de andere op het dagelijkse leven, vergt een enorm aanpassingsvermogen. Dit aanpassingsvermogen moet in de Rijksscholen groter zijn dan in welk ander net omwille van de heterogeniteit van het schoolpubliek, omwille van de engagementsverklaring van het personeel en omwille van de pluralistische waarden die het Rijksonderwijs moet opbrengen. Het aldus geformuleerde onderwijsconcept dat volledig de filosofische en politieke overtuiging van eenieder dient te eerbiedigen, maar die tegelijkertijd leert hoe een kind zich kan engageren is lang niet de gemakkelijkste maar zeker de meest boeiende wijze van opvoeden. In het Rijksonderwijs mag de confrontatie van meningen en standpunten niet uit de weg worden gegaan. Integendeel, de confrontatie van meningen en standpunten moet als een goed op zichzelf worden ervaren waarbij iedereen zijn persoonlijke inzichten en opvattingen zal kunnen verdiepen. Het is overduidelijk dat door het dagelijks beleven van de waarden van het pluralisme de jongeren die im-

mers niet meer uitsluitend op de school als informatiebron en als vormingsinstelling zijn aangewezen, kritischer zullen zijn. In een tijd waar we dagelijks overspoeld worden door duizenden gegevens, door informatie over de meest verschillende gebeurtenissen en onderwerpen, is het onze plicht de toekomstige generaties in zo voldoende mogelijke mate voor te bereiden op de verschillende uitdagingen waarmee wij geconfronteerd worden. Om al deze redenen moet de peiler van het Rijksonderwijs het pluralisme zijn. Vanuit de pluralistische peiler heeft het Rijksonderwijs de bijzondere taak de jongeren aan te zetten tot zelfstandig kritisch denken en tot het aannemen van een onbevooroordeelde, onderzoekende houding. Dit is de positieve boodschap die het Rijksonderwijs moet uitdragen. Daarbij moet het accent worden gelegd op het feit dat alleen het Rijksonderwijs de waarborgen kan bieden voor een opvoeding die geënt is op pluralistische waarden. De mate van succes dat het onderwijs zal kennen op basis van de zopas uitgetekende onderwijsconceptie, hangt af van het vervullen van twee primordiale voorwaarden, te weten het opbrengen van respect voor andermans opvatting binnen een pluralistische gemeenschap. Dit geldt voor alle onderwijsbetrokkenen van hoog tot laag en, ten tweede, het beleidsmatig onderschragen van de onderwijsconceptie. Of, om één en ander nog duidelijker te stellen, het succes van het Rijksonderwijs zal groeien naarmate het onderwijs en het opvoedend personeel meer getuigenis zal afleggen van het pluralistisch beleven van de zo uitermate belangrijke onderwijsopdracht”.

Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik haal dit citaat uitdrukkelijk aan als reactie op de, mijns inziens, hoogst ongepaste uitslating naar aanleiding van het ondertekenen van dit akkoord.

Ten tweede concludeer ik dat iedereen, van de basis tot de top, nu zijn verantwoordelijkheid dient op te nemen. Dit bijzonder decreet biedt voor het Gemeenschapsonderwijs een grotere continuïteit, meer kansen voor eigen initiatieven, een grotere

Het verslag over het bijzonder decreet betreffende de ARGO werd mede door-toedoen van co-auteur C. Moors (CVP), tevens Raadssecretaris, tot stand gebracht

verantwoordelijkheid en betrokkenheid van alle participanten, een eigen financieel beheer en een eigen personeelsbeleid. Er is dus in deze formule geen enkele ruimte meer voor doemdenkers. Er is enkel plaats voor het doen wat moet worden gedaan : het Gemeenschapsonderwijs een eigen pedagogisch concept meegeven.

Mijnheer de Voorzitter, collega's, in het laatste gedeelte van mijn uiteenzetting wil ik onderstrepen dat het noodzakelijk gepaard gaan van de communautarisering van het onderwijs met het instellen van ARGO onze aandacht niet mag afleiden van de noodzaak de evenwichten tussen de verschillende netten te blijven koesteren als de sleutel van de bestending van de schoolvrede. Het voortbestaan van de Nationale Schoolpactcommissie blijft, mijns inziens, zinnig zolang de financiering van de Gewesten en de Gemeenschappen niet definitief is geregeld. In Vlaanderen zou men er volgens mij goed aan doen om intussen een toezichtscommissie te installeren die nagaat of de nood-

zakelijk te bewaren evenwichten tussen de verschillende netten worden gerespecteerd.

Tot slot wil ik nog dit zeggen. Wat hier vandaag gebeurt is niet zozeer het licht op groen zetten voor een nieuwe onderwijsstructuur maar wel de kans geven op een nieuwe onderwijsbenadering in onze Gemeenschap. Bouwstenen worden nu gelegd voor nieuwe toekomstkansen voor jonge mensen die in het leven willen slagen. Dat kan alleen maar indien wij hen de beste vormingskansen geven. Structuren vormen daarvoor een weliswaar niet onbelangrijk hulpmiddel maar mensen bezielend door het onderwijs zijn daarbij hoogst onmisbaar. **(Applaus bij de PVV)**

De Voorzitter : De heer Laridon heeft het woord.

De heer A. Laridon (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, als Voorzitter van de Commissie voor Onderwijs en Vorming stel ik er prijs op de verslaggever en de secretaris van harte te bedanken voor het keurig en volledig verslag dat tot in de puntjes en tot in de allerlaatste correcties is verzorgd.

Collega's, bij de vorming van de nieuwe Regering werd met het oog op de communautarisering van het onderwijs op 7 maart 1988 een scenario overeengekomen. Vóór het einde van de vorige legislatuur dienden de grondwetsartikelen die de communautarisering van het onderwijs mogelijk maken te worden gewijzigd. Het ging hier over artikel 59bis paragraaf 2, 2° en de artikelen 17 en 107ter. Dit is normaal gebeurd. Tegelijkertijd diende de bijzondere wet van 8 augustus 1980 te worden aangepast om opnieuw de proportionaliteit in de Vlaamse Executieve in te voeren. Dit werd op 18 november 1988 eveneens een feit.

Vóór het einde van het kalenderjaar 1988 moet de wet van 28 juni 1983 inzake het Arbitragehof worden gewijzigd en moet de financiering van de Gemeenschappen met inbegrip van de middelen voor onderwijs geregeld zijn. Met deze twee aangelegenheden is men thans druk bezig in Kamer en Senaat en laat alles voorzien

dat ook deze zaken zullen geregeld zijn vóór 1 januari 1989.

Parallel daarmee werd de Vlaamse Raad verzocht vóór het einde van 1988 een decreet over de Autonome Raad van het Rijksonderwijs aan te nemen en dit in uitvoering van het artikel 17 paragraaf 2 van de Grondwet. Verder werd ook bepaald dat in elk geval in de Executieve over de Autonome Raad van het Rijksonderwijs bij consensus zal worden beslist. Vandaar het politiek akkoord tussen de vier grote Vlaamse partijen. Dit politiek akkoord gaf aanleiding tot het ontwerp van bijzonder decreet betreffende de Autonome Raad van het Gemeenschapsonderwijs dat we een paar weken geleden in de Commissie hebben behandeld en dat thans in deze openbare vergadering voorligt en dit niet langer onder de naam ARRO maar wel ARGO.

Dit akkoord werd bereikt via lange, moeizame onderhandelingen die zelfs drie à vier jaar duurden. Dit akkoord houdt in dat op 1 januari 1989 het Rijksonderwijs niet onder de bevoegdheid zal komen van de Gemeenschapsminister van Onderwijs maar dat een nieuwe inrichtende macht van het Rijks- of het Gemeenschapsonderwijs ontstaat.

Men kan zich natuurlijk afvragen of in het pas gesloten akkoord de inhoud van het ontwerp van decreet ons volledige voldoening schenkt. We dienen eerst en vooral op te merken dat het wettelijk initiatief in het nationale Parlement, initieel door ons genomen, uitgegroeid is tot een decreet in de Vlaamse Raad, ondertekend door de vier grote Vlaamse partijen. Het gaat hier dus niet over een zuiver SP-voorstel of om een CVP-PVV-akkoord. Het is dan ook vanzelfsprekend dat ieder van de partijen zich wellicht niet honderd procent in dit akkoord terugvindt doch dat er in de tekst nog voldoende elementen aanwezig zijn om het aanvaardbaar te maken. Het feit dat het hier gaat over een akkoord tussen de vier partijen heeft ontegensprekelijk voordelen doch heeft onvermijdelijk geleid tot compromissen. De doelstellingen en de principiële standpunten die wij als Vlaamse socialistenaanstreven in verband met de oprichting

Laridon

van de ARGO kunnen wij terugvinden in het SP-voorstel dat zowel in de Kamer als in de Senaat ingediend werd in de loop van april 1988.

Het is enigszins interessant, zoals ik heb gedaan, dit voorstel opnieuw door te nemen en het te vergelijken met wat vandaag naar voren wordt gebracht.

De doelstellingen en de principiële standpunten van de Vlaamse socialistenvan zijn.

Ten eerste : het Rijksonderwijs losmaken van de politieke wisselvalligheid. Inderdaad, elke wijziging van minister brengt telkens wijziging van beheer van het Rijksonderwijs met zich .

Tweede doelstelling : het wegwerken van het gebrek aan continuïteit in het beheer van het Rijksonderwijs. Dat gebrek was soms erg nadelig voor dit onderwijsnet.

Ten derde : het ongedaan maken van de dubbele bevoegdheid van de Minister van Onderwijs, enerzijds bevoegd voor het hele onderwijsbeleid en anderzijds inrichtende macht van het Rijksonderwijs.

Deze zeer dubbelzinnige toestand heeft gedurende de jongste jaren erg in het nadeel van het Rijksonderwijs gespeeld. Het ongedaan maken van deze dubbele bevoegdheid wordt in elk geval bereikt door het oprichten van een orgaan dat bij delegatie optreedt als inrichtende macht van het Rijksonderwijs.

Een raad die ten opzichte van het Rijksonderwijs de bevoegdheden bekommt die toekomen aan elk van de inrichtende machten van onderwijs. Samengevat zou men kunnen zeggen dat het hier gaat over :

- 1° de organisatorische- en beheersfunctie ;
- 2° de kwaliteitsbewaking ;
- 3° de werkgeversfunctie ;
- 4° de vertegenwoordigingsfunctie.

Ten vierde : het vastleggen van een procedure voor aanduiding van de leden van de raad van bestuur, procedure die een representatieve, **demo-**

cratische en niet-politieke samenstelling zou moeten **waarborgen**.

Ten vijfde : het waarborgen van een beheer door en voor het Rijksonderwijs via geëngageerde personen. Voor de goede werking van de Raad en in het belang van het Rijksonderwijs moet worden voorzien in een Raad samengesteld uitsluitend uit leden die gehecht zijn aan het **Rijksonderwijs** en die, dit net — tegenwoordig het Gemeenschapsonderwijs genoemd — verdedigen.

Een laatste belangrijke doelstelling bestond in het creëren van de mogelijkheid tot het uitwerken van een eigen pedagogisch project met als doel een kwalitatief hoogstaand onderwijs te realiseren. Ik meen dat bij het opstellen van dit pedagogisch project, principes en doelstellingen moeten worden geformuleerd die wel in overeenstemming zijn met onze visie op mens en maatschappij, maar die bovendien ook getuigen van voldoende openheid en pluralisme opdat ook andere politieke en maatschappelijke opvattingen erin zouden passen.

Men kan zich vandaag de vraag stellen of in het thans voorliggende ontwerp van decreet al deze doelstellingen werden verwezenlijkt.

Daar komt nog bij dat het in de lijn van de verwachtingen ligt dat een Algemene Onderwijsraad voor de Vlaamse Gemeenschap zal worden georganiseerd, dit is een overkoepelende raad voor alle netten die, wat het algemeen beleid betreft, adviserend zal optreden ten aanzien van de Executieve. Deze Algemene Raad — een eis van vele onderwijsmensen en onderwijsinstanties — kan maar worden georganiseerd als het Gemeenschapsonderwijs er als evenwaardige partner, zoals nu het geval is, naast de andere netten in kan vertegenwoordigd zijn .

Het spreekt vanzelf, dat wij in verband met het huidige ontwerp van decreet een aantal bedenkingen hebben.

Door het feit dat het hier om een politiek compromis gaat, is het niet verwonderlijk dat geen enkele van de

vier fracties zich in dit ontwerp en in dit akkoord helemaal terugvindt.

Ook wij, Vlaamse socialistenvan, hebben naar aanleiding van dit ontwerp, een aantal bedenkingen. We worden geconfronteerd met enigszins minder geslaagde beslissingen dan in het wetsvoorstel was opgenomen. Bijvoorbeeld in vergelijking met bepaalde schikkingen en oplossingen die wij hebben opgenomen in het wetsvoorstel van de SP, dat werd ingediend bij de Kamer en bij de Senaat en dat ik met geestdrift heb ondertekend. Een eerste bedenking is de financiering naar behoefte van de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs. Wij worden in dit verband met verschillende interpretaties geconfronteerd.

We lezen in het wetsvoorstel van de SP, meer bepaald in de toelichting :

„De geldmiddelen waarover de Raad beschikt zullen bestaan uit de middelen nodig voor de werking van de administratieve diensten die ter beschikking van' de Raad worden gesteld en voor het dekken van de behoeften van het Rijksonderwijs die volgens de gekende, geëigende criteria moeten worden bepaald.

De begroting wordt bepaald volgens de behoeften en volgens de geëigende criteria die nu gelden voor het opstellen van de begroting van het Rijksonderwijs. De Raad oordeelt autonoom over de interne aanwending van de kredieten”.

Het nieuwe artikel 17 van de Grondwet bepaalt in § 4 :

„Alle leerlingen of studenten, ouders, personeelsleden en onderwijsinstellingen zijn gelijk voor de wet of het decreet. De wet en het decreet houden rekening met objectieve verschillen, waaronder de eigen karakteristieken van iedere inrichtende macht, die een aangepaste behandeling verantwoord”.

Daar ontbreekt de financiering volgens behoefte.

In dit verband verwijs ik terloops naar de uiteenzetting van de heer Taelman die de discussie over de financiering enigszins heeft opengetrokken.

Laridon

Daarvoor wordt in klare taal het volgende gezegd in het verslag :

„Het Rijksonderwijs is echter het onderwijs voor iedereen. Hij pleit daarom voor een geprivilegieerde behandeling van het Gemeenschapsonderwijs op financieel gebied. Iedereen moet er zich kunnen in terugvinden. Daarom moet dit onderwijs meer middelen krijgen dan waarop het volgens het aantal leerlingen recht zou hebben”.

Hij voegt er echter aan toe : „Maar dat zal budgettair allicht niet mogelijk zijn”.

Het antwoord van de Minister, ook in het verslag opgenomen luidt :

„De tegenstelling tussen de financiering naar behoeften en die volgens de normering werd nu opgelost. De toekomstige financiering zal volgens de normering gebeuren, maar hierbinnen wordt erkenning gegeven aan de specificiteit van het Gemeenschapsonderwijs. Artikel 17 van de Grondwet gaat uit van zowel de gelijkheid der netten als van de objectieve verschillen die moeten worden gehonoreerd. De gelijkheid en de absolute normering werden vertaald in concreet werkzame systemen”.

Wat echter de verdedigers van het Gemeenschapsonderwijs, het vroegere Rijksonderwijs, het meest veront- rust is de interpretatie die wij terugvinden in een artikel in De Standaard van 8 november jongstleden — gedachten die wij ook in andere christen-democratische pers hebben gelezen : „Het Gemeenschapsonderwijs staat „ter beschikking van allen, zonder onderscheid van geslacht, aard of overtuiging” ; het wordt echter niet op een aparte manier gefinancierd. De onderwijswetgeving en de grondwettelijke regels die het principe bevatten dat geen onderwijsnetten maar scholen gesubsidieerd worden, blijven gehandhaafd. Het gemeenschapsonderwijs zal niet gefinancierd worden „volgens behoeften” maar volgens dezelfde normen als het gesubsidieerd onderwijs”.

Deze interpretatie van de journalist van De Standaard maakt ons onge-

rust vooral daar men ook in de syndicale pers schrijft : „Het rijksonderwijs wordt gedegradeerd tot gesubsidieerd onderwijs”. Uit het verslag blijkt ook de ongerustheid van collega Baldewijns :

„Voor de financiering bleven er twee opties over : een financiering volgens behoeften of een financiering volgens criteria”. Dit laatste is voor het rijksonderwijs bijna onmogelijk. De SP is tevreden over het compromis, maar niet opgetogen.

Het artikel in De Standaard is geschreven met de bedoeling ons ongerust te maken. Ik hoop dat het artikel voor rekening blijft van die journalist. Wij verwachten zekerheid en hopen een geruststelling te krijgen van de Minister.

Minister D. Coens : Wij moeten ons niet laten intimideren door persberichten. Er is daarover een akkoord bereikt, zeer rijk aan inhoud. Laten wij daar samen achter staan.

Wij kunnen ons ergeren aan persberichten, maar wij hebben als politici een bijzonder waardevolle consensus bereikt die wij samen moeten verdedigen en loyaal uitvoeren.

De heer A. Laridon : Mijnheer de Minister, ik heb nota genomen van uw verklaring en wij zullen dit onderwerp in de toekomst van nabij volgen.

Een tweede bedenking gaat over de gehechtheid en het engagement. Ik lees in de memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet :

„Om deel te kunnen uitmaken van een van de bestuursorganen moet men voorafgaand de verklaring van gehechtheid aan het Gemeenschapsonderwijs ondertekenen. Dit is een conditio sine qua non voor het lidmaatschap”.

Het artikel zelf luidt :

„De ondertekening van de verklaring van de gehechtheid aan het Gemeenschapsonderwijs bedoeld in artikel 32, 2°, gebeurt bij de aanvaarding van het lidmaatschap van de in artikel 5 bedoelde bestuursorganen”.

Moet die ondertekening gebeuren bij de kandidatuurstelling of na de verkiezing ?

Minister D. Coens : Na de verkiezing.

De heer A. Laridon : Dat komt natuurlijk niet overeen met wat wij oorspronkelijk hadden gewild.

Als antwoord op de vraag van de heer Taelman in de Commissie wie de criteria van het engagement zal bepalen antwoordden de Ministers dat dit één van de bevoegdheden is van de Centrale Raad.

Inderdaad, in artikel 32, 2°, lezen we :

„Het opstellen van de verklaring van gehechtheid aan het Gemeenschapsonderwijs van de leden van de bestuursorganen”.

Op de pertinente vraag van de heer Taelman of in de optiek van de Gemeenschapsminister iemand die zijn eigen kinderen naar een ander net zendt de gehechtheidsverklaring kan ondertekenen nemen de twee Ministers dan toch stelling en menen hierop bevestigend te moeten antwoorden. Zij motiveren dit door aan te voeren dat dit een logisch gevolg zou zijn van de geest van het akkoord en dat een andere houding in strijd zou zijn met artikel 17 van de Grondwet.

De heer Taelman had het moeilijk met deze verklaring en ik meen dat hij niet alleen staat.

Persoonlijk maak ik ook ernstig voorbehoud. Op alle vergaderingen waar ik mij inspan om een klaar beeld te scheppen van de ARGO en om de mensen van de deugdelijkheid van dit ontwerp te overtuigen, bots ik nogal veel op onbegrip. Vooral in onze kringen, van socialisten, vrijzinnigen en dergelijke. Ook op het congres van de ouderverenigingen van moraal kwam hierop ernstige kritiek.

Minister D. Coens : Mijnheer Laridon, ik begrijp deze bijzondere gevoeligheid en ik durf zeggen dat het eigenlijk gaat om een moreel commitment, een moreel engagement dat men in al zijn consequenties aangaat. Daarvan echter een stelregel

Coens

maken. is niet conform aan wat de vier partijen — en ik was mede onderhandelaar — ter zake hebben beslist. Daarenboven zou de verplichting om de kinderen naar een bepaald onderwijsnet toe te sturen fundamenteel in strijd zijn met de onderwijsvrijheid van artikel 17 van de Grondwet. Ook de SP-voorzitter heeft dit zelf uitdrukkelijk verklaard bij het bekend maken van het akkoord. Ik begrijp de ongerustheid ter zake en vind ook dat een engagement een totaal engagement is, maar u kunt het niet als een absoluut criterium beschouwen. Ik meen dat ik zo enigszins tegemoetkom aan de bezorgdheid van bepaalde kringen.

De heer A. Laridon : Mijnheer de Minister, het is waar dat dit akkoord door de top is afgesloten, maar dat betekent niet dat wij niet vrij zijn om voorbehoud te maken en het daarmee niet eens te zijn. Ik verwijs naar bepaalde uitspraken op het Congres van de OVM, onder andere van de heer Devuyt, die zegt : „Het gaat niet op dat men het officieel onderwijs vertegenwoordigt, maar zijn kinderen naar het vrij onderwijs stuurt”. OVM-voorzitter Van Nieuwenhuysse beaamde dit en wees erop dat iemand die een verklaring van gehechtheid aan het Gemeenschapsonderwijs formeel ondertekent, daarvan ook in zijn levenswandel blijk moet geven. Anders heeft zo een verklaring enkel de waarde van een vodge papier.

Persoonlijk twijfel ik er ook aan dat de voorwaarde zijn kinderen naar het Gemeenschapsonderwijs te sturen, in strijd is met artikel 17 van de Grondwet en een inbreuk betekent op het privé-leven. Men kan immers moeilijk beweren dat deze voorwaarde de persoonlijke vrijheid aantast, daar iedereen vrij is zijn kind naar gelijk welk net te sturen. Het gaat hier alleen om een voorwaarde om deel uit te maken van een bestuursorgaan van het Gemeenschapsonderwijs. Als men daarin werkelijk wil zetelen, moet men consequent zijn. Tijdens de discussies in de Commissie heb ik ook menen te begrijpen dat u, mijnheer de Minister, daarvoor begrip had. U verklaarde eveneens dat er een zekere consequentie moest zijn

in de houding van de mensen die een dergelijke verantwoordelijkheid op zich nemen en er zich toe verbinden het Gemeenschapsonderwijs te verdedigen.

Mijn derde bedenking betreft de structuur en de getrapte verkiezingen.

Hier verwijs ik terug naar ons SP-voorstel. Wij hadden, mijns inziens, een uitstekend democratisch opgebouwd pyramidesysteem voorzien en dit met getrapte verkiezingen :

- schoolraden per inrichting
- bestuurscolleges per scholengemeenschap (+ voor het hoger onderwijs lange type en korte type)
- kiescollege per provincie
- de Centrale Raad

Dit had het voordeel van werkelijke decentralisatie zonder daarom in overdrijving, in een te ver doorgedreven centralisatie op kleiner vlak te vervallen. Zodoende kan men vermijden dat scholen alleenstaande eilandjes worden met een te grote macht voor plaatselijke machthebbers. Aldus wordt ook vermeden dat wij, met betrekking tot de aanstellingen, in een soort dorpspolitiek vervallen.

Deze structuur had eveneens het voordeel dat er via provinciale kiescolleges een rechtmatige en billijke geografische spreiding van vertegenwoordigers — twee per Provincie — in de Centrale Raad was gegarandeerd. Met de nieuwe structuur loopt men het gevaar dat bepaalde Provincies in de Centrale Raad eventueel niet zullen zijn vertegenwoordigd.

Een vierde bedenking gaat over de samenstelling van de lokale schoolraad. Wij begrijpen dat het resultaat dat uit de bus is gekomen het gevolg is van lange besprekingen en compromissen. Toch hadden wij liever gehad — dat was zo in ons voorstel voorzien — dat de vertegenwoordigers van het personeel in de lokale schoolraad zouden zetelen via rechtstreekse verkiezingen van de personeelsleden door de personeelsleden, en niet door coöptatie uit de pedagogische colleges, door de vertegenwoordigers van de ouders en de door die verte-

genwoordigers gecoöpteerde leden van lokale sociale, economische en culturele milieus.

Deze constructie kwam op het allerlaatst tot stand. Zij lijkt mij niet zo geslaagd en is naar mijn oordeel enigszins aberrant voor het personeel.

Een laatste bedenking gaat over het statuut van het onderwijzend personeel.

De grondgedachte, ook in ons SP-voorstel, is de volgende :

In principe blijven de personeelsleden onderworpen aan hun huidig statuut. In de mate dat het statuut een hinderpaal is voor de autonomie en het belang van het Gemeenschapsonderwijs moet dit aangepast worden mits inachtneming van de wettelijke voorgeschreven procedures.

Ik pleit ervoor dat na de goedkeuring van het decreet inzake het statuut, de vakbonden ten volle hun rol moeten kunnen spelen en dat het statuut aan een speciale overlegprocedure zal onderworpen worden waarbij de syndicaten nauw betrokken zullen worden.

Minister D. Coens : Dat is evident.

De heer A. Laridon : Ik hoop meteen dan ook dat er een einde kan gesteld worden aan een spijtige relatiestoornis tussen politieke en syndicale beweging.

Uit de antwoorden van Ministers tijdens de besprekingen in de Commissie meen ik duidelijk te mogen uitmaken dat dit zo zal verlopen. Dat verheugt mij. Inzake de herziening van het statuut was het antwoord op een vraag die in de Commissie werd gesteld dat zolang dit statuut niet herzien is en zolang de besprekingen met de vakbonden niet rond zijn, het huidige statuut verder geldig blijft.

Het verheugt mij dat wij terug tot normale relaties komen en dat het statuut met de syndicaten normaal kan worden besproken.

Minister L. Van den Bossche : Mijnheer de Voorzitter, ik weet niet wat de heer Laridon bedoelt met zijn woorden „terug tot normale relaties komen”. Telkens als het nodig was werden de vakbonden geraadpleegd.

Van den Bossche

Politieke partijen die samen 90 procent van de Vlaamse Raad uitmaken hebben het recht een politiek akkoord af te sluiten waarin de grote principes zijn gevat. De **uitwerkings-** en de overheidsfase zal — zoals altijd — met de vakbonden worden besproken. Iedereen moet echter duidelijk op zijn plaats worden gesitueerd. De politieke overheid heeft ook nog een plaats in dit land en bepaalt uiteindelijk, na onderhandelingen, het statuut.

De heer A. Laridon : Akkoord, maar wanneer ik spreek over „normale relaties”, druk ik de hoop uit dat bepaalde perspolemieken tussen politieke en syndicale bewegingen een einde zouden nemen.

Minister Van den Bossche : Ik heb geen brieven gestuurd naar alle democratische parlementsleden. Wanneer andere mensen brieven sturen, eigen ik mij het recht toe daarop te antwoorden. (**Twistgesprek tussen Minister Van den Bossche en de heer Laridon**)

De heer A. Laridon : Er is provocatie geweest aan beide kanten.

Mijnheer de Minister, u kunt een one-man-show opvoeren als u wil. Ik wil alleen maar zeggen dat er aan weerszijden provocatie is geweest, en dat ik hoop dat er aan deze perspolemieken en wederzijdse provocaties een einde zou komen.

Minister Van den Bossche : Er is geen provocatie !

De heer A. Laridon : Sta mij toe mijn betoog te beëindigen.

De herziening van het statuut zal weliswaar dienen te gebeuren binnen bepaalde items en volgens bepaalde principes, die het statuut inpassen in de organisatie van de ARGO.

Ik druk de hoop uit **dat** de ARGO, die een belangrijke stap inzake democratisering, decentralisatie en autonomie betekent, een belangrijk elan moge geven aan het Gemeenschapsonderwijs in Vlaanderen. Het is een nieuwe kans. Laat ons hopen dat zij volledig zal worden benut.

De socialistische fractie zal met een kritische, maar positieve ingesteldheid in de toekomst de ARGO blijven volgen en indien mocht blijken dat op het terrein aanpassingen nodig zijn, zullen wij zeker niet nalaten de nodige initiatieven te nemen. (**Applaus op de banken van de meerderheid**)

De Voorzitter : Het woord is aan de heer Van Durme.

De heer W. Van Durme (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, „Het onderwijs is een bijzonder interessant bedrijf voor wie gulzig van de macht heeft geproefd. In dat perspectief is de tirannieke onderwijzer een padvinder als men hem vergelijkt met de politieke, syndicale en administratieve adviseurs van de minister van onderwijs of van de directeur-generaal van het Nationaal Secretariaat van het Katholiek Onderwijs”, aldus Jacques de Visscher in zijn boek „Over de school” die verder schrijft dat zij de publieke opinie voorliegen dat ze een degelijk onderwijs betrachten, maar die, zodra ze niet langer voor een micro of voor een camera zitten, de invloedssferen en de machtsposities op het oog hebben.

Is de oprichting van de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs niet de zoveelste illustratie van de politisering van het onderwijsbedrijf en van een visie die met de werkzaamheid van de school zelf te weinig te maken heeft ? Het voorliggend ontwerp van decreet is een perfecte afspiegeling van een politiek akkoord, zonder dat er een brede maatschappelijke discussie aan voorafging, laat staan van inspraak door de betrokken groepen.

Minister D. Coens : Mijnheer Van Durme, vindt u een politiek akkoord een verwerpelijk iets ?

De heer W. Van Durme : Mijnheer de Minister, u bent enigszins voorbarig. Een politiek akkoord is op zichzelf niet verkeerd, maar later zal ik terugkomen op de inspraak en de raadpleging van de betrokken groepen.

Minister D. Coens : De verantwoor-

delijken van de politieke groepen maken een politiek akkoord.

De heer J. Geysels : En de vertegenwoordigers van de Vlaamse Raad ?

Minister D. Coens : De vertegenwoordigers van de Vlaamse Raad zeten in de politieke partijen. (**Onderbreking van de heer Geysels**)

Minister D. Coens : Een fundamentele bespreking en het amenderen waar nodig van een ontwerp van decreet is onze fundamentele taak als wetgever. Dit gebeurt op basis van een politiek akkoord met alle politieke partijen. wat ik normaal vind in een democratie.

De heer J. Geysels : U vindt het dus normaal dat de bespreking in de Commissie van de Vlaamse Raad is begonnen op het ogenblik dat het ontwerp-decreet nog niet was ingediend en dat de leden van de Vlaamse Raad de bespreking moesten aanvatten op basis van een politiek akkoord ? Acht u dit gezond voor de democratie ?

Minister L. Van den Bossche : De tekst van het ontwerp-decreet was op dat ogenblik in het bezit van alle leden. Alleen werd hen, dagen voordien, reeds een politiek akkoord medegedeeld. dit in bijlage van het verslag.

Minister D. Coens : Indien wij u de tekst van het politiek akkoord niet hadden medegedeeld, had u het ons terecht verweten. zeggende dat er een geheim politiek akkoord was tot stand gekomen, waarvan u niet op de hoogte was. Zodra de tekst ter beschikking was, hebben wij hem medegedeeld. U kon hem zeer aandachtig bestuderen, wat u trouwens hebt gedaan. Nadien had er in de Commissie een uitvoerige bespreking plaats, waaraan u actief deel hebt genomen. Dit is in alle openheid gebeurd. Er werden bovendien een 20-tal amendementen, zowel vanwege de Commissieleden als van de leden van de Executieve, voorgesteld en aangenomen.

Ik herhaal het : het was een open en eerlijk gesprek, weliswaar op basis

Coens

van de principes van het politiek akkoord dat in een decreet werd vertaald. Ook dat behoort in Vlaanderen tot de politieke cultuur.

De heer W. Van Durme : Wij zijn het eens met SP-Voorzitter Van Miert wanneer hij zegt dat de onderhandelingen omtrent ARGO in een merkwaardige discretie hebben plaatsgehad. De vraag is of deze discretie nodig was.

Minister D. Coens : Meent u werkelijk dat men zulks bespreekt op de Grote Markt in Brussel ?

De heer W. Van Durme : Dit argument heb ik gehoord in de Commissie. Er worden ook andere en brede discussies gevoerd.

Minister D. Coens : Wij hadden de bedoeling een akkoord te sluiten. Daarom is alles correct en met de nodige discretie verlopen.

Minister L. Van den Bossche : Al jarenlang worden hierover artikels geschreven en hebben de partijen hierover congressen gehouden en standpunten ingenomen. En dan beweren dat er geen breed maatschappelijk debat is ! Er is hierover gedurende acht tot negen jaar gediscussieerd en gepubliceerd. Alle grote partijen hebben in dit verband positie ingenomen. CVP, Volksunie en SP kunnen verwijzen naar congressen : de PVV naar studiedagen en publicaties.

Dit is geen nieuw idee, uitgevonden rond de onderhandelingstafel. Men heeft gepoogd om wat leefde aan ideeën samen te brengen tot een coherent geheel. Op het ogenblik van de onderhandelingen werd discreet gehandeld. Achteraf zijn de laatste letter en de laatste komma bekend gemaakt.

De heer W. Van Durme : De uitspraak van Cornelis Verhoeven sluit perfect aan bij wat u zegt. Hij merkt op dat de politieke partijen, de Minister en de Voorzitter van het bestuur een onderwijsfilosofie hebben, dus vrijwel iedereen die geen les geeft.

Het beleid reageert korzelig op ieder-

een die het waagt om het gemis aan inspraak aan de kaak te stellen. Wanneer vakbondsorganisaties ter zake kritiek uitbrengen, worden ze herleid tot twee mensen die rond de tafel gaan zitten en een eigengereide verklaring de wereld insturen. Wie herinnert zich niet de historische uitspraak van de Minister van Onderwijs in de Senaat waarin hij beweert dat de wereld nog niet geschapen zou zijn als God inspraak had verleend ?

Minister D. Coens : Wij hebben te groot respect voor de syndicale beweging, ook in Vlaanderen, om haar niet het recht te geven haar onafhankelijkheid en haar eigen strategie en doelstellingen te bewaren. Wij vragen meteen dat dit ook voor de politieke partijen en verantwoordelijken zou gelden. Elk zijn rol en elk zijn deel — dat is gezonde democratie.

De heer W. Van Durme : Men spreekt reeds jarenlang over de Autonome Raad en allerlei voorstellen werden geformuleerd, het ene al beter dan het andere. Het mini-schoolpact, zoals beschreven in het politiek akkoord, biedt geen goede oplossing voor de onderwijsproblematiek in Vlaanderen.

Minister L. Van den Bossche : Dat is iets anders maar beweer niet dat er geen breed maatschappelijk debat is geweest.

De heer W. Van Durme : Elke letter en komma in het akkoord hebben hun betekenis. Er is niet de minste ruimte om veranderingen aan te brengen. De onderlinge machtsstrijd voor een of ander soort onderwijs leidt ertoe dat de eerste zorg niet naar degelijk onderwijs uitgaat. Er wordt natuurlijk geschermd met de grote pedagogische objectieven, maar in het politiek akkoord wordt alles in het vage gelaten.

De heer L. Van den Bossche : Uiteraard, omdat de Autonome Raad het zelf zal bepalen ter gelegenheid van de definitie van neutraliteit. Dat laat open wat u daarnet aanklaagde. De pedagogische wereld, degenen die deelgenoot zijn van het onderwijs, kunnen hun verantwoordelijkheid op zich nemen via de Centrale Raad. Wij hebben gemeend de taken niet voor hen te moeten invullen.

Op het ogenblik dat wij zoets niet doen, verwijt u ons dit. Als wij structuren ontwerpen, wat onze taak is omdat we verkozen zijn, verwijt u ons dat wij dat doen en dat u vooraf geen inspraak heeft gehad.

De heer W. Van Durme : Ik kom hierop later terug omdat dit samenhangt met de samenstelling van de Centrale Raad.

In principe is een Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs wenselijk. Het keurslijf waarin ARGO wordt gedwongen is van die omvang dat dergelijke Raad voor de Groenen onnodig is. De positieve aspecten worden verdrongen door de negatieve.

Beleids mensen steigeren als men het heeft over geheime akkoorden. De aard van het publiekrechtelijk orgaan geeft reeds aanleiding tot bedenkingen in deze richting. Een parastatale B is niet het geëigend orgaan om openheid en democratie te bevorderen. Ze ontsnapt voor een groot gedeelte aan de controle van het Parlement. Waarom heeft men niet gekozen voor een parastatale A, die doorzichtiger is, of voor een VZW ?

Het politiek akkoord vertrekt van de stelling dat wat op lokaal niveau kan geschieden niet centraal moet worden geregeld. Dit is een lofwaardige stelling, die echter in de praktijk wordt uitgehold. Het is de centrale overheid die zal bepalen wat kan en wat mogelijk is. Is er ooit gevraagd aan de instellingshoofden wat zij denken over wat kan, over wat mogelijk is en wat onmogelijk is ? „De onderwijsinrichtingen mogen geen eilanden worden” is een gegeven dat wij onderschrijven, maar dan in de betekenis dat ze geen eilanden mogen zijn in de samenleving. Het politiek akkoord heeft het echter over eilanden binnen het eigen net. Men kan zich wellicht niet voorstellen dat een methodeschool zich in het gemeenschapsnet inbouwt. Een gecentraliseerde decentralisatie is in feite even verstikkend als uitgesproken centralisme.

Het is logisch dat het Gemeenschapsonderwijs geen enkele vorm van discriminatie mag kennen en ter be-

Van Durme

schikking staat van allen. zonder onderscheid van geslacht, aard of overtuiging. Nu alle netten door het minischoolpact dezelfde rechten krijgen, dringt zich de vraag op of alle netten dan ook dezelfde plichten hebben. Dit probleem stelt zich bijvoorbeeld in verband met de migrantenkinderen. Het probleem van de honderd procent migrantenscholen kan worden opgelost door het vaststellen van een maximumpercentage migrantenkinderen per klas en per school rekening houdend met de totale vreemdelingenpopulatie in de betrokken regio. Dit impliceert dat elke school toegankelijk moet zijn voor migrantenkinderen. Is elke school van eender welk net daartoe bereid ?

Volgens het politiek akkoord dient de ARGO in de uitoefening van zijn bevoegdheden de ideologische, filosofische en godsdienstige opvattingen van de personen waartoe hij zich richt, te eerbiedigen. De aap komt echter uit de mouw wanneer bepaald wordt dat de verdeling van de invloeden binnen de organen van de ARGO op een fundamenteel democratische wijze moet geschieden. Als „fundamenteel democratisch*” betekent dat een politiek blokkeringsmechanisme wordt ingebouwd dan wordt een loopje genomen met de democratie. Natuurlijk is er een doekje voor het bloeden : de leden van de bestuursorganen van de ARGO zullen absolute waarborgen moeten bieden inzake positief engagement tegenover het Gemeenschapsonderwijs. Meteen gaat men het begrip „inmenging in de privé-levenssfeer” aanpassen aan het gestelde doel. Wanneer de leden van de bestuursorganen en de leden van het personeel van het Gemeenschapsonderwijs hun kinderen toevertrouwen aan een school van een ander net dan zou dit behoren tot de privé-levenssfeer. Men kan zich afvragen wat bovenvernoemde leden dan in de ARGO of de school daar te verdedigen hebben. Hun daden bewijzen het tegengestelde van een positief engagement tegenover de Gemeenschapsschool. Trouwens er bestaat een arrest van de Raad van State dat zegt dat leraars uit het Rijksonderwijs met

onvoldoende kunnen worden beoordeeld als ze hun kinderen naar een school van een ander net sturen. Betekent de verklaring van gehechtheid meer dan de verklaring van Happart dat hij Nederlands kent ? Wie de verantwoordelijkheid neemt voor de inrichting en/of het bestuur van het Gemeenschapsonderwijs mag door houding of gedragingen de belangen van het onderwijs geen schade berokkenen. Wat als het betrokken bestuursorgaan in geweten oordeelt dat het toevertrouwen van de eigen kinderen aan een vrije school het Gemeenschapsonderwijs schade berokkent ?

De heer L. Van den Bossche : Eén-derde van die raad wordt gekozen door de gebruikers, de ouders. Als zij menen hun vertrouwen te kunnen geven aan iemand die zijn kinderen waar dan ook naar school stuurt, dan hebben zij democratisch gekozen. Zij hebben gemeend hun vertrouwen te kunnen geven néanmoins tout. Het eerste derde zal de andere tweederden coöpteren. De democratie heeft haar rechten. Als iemand op die manier lid wordt van die Raad, dan is hij lid van die Raad. En daarmee uit.

De heer W. Van Durme : Wij zijn echter niet akkoord met de manier waarop die Raad wordt samengesteld.

De heer L. Van den Bossche : Ik herhaal het, de laatste tweederden wordt gekozen uit het eerste derde, zijnde de gebruikers van het onderwijs. Door de enkelvoudige daad van hun kinderen naar een bepaald onderwijs te sturen, stellen ouders een daad van vertrouwen in dat onderwijs. Wanneer mensen menen dat het onderwijs lokaal kan worden bestuurd door een figuur van wie de kinderen misschien niet naar datzelfde onderwijs gaan, hebben zij gemeend dat die figuur toch hun vertrouwen waard is. Dat is democratie. Of moet ik zeggen „U mag vrij kiezen, behoudens in bepaalde uitzonderingen”.

De heer W. Van Durme : Mijnheer de Minister, wij zullen het daar nog over hebben wanneer wij het hoofdstuk betreffende de lokale schoolraad behandelen.

Dit probleem hangt immers samen met de manier waarop deze lokale schoolraad is samengesteld.

Het principe van de oprichting van de schoolraad op lokaal vlak is o het eerste gezicht toe te juichen maar gaat aan de werkelijkheid voorbij. Laat ons veronderstellen dat een bepaalde scholengemeenschap samengesteld is uit 1 atheneum, 1 middenschool en 1 basisschool in een centrumgemeente met samen 1.000 leerlingen en uit 5 basisscholen uit de regio met samen 500 leerlingen.

Welk instellingshoofd zal stemge-rechtigd lid zijn van de schoolraad — dat wordt in het decreet bepaald — en welke wrevel kan daardoor ontstaan ? Op welke basis zullen de ouders hun vertegenwoordigers kiezen ? Grote entiteiten zullen kleinere verdrukken.

Minister L. Van den Bossche : Mijnheer Van Durme, u zoekt voor uw voordeel een zinledige scholengroep. Collega Coens heeft in de Commissie duidelijk gesteld dat de scholengroepen niet hetzelfde zijn als de SAB-MO'S, de scholengemeenschappen van nu. Die zullen met uiterste zorg moeten worden samengesteld en zo klein mogelijk worden gehouden. Zo luidt de verklaring ter zake.

Hoe het precies zal worden ingevuld, is één van de eerste taken van de Centrale Raad. Om kritiek te kunnen uitbrengen, richt u in uw betoog een zo wanstaltige scholengroep op dat het niet moeilijk is om de scholengroep en de kinderen ervan wanstaltig te vinden. Logischerwijze wordt u dan geconfronteerd met problemen.

De heer W. Van Durme : Dit voorbeeld is nochtans een werkelijkheid in mijn streek.

Minister L. Van den Bossche : Ik stel nogmaals dat de scholengemeenschappen nu niet gelijk zijn aan de scholengroepen vermeld in het akkoord. Daarom precies werd een andere naam gebruikt.

De heer W. Van Durme : Dat moet nog worden afgewacht. Laat ons voorlopig stellen dat het zo is. We zullen het over enkele maanden over dit geval concreet hebben. In ieder

Van Durme

geval, u zult niet kunnen vermijden — welke vorm van scholengemeenschap u verkiest — dat de grotere entiteiten de kleinere zullen verdrücken.

De ouders staan vaak vreemd tegenover andere scholen van de scholengemeenschap want de noden en inzichten van 'elke school zijn anders. Overigens dient men ook rekening te houden met de sociale omgeving van waaruit de kinderen afkomstig zijn.

Ik zou willen zien of het in de toekomst zal worden gerealiseerd op de manier zoals men het vandaag zich voorstelt.

Volgens welk criterium zullen de leraars verkozen worden ? Volgens het decreet moeten ze verkozen worden uit de pedagogische colleges. In het basisonderwijs bestaan dergelijke colleges overigens niet.

Minister L. Van den Bossche : In de Commissie werd verklaard dat dit geregeld wordt hetzij bij decreet, hetzij bij besluit van de Executieve en niet door omzendbrieven, zoals nu. De schoolraden in het basisonderwijs zullen bovendien worden gecreëerd om toe te laten dat het decreet zijn gevolgen heeft. Ik stel mij de vraag waarom in de Commissie nog verklaringen worden afgelegd, waarom nog uitleg wordt gegeven als men achteraf pretendeert alsof dit niet gezegd werd, „pour les besoins de la cause”. om toch maar kritiek te kunnen leveren.

De heer W. Van Durme : Als die pedagogische colleges moeten worden verkozen, zal het toch heel vlug moeten gebeuren.

Minister L. Van den Bossche : De lokale raden zullen opgestart worden tegen 1 april 1991. U hebt dus twee jaren en vier en een halve maand tijd.

De heer W. De Vlieghe : Dat is moeilijk te geloven.

Minister L. Van Den Bossche : Het is gemakkelijk te zeggen „ik geloof geen enkel punt. Dit is het einde. Ik stem tegen. Vermits ik oppositie voer, stem ik bij axioma tegen”.

De heer W. Van Durme : Mijnheer de Minister, fundamenteel zien wij niet in waarom de lerarenvertegenwoordiging niet rechtstreeks mag verkozen worden door het lerarenkorps. Essentieel komt het erop neer dat de pedagogische Raad nog niet is opgericht in het basisonderwijs. Wij willen wel aannemen dat dit binnen de kortst mogelijke tijd zal gebeuren.

Het is ook opvallend dat de mensen die binnen de school verantwoordelijkheid dragen in de schoolraad sterk in de minderheid zijn. Concreet kunnen mensen uit het sociale, culturele of economische veld een bepaalde visie doordrukken en dan bij eventuele mislukking gewoon afhaken. De echte verantwoordelijken moeten dan maar de zaak oplossen.

Er zit geen enkele logica in de opbouw van de schoolraad, tenzij deze van de mogelijke manipulatie. De rechtstreeks verkozen leden door de ouders hoeven geen ouder te zijn om deel uit te maken van de schoolraad. Dit kan betekenen dat op 15 leden er tien uit de sociale, economische en culturele milieus verkozen of gecoöpteerd worden tegenover 4 leraars en 1 directielid. Op deze manier worden de woorden van Louis Paul Boon werkelijkheid : „Inspraak zonder inzicht, uitspraak zonder uitzicht”.

Het ligt in de lijn van de logica dat ouders voor ouders kiezen, leraars voor leraars, en de laatste trap dan bestaat uit coöptatie van mensen uit de economische en socio-culturele milieus. Maar ook hier stellen zich problemen. Ouderparticipatie is een moeilijke zaak en ervaringen uit het verleden doen ons het ergste vrezen. Daarom dringt zich op zeer korte termijn een begeleidingsstructuur op, al dan niet geïntegreerd in de bestaande oudervereniging. Een bij komend probleem is dat de stemgerechtigde ouders afkomstig zijn uit verschillende scholen, die vaak de concrete problemen ter plaatse voorrang verlenen, niet ten onrechte, want elke plaatselijke situatie is anders. Naar de besluitvorming toe is de schoolraad gedoemd om te mislukken wanneer de Executieve vasthoudt aan de samenstelling ervan.

De schoolraad telt onder zijn leden geen leerlingen, al kunnen deze volgens artikel 14 bij de raad worden betrokken voor de aangelegenheden en volgens de regels die de Centrale Raad bepaalt. In de praktijk zal van deze participatie weinig terecht komen. Nochtans zijn volgens ons de leerlingen van de laatste jaren mondig genoeg om volwaardig deel uit te maken van een bestuursorgaan. Ze zijn in elk geval nauwer verbonden met de school dan mensen van buiten de instelling. Het praktisch weren van leerlingen past perfect in de restauratiebeweging die reeds enkele jaren terug is ingezet. Niets sluit uit dat de lokale schoolraad het jachtterrein wordt van lokale politici. De Executieve had het fatsoen moeten hebben alle politieke mandatarissen te weren uit de schoolraad. Nu kunnen gemeenteraadsleden en zelfs provincieraadsleden van de raad gebruik maken om bijvoorbeeld invloed uit te oefenen inzake benoemingen of om meer bekendheid te verwerven. Wij horen het graag zeggen dat de leden van de Raad geen uiting geven aan hun politieke, maar wel aan hun filosofische overtuiging. Waar ligt de grens wanneer men duidelijk politiek geprofileerde personen aanduidt ?

Artikel 43 bepaalt dat de schoolraad belast is met het beleid en het bestuur van de onderwijsinstellingen waarvoor zij zijn opgericht. Wij wezen reeds op het feit dat de mensen die binnen de school verantwoordelijkheid dragen duidelijk in de minderheid zijn. Wanneer wij de vergaande bevoegdheden van de schoolraad vaststellen dan vragen wij ons af tot welke toestanden dit zal leiden. Zullen zij de bestaande demotivatie van leraars en directie nog beklemtonen ?

Een school is geen bedrijf in de letterlijke betekenis van het woord. Een school werkt met levende materie en de eerste en voornaamste verantwoordelijken voor deze materie zijn directie en personeel. Onder welke druk zullen de verantwoordelijken hun taak moeten vervullen ? Het beleid van de school zal bepaald worden door een orgaan dat een alsmaar wisselende samenstelling zal kennen. Tot wat wordt de functie van directeur herleid ?

Van Durme

Moet hij zich ook in de toekomst voor negentig procent onledig houden met de administratieve organisatie van zijn school ? De laatste gegevens over het leerlingenaantal in het Rijksonderwijs zijn weinig hoopgevend. De ARGO zal hier misschien enig weerwerk kunnen leveren, maar verwachten dat de lokale schoolraad de oplossing zal brengen is, om redenen die wij reeds opsomden, verkeerd gegokt. Wanneer wij het hebben over de lokale school dan moeten wij vooraf de voorwaarden scheppen om ze kansen tot slagen te geven. Het gaat niet op dat een directeur twee basisscholen moet leiden binnen de scholengemeenschap. Is het niet beter de plaatselijke basisschool in de plaatselijke gemeenschap in te bedden met een leerkracht die als schoolhoofd of coördinator fungeert ? Het succes van de gemeenteschool werd en wordt bepaald door het schoolhoofd, de hoofdonderwijzer, zoals hij vroeger werd genoemd. De pendeldirecteur in de scholengemeenschap zal nooit kunnen waarmaken wat een schoolhoofd wel kan : de integratie van de school in de dorpsgemeenschap bewerkstelligen. Wat zal de ARGO veranderen aan de praktijk van de versnippering van schooltjes, die hun identiteit zien verloren gaan in te grote verbanden ?

De kritiek die de Groenen uitbrengen op de schoolraad geldt in grote lijnen ook voor de lokale raad van Bestuur, het orgaan dat instaat voor het beleid van het Hoger Onderwijs buiten de universiteit. Hierbij heeft de Executieve geen onderscheid gemaakt tussen het Hoger Onderwijs van het korte en dit van het lange type. Economische en industriële hogescholen, hogere architecteninstituten, hogescholen en hogere instituten voor vertalers en tolken worden op dezelfde wijze behandeld als het Hoger Onderwijs van het korte type, terwijl ze in feite op universitair niveau staan. Terwijl het universitair onderwijs buiten de bevoegdheid van ARGO valt, wordt het hogervernoemd hoger onderwijs inzake personeelsbeleid, personeelsstatuut en financiering op dezelfde wijze behandeld als het secundair onderwijs. Ook deze regeling is niet werkzaam.

Minister L. Van den Bossche : Dat is niet juist. De manier van subsidiëring, van betaling, van normering en van benoeming verandert niet door de goedkeuring van dit decreet. Waar haalt men het dat, door het decreet betreffende de ARGO goed te keuren. het hoger onderwijs buiten de universiteit plots hetzelfde regime heeft als het secundair onderwijs. Op die manier kunt u evengoed beweren dat het gereduceerd wordt tot het lager of het kleuteronderwijs.

De heer W. Van Durme : Dat kan worden ingevuld.

Minister L. Van den Bossche : Neen, het bestaat. Het bestaande wordt gehandhaafd. De Minister van Onderwijs heeft toch nog enige bevoegdheid. Die wordt niet afgeschafte.

De heer W. Van Durme : Wij nemen daar nota van.

Mevrouw N. Maes : Enige verduidelijking kan toch nuttig zijn want sommige mensen in het milieu verspreiden een psychose dat de Minister de bedoeling zou hebben iets te doen aan het niveau van dat onderwijs.

De heer W. Van Durme : Het zou logisch zijn mochten naast de opgesomde categorieën van universitair onderwijs in het decreet ook de hogere instituten die op universitair niveau staan bij de regeling van de ARGO worden uitgesloten.

Minister L. Van den Bossche : Waarom ?

De heer W. Van Durme : Omdat er een niveauverschil is. **(Onderbreking van Minister L. Van den Bossche)** Waarom er dan niet de universiteiten bij betrekken ?

Mevrouw N. Maes : Die hebben al een eigen raad van bestuur.

Minister L. Van den Bossche : Natuurlijk. Er is een fundamenteel niveauverschil tussen het basisonderwijs en het secundair onderwijs. Dat is logisch. Het onderwijs is in verschillende niveaus opgebouwd. Wat wilt u anders ? De universiteiten hebben reeds lang een eigen structuur. Die raad van beheer is al eens aangepast en gedemocratiseerd in 1970.

Daar zal trouwens nog een verder stap worden gezet. Men gaat naar de autonomie van de universiteiten. In de loop der jaren zijn wij er meer en meer naartoe gegroeid. De Raad van State beweert dat zij bijna autonoom zijn wat nog niet het geval is. Met heeft al verscheidene keren in regeeringsverklaringen opgenomen dat de volledige autonomie zal worden gerealiseerd via een decreet. Dat is wat anders. Zij zullen dus op een andere manier functioneren.

De heer W. Van Durme : Wat de samenstelling van de Centrale Raad betreft, heeft de politieke klasse toch bewezen dat zij vindingrijk genoeg is om de eigen belangen veilig te stellen.

Minister D. Coens : Behoort u to die politieke klasse, of niet ?

De heer W. Van Durme : De voorlopige Raad bestaat uit negen leden, benoemd op voordracht van de betrokken fracties : de CVP en de SF duiden elk drie leden aan en de PVV en de W één.

Minister L. Van den Bossche : De PVV duidt er twee aan.

De heer W. Van Durme : De PVV duidt er twee aan, inderdaad. De Voorzitter, de twee Ondervoorzitters en een Ondervoorzitter-Secretaris hebben voertijdse opdrachten. En elke partij kan zich gelukkig achten met een van deze functies.

Wij twijfelen er niet aan dat deze leden deskundig zullen zijn. Trouwens, daar gaat het niet om : het gaat om de manier waarop de benoemingen in dit land gebeuren. Bijzonder ergerend is de ingebouwde blokkeringsmogelijkheid zodat het vermoeden rijst dat de deskundigen hun richtlijnen zullen krijgen van partijbureaus, tenminste voor de materies waarvoor een drievierde meerderheid is vereist.

Minister L. Van den Bossche : Het gaat om een vier- vijftal eenmalige materies die van dergelijk belang zijn dat ik hoop dat daarover een volledige consensus tot stand komt. Er is zelfs geen blokkeringsmeerderheid, want het begrip „engagementsverklaring” zal moeten worden ingevuld.

Van den Bossche

Dit is uiterst belangrijk. Men heeft dan één jaarlijks terugkerend punt waarop wel degelijk een blokkering zou kunnen worden gehanteerd, namelijk de begroting. De begroting is het jaarlijks uitstippelen van het beleid. Wat is er verkeerd aan te zeggen dat men ook daar naar een consensus zoekt in de beleidsverklaring tussen alle betrokkenen omdat het Gemeenschapsonderwijs toch voor de hele gemeenschap valabel moet zijn en blijven. Het is zelfs een garantie om te verhinderen dat men dat in de buitenwereld zou vereenzelvigen met één of meerdere partijen of met één filosofische of ideologische strekking ?

De heer W. Van Durme : Mijnheer de Minister, u denkt toch niet dat dit mij ontroert ?

Er is een duidelijke blokkeringsmogelijkheid binnen de Centrale Raad.

Minister L. Van den Bossche : Kijk voor welke bevoegdheid !

De heer W. Van Durme : Er zijn ook fundamentele bevoegdheden, zoals bijvoorbeeld het opstellen van de verklaring van gehechtheid.

Minister L. Van den Bossche : Wel, mijnheer Van Durme, moet daarover geen consensus worden gezocht ? Vindt u het wijs een verklaring van gehechtheid meerderheid tegen minderheid op te dringen ? Ik zou het evenmin wijs hebben gevonden, indien een huidige meerderheid tegen een grote partij in, die kan worden geacht zich ook in het Gemeenschapsonderwijs te moeten terugvinden, een akkoord zou hebben doorgedrukt ? Dat zou evenmin wijs zijn geweest.

Minister D. Coens : Trouwens, op het lokale vlak vreest u dat de minderheden te weinig aan bod komen, en op het centrale niveau draait u die zienswijze helemaal om.

De heer W. Van Durme : Dat begrijp ik niet goed.

Minister D. Coens : Dat heeft u nochtans heel duidelijk gezegd.

De heer W. Van Durme : Ik heb niet gesproken over minderheden.

Minister D. Coens : Jawel, over basisscholen en dat is dezelfde redenering.

De heer W. Van Durme : Ik heb het gehad over het feit dat door de samenstelling van de lokale Schoolraad, bepaalde belangengroepen een zeer grote meerderheid binnen die Raad zullen kunnen verkrijgen. Wij vinden dat een politieke belangenvermenging.

Mevrouw N. Maes : Wij weten allemaal dat de democratie bepaalde risico's inhoudt.

De heer W. Van Durme : In elk geval is de SP afgestapt van het beginsel dat alleen de gebruikers van het Gemeenschapsonderwijs zitting mochten hebben in de Raad. Moet dit dan een historisch gebeuren voorstellen ? Om niet duidelijke redenen blijft de voorlopige Centrale Raad werken tot 31 december 1992. Waarom niet tot 31 december 1991 ?

Minister L. Van den Bossche : De reden hiervoor is — en in de Commissie heb ik dit duidelijk uiteengezet — om de lokale schoolraden, die zullen gekozen zijn en geïnstalleerd tegen 1 april 1991, toe te staan gedurende 1 jaar en 8 maanden te oordelen over de mensen die op dat ogenblik de Centrale Raad uitmaken en waarvan er misschien sommigen kandidaat zullen zijn bij de rechtstreekse verkiezing, waar die leden van de lokale Schoolraad zullen geroepen zijn hun stem uit te brengen. Als u ze maar 8 maanden geeft in plaats van 1 jaar en 8 maanden is de kans op kennismaking en inhoudelijke beoordeling kleiner. Als AGALEV zou u moeten zeggen dat dit een wijze beslissing was van de Executieve.

De heer W. Van Durme : Dat vinden wij niet. Wij zijn van oordeel dat 8 maanden voldoende is, temeer daar nog 2 jaar voorafgaan, hetgeen dus 2 jaar en 8 maanden betekent.

Minister D. Coens : En dan zou u gezegd hebben dat die tijd te kort is om een serieus democratisch groei-proces mogelijk te maken.

Minister L. Van den Bossche : Ik zou ook het feit betwisten dat de lo-

kale raden op 1 april 1991 zullen worden geïnstalleerd. Ten slotte kunt u alles betwisten wat in het akkoord staat.

Minister D. Coens : Zeg mij eens wat er positief is aan het akkoord.

De heer W. Van Durme : Was de samenstelling van de voorlopige Centrale Raad misschien nog te verdedigen, de definitieve is het in geen geval. Zes leden worden opnieuw aangeduid door de betrokken fracties en ze dragen tevens de kandidatuur voor van de Voorzitter en de ondervoorzitters. De Executieve kan niet anders dan de voorgedragen kandidaten benoemen, daar het aantal dit van de te begeven ambten niet overtreft. En dit wordt zonder schaamtegevoel in een decreet vastgelegd.

De Executieve heeft geen macht meer, buiten de mensen die worden voorgedragen, iemand uit de Centrale Raad te benoemen. De zes vanuit de basis rechtstreeks verkozen leden zitten er als spek en bonen bij.

Minister L. Van den Bossche : Dit hebt u verkeerd begrepen. De voordracht van een voorzitter, een ondervoorzitter en een secretaris moet niet gebeuren uit de zes personen die worden voorgedragen door de fracties, maar uit de twaalf personen die uiteindelijk aanwezig zijn. Een fractie kan iemand die rechtstreeks is verkozen voordragen als voorzitter.

Dat wordt vermeld in het decreet. Wat er in 1993 zal gebeuren, weten we vandaag nog niet.

De heer W. Van Durme : Binnen de definitieve Centrale Raad blijft er een blokkeringsmogelijkheid bestaan. Getuigt dit alleen van wantrouwen of wil iedere partij zijn invloed laten gelden in het Gemeenschapsonderwijs ? Het verbaast ons met welk enthousiasme de CVP de verdediger wordt van het Gemeenschapsonderwijs.

Minister D. Coens : Dat zou u moeten verheugen !

De heer W. Van Durme : Mogen wij de CVP uitnodigen, nog een stap verder te doen en samen met alle Vlaamse partijen een echt Gemeenschapsonderwijs op te richten in een

Van Durme

geest van openheid en pluralisme, hiermee beantwoordend aan een jeugdroom, ondermeer van de heren Martens en Dehaene ? Over de politieke benoemingen kunnen wij kort gaan. Noch het feit dat er vrij strenge criteria zijn ingebouwd, noch het feit dat het om 3. 11 of 100 benoemingen gaat, is belangrijk. Wel het opnieuw mogelijk maken van **topbenoemingen** op basis van politieke verdeelsleutels. Wij erkennen dat op het vlak van de benoemingen binnen de ARGO verregaande maatregelen zijn getroffen om alles zo objectief mogelijk te laten geschieden.

Deze benoemingen geschieden op basis van politieke verdeelsleutels en door de partijen, ondermeer de Volksunie, die telkens weer spreken over politiek fatsoen en die in feite het bewijs dienden te leveren dat zij hun woorden in daden kunnen omzetten.

Minister D. Coens : Laten wij ernstig zijn.

De overeenkomst is bedoeld voor de hele Vlaamse Gemeenschap. Hoe wil u dat wij zulks tot stand brengen zonder een maximum aan consensus in te bouwen met alle waarborgen ter zake ? Mochten wij zo niet **tewerk** zijn gegaan, dan zou dat aanleiding geven tot scheefgroeiing en waren wij niet tot evenwichten gekomen die nu eenmaal moeten bestaan in een democratie. De consensus is een waarborg voor de duurzaamheid van de nieuwe instelling. Het is vanuit de bekommernis voor continuïteit, dat het akkoord een breed politiek draagvlak heeft gekregen. Dat is geenszins verwerpelijk.

De heer W. Van Durme : Dat is uw opvatting, mijnheer de Minister ; wij hebben de onze.

Mevrouw N. Maes : Hoe zou u tewerk zijn gegaan ?

De heer W. Van Durme : Ik hoef niet in uw plaats de politiek ter zake te voeren, mevrouw. U stelt maar voor. Wij zullen dat dan beoordelen.

Mevrouw N. Maes : Zou u het anders doen ?

De heer W. Luyten : Wij hebben dat nog gehoord : „Met deze man wordt het anders”. (*Gelach*)

Minister L. Van den Bossche : De heer Van Durme zou het allemaal anders doen, maar hij weet nog niet hoe. Met ons wordt het niet anders, maar wij doen het anders.

De heer W. Van Durme : Een belangrijke kritiek van de Groenen is ook dat met de oprichting van de ARGO het louter om een organisatorische hervorming gaat : men verlegt enkel bevoegdheden en verantwoordelijkheden. Zowel de keuze voor een Autonome Raad zelf, onafhankelijk van de Minister, als de keuze voor decentralisatie en meer participatie zijn belangrijke stappen voorwaarts. Maar tegelijk is het maar al te duidelijk dat er bij elk van deze voorstellen vooral ook politieke machtsfactoren in het geding zijn. U vindt dat blijkbaar normaal en daarvan neem ik akte. De voorgestelde hervormingen zijn enkel de mogelijkheidsvoorwaarden om tot een kwalitatief beter onderwijs (beleid) te komen. Of de omvorming van de structuur ook daadwerkelijk zal kunnen bijdragen tot een kwaliteitsverbetering, blijft een open vraag. In dit akkoord blijven alle initiatieven die de onderwijskwaliteit zouden kunnen ten goede komen al vast in het vage. Men spreekt wel van het pedagogisch project van het Gemeenschapsonderwijs, maar dit wordt nergens concreet ingevuld. Zoals men ook over de eventuele nieuwe invulling van de neutraliteitsverklaring in het vage blijft. Ook wat bedoeld wordt met het pedagogisch project en het schoolwerkplan op het lokale niveau blijft geheel in het ongewisse.

Minister L. Van den Bossche : U verwijt ons gebrek aan logica.

Wij richten een Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs op en die geeft hen opdracht. Eén van die opdrachten zal zijn het pedagogisch werk telkens weer opnieuw gestalte te geven. U verwijt ons nu dat wij dat niet **in** de plaats van de ARGO hebben gedaan. Eerst verwijt u ons dat wij alles politiseren en daarna stelt u dat er te weinig werd geopoliti-

seerd want u laat de aangestelden toch datgene te doen waarvoor zij zijn aangesteld. Wij willen het wel dege-lijk anders gaan doen, dan ander gaan leven.

De heer W. Van Durme : Neen mijnheer de Minister, wij hebben te weinig vertrouwen in de Centrale Raad.

Minister Van den Bossche : Dat is het allemaal. „wantrouwen” en „niet geloven”. Uw betoog steunt niet op reële kritiek, behalve een paar punten. Ik neem aan dat u afstand neemt van een deel of van heel het ontwerp van decreet, maar dat doet u niet. U steunt volledig op elementen als „wij geloven niet”. „wij wantrouwen” en dergelijke meer. Dat is een „procès d'intention”.

De heer W. Van Durme : Wat de financiering betreft, vragen wij aandacht voor de specifieke noden van het technisch onderwijs. De sinds 1986 gehanteerde norm voor de uitrustingsstoelage per leerling leidt rechtstreeks naar een sterke kwaliteitsafname van het technisch onderwijs. Per schooljaar wordt tot nu toe een uitrustingsstoelage van 65 F per leerling toegekend. Voor een school met 1000 leerlingen betekent dit 65.000 F, een bedrag waarvoor men nog geen verouderde machine kan aankopen. Enerzijds vragen de werkgevers geschoolde werknemers en anderzijds beschikt de school niet over voldoende aangepast leermateriaal. Als deze toestand blijft aanmodderen kan het machinepark van onze technische scholen straks tot ons industrieel erfgoed worden gerekend. Wij hopen dat de lat niet al te gelijk wordt gelegd in die zin dat een enveloppesysteem inzake uitrustings-apparatuur geen rekening houdt met de specifieke behoeften van de scholen onderling. Wij staan zeker niet achter de uitspraken van de Secretaris-Generaal van het Ministerie van Onderwijs wanneer hij het heeft over het feit dat vadertje Staat niet mag en kan fungeren als een melkkoe. Hierbij verwijst hij naar de omliggende landen waar de bedrijven steeds meer voor de nodige computers en andere gesofistikeerde apparatuur zorgen. Mag een school nog een

Van Durme

school blijven en niet athankelijk zijn van commerciële en andere belangengroepen '.

De oprichting van de ARGO betekent in feite een requiem voor het pluralistisch onderwijs.

Bij de herziening van artikel 17 van de Grondwet bleek reeds dat er geen politieke wil aanwezig was om het pluralistisch onderwijs als dusdanig te vermelden. Deze tendens wordt nu doorgetrokken. nu men bewust inspeelt op de dubbelzinnigheid van het woord gemeenschapsschool : school van de Vlaamse Gemeenschap versus school van de plaatselijke gemeenschap. Ten onrechte laat men uitschijnen dat de Vlaamse Gemeenschapsscholen automatisch de rol zouden waarnemen van „open gemeenschapsscholen” of „pluralistische scholen”. zoals die in de loop der jaren 1970 door velen, werden verdedigd.

Het in het ongewisse houden van de omschrijving van het begrip „neutraliteit” past in deze strategie.

De nieuwe redactie van artikel 17 van de Grondwet laat ruimte open voor uiteenlopende interpretaties : „De neutraliteit houdt ondermeer in de eerbied voor de filosofische, ideologische of godsdienstige opvattingen van de ouders en de leerlingen”.

Deze algemene en dubbelzinnige verklaring wordt verder ingevuld in de Memorie van Toelichting. Daar wordt gesteld dat het neutraal onderwijs „uitgaat van de positieve erkenning en waardering van meningen en houdingen en de nadruk legt op de gemeenschappelijke waarden” en dat het jongeren wil „voorbereiden om in de maatschappij binnen te treden met een persoonlijk oordeel en engagement”. De formuleringen bieden duidelijk eventueel ook kansen voor een pluralistische invulling van het neutraliteitsbegrip. Ook het diplomacriterium wordt niet meer uitdrukkelijk vermeld. Er wordt enkel aangegeven dat er „moet gezocht worden naar aangepaste waarborgen opdat het personeel, betrokken bij het opvoedingsproject, een dergelijke visie en onderwijsproject zou onderschrijven”. Eventueel volstaat dus een en-

gagementsverklaring ten aanzien van het Gemeenschapsonderwijs. Tot er een oplossing is uitgewerkt, blijft echter de schoolpactformule, het diploma-criterium, van kracht.

De Groenen hebben er uiteraard niets op tegen dat men binnen het Gemeenschapsonderwijs zou evolueren naar meer intern pluralisme. Integendeel zelfs. In de feiten speelt zich ook een vergelijkbare ontwikkeling af in veel katholieke scholen.

Wel protesteren de Groenen ertegen dat deze opening naar meer pluralisme in het „neutraal onderwijs” als voorwendsel zou gebruikt worden om het project van de pluralistische school definitief tussen haakjes te plaatsen. Want de voorzichtige en geleidelijke keuze voor een pluralistische neutraliteit is nog heel wat anders dan een uitgesproken keuze voor een pluralistische school door zich te bekennen tot de Keure van het Pluralistisch Onderwijs en door de goedkeuring als pluralistische school aan te vragen via de Raad voor het Pluralistisch Onderwijs.

Zo blijven de Groenen pleiten voor het inbouwen van de mogelijkheid voor gemeentelijke en provinciale scholen om zich als pluralistische school te profileren.

Met het oprichten van de ARGO miste Vlaanderen een historische kans. Een Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs is een vanzelfsprekende noodzaak, rekening houdend met ons nettensysteem. De manier waarop deze Raad tot stand kwam en de inhoudelijke opvulling ervan getuigen van een verkrampte politieke opstelling. Het vroegere wetsvoorstel van collega Baldewijns beantwoordde meer aan de doelstelling van een orgaan dat in alle opzichten de kwaliteit van het Gemeenschapsonderwijs moest ten goede komen dan het huidige decreet. Zelfs de vroegere voorstellen van Minister Coens beantwoordden meer aan de wensen van de eerlijke verdedigers van het Gemeenschapsonderwijs.

Tenslotte waarschuwen de Groenen voor de gigantisering van de scholen. Kleine scholen wordt het bijzonder moeilijk gemaakt. De rationalisatie-

maatregelen sturen de scholen in de richting van de concentratie, waardoor het onvermijdelijk is dat de sfeer onpersoonlijker wordt, de bureaucratisering toeneemt, de formalisering en standaardisering worden versterkt en heel wat leraars en jongeren verloren lopen in een onderwijsfabriek. Daar zal de ARGO niets aan veranderen. De enige zinnige rationalisatie is te vinden in de uitvoering van de pluralistische Gemeenschapsschool, waar ruimte is voor vrije meningsuiting en een rijke confrontatie van opinies, gekoppeld aan een positieve verdraagzaamheid. Maar zoals gezegd, het jongste schoolpactakkoord heeft het requiem voor de pluralistische school ingeluid. **(Applaus bij AGALEV)**

De Voorzitter : Mevrouw Leysen heeft het woord.

Mevrouw A. Leysen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, zoals collega Moors reeds heeft gezegd zijn wij als CVP-fractie verheugd over het ontwerp van bijzonder decreet dat nu wordt besproken. Wij hebben van onze verslaggevers een lijvig en inhoudelijk zeer belangrijk commissie-verslag gekregen. Ik ben ervan overtuigd dat dit verslag menigmaal zal worden gehanteerd om duidelijk te weten welke de preciese inhoud van de besprekingen was.

Ik dank dan ook heel oprecht de beide verslaggevers voor het verslag dat zij hebben opgesteld en voor de kans die zij ons bieden om dit waardevol document in de toekomst te raadplegen.

Ik lever een kleine bijdrage tot dit debat en vestig daarin op enkele elementen uw aandacht. Wij vinden het heel belangrijk dat ook in de oprichtingsfase de continuïteit in het Gemeenschapsonderwijs niet wordt geschaad.

De hele ARGO-operatie mag de onderwijswereld niet door elkaar schudden. De oprichting van de Autonome Raad is inderdaad een delicate operatie en zal een enorme inzet vragen van de beheerders — ik leg de nadruk op „beheerders” — in de Centrale Raad. Boven alles moeten wij

Leysen

ervoor zorgen dat er geen bestuurloosheid ontstaat en moeten wij vermijden dat administratie en onderwijspersoneelsleden ongerust en onzeker worden. Daarom is een degelijke doorstroming van de informatie echt belangrijk en noodzakelijk. De overheveling van het personeel van de administratie en het Gebouwenfonds naar de ARGO mag de administratie niet ontwrichten en moet op een humane, aanvaardbare wijze verlopen.

Om de continuïteit te verzekeren heeft de CVP-fractie ook ingestemd met de aanduidingsprocedure en de benoemingsvoorwaarden, waarrond in de pers nogal wat te doen is. Ook op deze tribune zijn sprekers hierop ingegaan. Wij trachten even objectief na te gaan wat deze veel besproken primo nominaties precies inhouden.

Ten eerste, in de Centrale Raad van de ARGO worden vier beheersmandaten voltijds toegewezen. Het zijn mandaten met een duur van vijf jaar en ze zijn hernieuwbaar. Deze leden worden dus geen ambtenaren. In elke publiek-rechterlijke rechtspersoon is er immers een Raad van Bestuur waarbij de beheersmandaten volgens een bepaald systeem worden toegekend.

Gelet op de specifieke band tussen de Vlaamse Raad en het Gemeenschapsonderwijs — hiervoor verwijs ik naar artikel 17 van de Grondwet — werd geopteerd om de beheersmandaten deels door de Vlaamse Raad en deels door de gebruikers van het Gemeenschapsonderwijs te laten aanduiden. Er werd beslist om, gelet op de overgang van de opdracht, vier mandaten voltijds te maken. Het betreft topfuncties die, omwille van de zeer grote persoonlijke verantwoordelijkheid die zij inhouden, naar mijn oordeel ook behoorlijk dienen te worden bezoldigd.

De CVP-fractie in de Vlaamse Raad zal bij het voordragen van deze kandidaten voor de Centrale Raad waken over het engagement en de kwaliteit van de betrokkenen.

Ten tweede, voor de administratie van de ARGO zijn er drie bijzondere

mechanismen voorzien waarvan de eerste twee eigenlijk eenmalig zijn. De administrateur-generaal en zijn adjunct zijn wellicht de enige echte primo-benoemingen. Zij zijn echter te verantwoorden enerzijds door het feit dat de ARGO een totaal nieuwe dienst is die moet worden opgestart en, anderzijds, gezien de noodzaak om onmiddellijk na 1 januari voor de ARGO een degelijke leiding te hebben. Gedurende een beperkte periode volgend op het van kracht worden van de personeelsformatie van de ARGO zal het mogelijk zijn om in niveau I maximaal drie personeelsleden te bevorderen, dit in afwijking van ter zake geldende regelingen.

Het gaat dus niet om nieuwe benoemingen maar wel om een beperkt aantal vluiggere bevorderingen die ook gebonden zijn aan strenge kwalitatieve voorwaarden.

Een derde mechanisme is dat in het statuut van de personeelsleden van de administratieve diensten van de ARGO een bepaling zal worden ingeschreven dat in de personeelsformatie maximum drie personen uit het onderwijs mogen worden opgenomen. Deze personeelsleden zullen respectievelijk de rangen 12, 13 en 15 kunnen bekleden. Deze praktijk bestaat momenteel in het Ministerie van Onderwijs — naar aanleiding van het koninklijk besluit van 6 mei 1971 — en bestaat ook in andere Europese landen. Het heeft tot doel de band tussen het onderwijs en de administratie te behouden. Ook hier zal onze fractie erop toezien dat uitsluitend personen met hoge kwaliteiten een kans krijgen. Voor de diensten van de Vlaamse Executieve bevoegd voor het onderwijs zal het toepassingsgebied van het koninklijk besluit van 6 mei 1971 — houdend de bijzondere voorwaarden tot het benoemen in sommige ambten bij het hoofdbestuur van het Ministerie van Onderwijs — gedurende een beperkte periode van één jaar, worden uitgebreid met twee categorieën. Het gaat niet om extra benoemingen want het aantal te benoemen personeelsleden door voornoemd koninklijk besluit bepaald, wordt niet uitgebreid en blijft dus beperkt tot vijf. Wel nieuw is dat de mogelijkheid wordt geboden

dat ambtenaren van het departement een bevordering bekomen in afwijking van de geldende anciënniteitsvoorwaarden, terwijl het koninklijk besluit van 6 mei 1971 in het verleden beperkt was tot mensen uit het onderwijs. Ook hier zijn ten aanzien van de betrokken personen strengt kwalitatieve voorwaarden gesteld.

Ten slotte wordt ook voorzien in de functie van een commissaris van de Executieve. Dit is een gevolg van de oprichting van een publiekrechtelijk rechtspersoon. Immers, iemand moet nu eenmaal verantwoordelijk zijn voor de controle over een dergelijke instelling. In tegenstelling tot de wet van 16 maart 1954, die de mogelijkheid inhoudt tot de benoeming van meer dan één regeringscommissaris wordt de taak hier waargenomen door slechts één commissaris die voor zijn opdracht gebruik zal maken van de bestaande diensten en ambtenaren van de administratie. Uit het voorgaande blijkt dat de Executieve geen „carte blanche” wordt geleverd wat het personeelsbeleid betreft. De poort wordt hier niet geopend voor een nieuwe reeks „Goede Vrijdagbenoemingen”. Het gaat duidelijk om een beperkt aantal benoemingen, nodig om de ARGO op 1 januari zijn taak als inrichtende macht te laten waarnemen, waarbij hoge kwaliteit wordt gesteld aan de kandidaten die bezoldigd worden volgens de rangen die in de administratie gelden. Essentieel is dat op 1 januari 1989 het Gemeenschapsonderwijs op het onderwijsveld geen enkel nadeel mag ondervinden van de overdracht van inrichtende macht van de Minister naar de ARGO.

Het behoort tot de verantwoordelijkheid van de Vlaamse Raad te waken over de concrete uitvoering van het decreet, er zorg voor te dragen dat de bestaande administratie niet wordt ontwricht, dat er niemand in zijn bevorderingsmogelijkheden wordt belemmerd en dat de ARGO vanaf 1 januari eerstkomend zijn zware en belangrijke taak als inrichtende macht ten volle kan dragen. Als leden van de Vlaamse Raad zullen wij onze controletaak nauwgezet vervullen.

Een tweede aspect betreft de be-

Leysen

stuursorganen van de ARGO. enerzijds de Centrale Raad en anderzijds de lokale schoolraden of raden van bestuur wanneer het gaat over het Hobu. Opdat de verschillende filosofische en ideologische overtuigingen in deze Centrale Raad zouden vertegenwoordigd zijn, worden bij de samenstelling zes leden van de twaalf leden door de Vlaamse Executieve benoemd en wordt er bij stemmingen over welbepaalde aangelegenheden een drievierde-meerderheid van deze groep vereist. Dat vinden wij echter niet terug bij de schoolraden of bij de lokale raden van bestuur. Een democratie wordt het best gediend met verkiezingen. Deze zijn echter geen garantie voor het evenwaardig aan bod komen van alle overtuigingen die in de gemeenschap leven.

De Centrale Raad ratificeert enkel de coöptatie uit de sociale, economische en culturele middens. Dit is wel een erg beperkte waarborg voor een evenwichtige samenstelling van deze raden. Artikel 7 van dit decreet zal bij de ratificatie moeten worden gerealiseerd. In de Memorie van Toelichting van het stuk 161, nummer 1, pagina 5 vinden wij : „De kandidaturen voor het lidmaatschap verkozen door de ouders is open..”

Wanneer men hier geen extra inspanningen doet voor de vertegenwoordiging van alle sociale geledingen, vrezen wij dat enkel intellectuele en goede burgers met het nodige aanzien deze raden zullen bevolken.

Dit betekent voor ons dat er, naast de schoolraden, nog andere inspraakorganen moeten blijven bestaan.

Artikel 5 stelt „Een schoolraad wordt opgericht per onderwijsinstelling of per groep van onderwijsinstellingen, die om geografische, pedagogische of infrastructurele redenen samen horen”.

Is het dan niet belangrijk om ter zake te waarborgen dat in de schoolraad van een scholengroep iedere betrokken inrichting of elk niveau is vertegenwoordigd ? Is het niet te vrezen dat scholen, waarin naast lager- en middelbaar onderwijs, ook technische beroepsrichtingen voorkomen, de

ouders van deze laatste minder geïnteresseerd zullen zijn of, om sociale redenen, zich minder durven manifesteren en van kandidatuurstelling zullen afzien ?

Artikel 17 paragraaf 3 stelt : „De Executieve bepaalt, op advies van de Centrale Raad, de procedure voor de verkiezing, de coöptatie en de opvolging van de leden van de schoolraad”.

Ter zake wens ik aandacht te vragen voor het bepalen van deze procedure. Inderdaad, om de juiste man of vrouw op de juiste plaats te hebben, met de juiste inzichten in hun opdracht, zal het nodig zijn dat in het Gemeenschapsonderwijs een algemene informatiecampagne wordt georganiseerd.

Derde aspect : het subsidiariteitsprincipe heeft voor ons, christendemocraten, een belangrijke waarde. De ARGO is hiervan een concrete vertaling. Het Gemeenschapsonderwijs heeft een eigen verantwoordelijkheid binnen de grenzen van de wettelijke reglementering en binnen het budget dat door de Vlaamse Raad aan dit onderwijs wordt toegekend.

Wij vragen aan de Gemeenschapsminister voor Onderwijs dat hij bij de bespreking van de begroting, ook in de toekomst, uitvoerig toelichting zal geven over de werking van de ARGO. Tevens verzoeken wij hem dat hij de Commissie Onderwijs en Vorming zal betrekken bij de uitvoering van de artikelen van het decreet, waarin aan de Executieve beslissende bevoegdheid wordt gegeven.

Wij denken aan de artikelen 17, 55 en 57.

De Gemeenschapsminister van Onderwijs, en met hem de Vlaamse Raad, delegeert een belangrijk gedeelte van zijn bevoegdheden aan ARGO. Vanuit haar verantwoordelijkheidszin vraagt de christendemocratische fractie in de Vlaamse Raad nauw betrokken te blijven bij het Gemeenschapsonderwijs, in het bijzonder via de Commissie voor Onderwijs en Vorming.

Een vierde punt handelt over het statuut van het onderwijzend personeel.

Beide Ministers hebben reeds gezegd dat men onmiddellijk werk zal maken van een nieuw statuut voor het personeel van het Gemeenschapsonderwijs.

Artikel 17 van de Grondwet bepaalt dat alle personeelsleden gelijk zijn. In de verklarende nota bij artikel 17 — document van de Senaat — wordt op bladzijde 6 duidelijk gesteld dat de jurisprudentie eensgezind is dat gelijkheid betekent dat gelijken gelijk en ongelijken ongelijk worden behandeld.

De criteria van ongelijke behandeling moeten objectief, niet-willekeurig en relevant zijn. Als voorbeeld wordt uitdrukkelijk gesteld dat de rechtspositie van het personeel waarmee een vrije inrichtende macht een arbeidscontract sluit nooit identiek kan zijn aan het statuut van het personeel van het Rijksonderwijs noch aan dat van het personeel van gemeenten en provincies. Daarom is de tekst van het politiek akkoord volkomen in de lijn van artikel 17 van de Grondwet als er wordt gesproken over een gelijkaardig personeelsstatuut.

Wellicht mogen wij suggereren om, op basis van het statuut van het onderwijzend personeel van het gesubsidieerd onderwijs, een ontwerp, dat reeds is besproken en waarover wij reeds advies hebben gekregen van de Raad van State, zo spoedig mogelijk met de betrokken partijen te bespreken. Ik meen niet dat er moet worden gewacht tot het Gemeenschapsonderwijs zijn statuut heeft gekregen.

De bespreking van het ontwerp van decreet betreffende ARGO zou onvolledig blijven indien niet even wordt stilgestaan bij het probleem van de externe controle over de begroting en de rekeningen van ARGO.

Zowel in de memorie van toelichting — bladzijde 3 — als in het advies van de Raad van State — bladzijden 18 en 19 — wordt benadrukt dat ARGO niet de rechtspositieregeling van een parastatale B heeft, zoals bedoeld in de wet van 16 maart 1954, doch dat er geopteerd werd voor een sui generis-formule.

Het nadeel hiervan is dat de contro-

Leysen

lepositie van het parlementaire externe organisme — namelijk het Rekenhof — niet geheel duidelijk is.

Sinds de inwerkingtreding van de bijzondere wet van 8 augustus 1988, waarop gealludeerd wordt door de Raad van State, is er geen bezwaar tegen dat er voor het toezicht op ARGO geopteerd wordt voor een sui generis-statuuut in plaats van het controlemodel van de wet van 16 maart 1954. Dit resulteert in een leemte, wat de controlepositie van het Rekenhof betreft, want voor de openbare instellingen ressorterend onder de Gemeenschappen en Gewesten stelde de controle van het Hof tot nog toe uitsluitend op deze wet.

Uit het ontwerp van bijzondere financieringswet — stuk van de Kamer nr. 635/1, meer bepaald de artikelen 47, paragraaf 2 en 68, paragraaf 3 — blijkt dat de legistische leemte te weegebracht door de wet van 8 augustus 1988 terug zal worden opgevuld door een principiële verwijzing naar de wet van 16 maart 1954. Maar ondertussen zal het ARGO-decreet aangenomen zijn. Blijft die leemte dan bestaan in het specifieke ARGO-geval ? Hoe staat de Vlaamse Executieve tegenover de bevoegdheid van het Rekenhof inzake de rekeningen van de ARGO ? Zal het ARGO-decreet eventueel later moeten aangepast worden aan de nieuwe bijzondere financieringswet ?

Mijnheer de Voorzitter, de CVP-fractie verheugt zich over dit ontwerp. Wij zullen het graag goedkeuren omdat het aan het Gemeenschapsonderwijs de bevoegdheid geeft zijn ontwikkeling in eigen handen te nemen.

De Voorzitter : Mevrouw Maes heeft het woord,

Mevrouw N. Maes (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, het gering aantal aanwezigen en het gevorderde uur sporen mij tot enige bondigheid aan. Ik feliciteer de verslaggevers met hun interessant verslag waarnaar nog veel gerefereerd zal worden. Maar aangezien er in de Kamer niet

zo een vaart zal worden genomen zal ik wat ik hier zeg niet historisch noemen. Ik wil wel het historisch karakter van de beslissing die wij nemen, onderstrepen.

Met dit ontwerp krijgt het Rijksonderwijs, voortaan het Gemeenschapsonderwijs, een kans om zich te weren, maar tegelijkertijd wordt het voor een uitdaging geplaatst. Dit ontwerp betreffende de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs maakt deel uit van een soort minischoolpact dat door de Vlaamse partijen is overeengekomen en dat ook de andere onderwijsnetten nieuwe mogelijkheden wil geven al was het maar door de gelijkwaardigheid te onderstrepen en door het toekennen van een aantal financiële voordelen. Daarnaast heeft men gelukkig ook een aantal nieuwe dingen gedaan. Tussen de partijen is afgesproken dat er een pluralistische onderwijsraad komt. Om die beslissing zijn we blij. Wij staan hier natuurlijk niet voor het triomf van het pluralisme. De afspraak is eerder een bevestiging van een bestaande toestand in Vlaanderen en de definitieve vaststelling of fatsoenering van ons verzuild systeem. Volgens sommigen is dat ook pluralisme. Ik vind dat eerder een verkeerd gebruik van het woord. Het pluralistisch onderwijs krijgt vandaag niet meer kansen. Sommigen — ook de Groenen — hebben hier vandaag de hoop uitgesproken dat het gemeentelijk en provinciaal onderwijs naar een pluralistisch onderwijs zou evolueren.

Wij zijn dit streven ook genegen. Er zou een mogelijkheid moeten geschapen worden om het pluralistisch onderwijs te bevrijden uit de enge koker waarin het thans zit en waardoor het geen enkele levenskans heeft.

Minister D. Coens : U geeft toe dat het Gemeenschapsonderwijs van de Vlaamse Gemeenschap iets specifiek is, te onderscheiden van wat gemeenten en provincies als pedagogisch project kunnen waarborgen met hun autonomie, hetzij lokaal of provinciaal.

Mevrouw N. Maes : Mijnheer de Minister, ik stel samen met u vast dat wij voor de definitieve betonning van drie gelijkwaardige netten staan.

Op dit ogenblik zal het net met het kleinste aantal leerlingen het ne worden dat wij begiftigen met een Autonome Raad.

Er zullen een aantal problemen blijven bestaan met betrekking tot het net dat er geen is, namelijk het gesubsidieerd officieel onderwijs. Tezake stellen wij dat wij hieraan de mogelijkheden zouden willen bieden om naar pluralisme te evolueren.

Ons autonoom Vlaams onderwijs komt tot stand in een klimaat van verdraagzaamheid. Men kan zijn bedenkingen hebben over politieke akkoorden, maar heren van AGALEV u zal zich wellicht herinneren dat ook het schoolpact tot stand is gekomen na de schooloorlog. Het toenmalige schoolpact heeft dan ook alle kenmerken van het klimaat van wantrouwen dat de vorige periode heeft beheerst. Er wordt ons nu een nieuw pact binnen de Vlaamse Gemeenschap voorgelegd. Het blijft niet achter de coulissen maar het kan worden besproken. Het eerste belangrijk wetgevend initiatief terzake wordt nu reeds genomen, namelijk de oprichting van de Autonome Raad. Het Vlaamse schoolpact dat zal worden getekend — als bijlage gevoegd bij het verslag —, vertoont naast verdraagzaamheid, ook het streven om iedereen op een rechtvaardige manier te behandelen.

Het Rijksonderwijs had immers dringend ademruimte nodig. In 1981 schreven wij in een brochure van de Volksunie : „Het Rijksonderwijs blijft de gevangene van het gecentraliseerde machtsmechanisme, van de toevallige Minister van Nationale Opvoeding. De juiste syndikale of partijlidkaart blijkt het enige criterium te zijn voor de toegang en de promotie. Zelfs de scholengebouwenfondsen bieden enkel carrière aan de weldenkers.

De politisering van het Rijksonderwijs en zijn rechtstreekse afhankelijkheid van steeds andere onderwijskabinetten met hun telkens wisselende beleidsvisies hebben zware ravages aangericht terwijl elke bewegingsvrijheid en ieder eigen pedagogisch initiatief verzanden in de verre Brusselse bureaucratie”.

Maes

Volgens mij moet men vanuit deze Vaststellingen vertrekken. Toen reeds en ook daarvoor heeft de Volksunie gepleit om het Rijksonderwijs te onttrekken aan de willekeur van de onderwijsministers en ook aan de partijpolitieke en syndicale machtswellust die het Rijksonderwijs zelf zwaar hebben gehinderd en in zijn ontplooiingskansen beroofd. Het leerlingenaanbod in het Rijksonderwijs is gedaald ondanks de laïcisering van onze samenleving, wat in feite geen logisch evolutie is. Het Rijksonderwijs heeft niet de grote boom gekend die wij bijvoorbeeld in het hoger onderwijs hebben gezien in andere netten. Waarom zouden wij dan vandaag niet zeggen: „Laat ons met de ARGO een nieuwe weg opgaan en zorgen dat dezelfde partijpolitiserende, centraliserende en syndicale macht niet opnieuw het Rijksonderwijs kunnen treffen. Vandaar dat ook de kritiek die op dit ogenblik uit het syndicale milieu opklinkt door ons wel wordt gehoord maar toch ook gerelativeerd. Wij vinden dat er een rechtmatige inspraak moet zijn van het personeel maar ook dat de greep van het syndicalisme het onderwijs zelf niet mag verstikken. Vandaar dat ervoor moet gewaakt worden dat bij de allereerste start van deze nieuwe organen, waarbij wij inderdaad streven naar een evenwicht tussen de ideologische en filosofische strekkingen en waarbij er een consensus is gegroeid rond de opvattingen, dit niet opnieuw zou vertekend worden door de personen die het uiteindelijk moeten waarmaken. Wij wensen dat het niveau dat deze Raad in zijn decreet heeft ingeschreven ook beantwoordt aan de hoge kwaliteiten die de personen in kwestie zullen moeten kunnen bewijzen in de praktijk.

Mijnheer de Minister, dat neemt niet weg dat wij met onze vreugde over de ARGO toch nog wat vragen hebben omtrent de toekomst. Het is immers niet mogelijk gebleken de Raden, ook de lokale, samen te stellen op basis van verkiezingen. U weet dat de samenstelling lang een twistappel is gebleven ook nadat de Vlaamse Voorzitters van de partijen

in een vorige periode het akkoord reeds principieel hadden ondertekend in 1985.

De Volksunie dacht in 1985 dat verkiezingen de beste weg waren. Men heeft uiteindelijk gekozen voor een systeem dat de consensus van de Vlaamse Raad en het gedragen zijn door de Vlaamse Raad heeft verkozen en waarbij een aantal verkozen leden aangevuld wordt door gecoöpteerde leden. Wij hebben nochtans vragen bij deze verkiezingen. Het zou goed zijn dat duidelijk wordt gesteld dat men wenst dat niet alleen de ouders kiesrecht hebben maar dat zij ook daadwerkelijk zelf betrokken worden bij het onderwijs. Op dit ogenblik hebben wij in het artikel dat daarover handelt niet geschreven dat de verkozenen die door de ouders verkozen worden ook zelf ouders van kinderen in het Rijksonderwijs moeten zijn. Dat staat er niet in.

Minister D. Coens : Neen. Het is ook duidelijk dat wij de zaak open laten. Het zijn wel alle ouders die kiezen. Of zij ook ouders kiezen is niet in het decreet vastgelegd. Dat is ook niet bedoeld maar wordt wel verwacht. Men kan zich echter inbeelden dat men ook mensen uit het sociaal, economisch en cultureel leven kiest. Dat is mogelijk, maar niet voor de leerkrachten want de leerkrachten komen er alleen in via het pedagogisch college. Die worden gecoöpteerd. Zij kunnen dus niet rechtstreeks door de ouders worden gekozen. Ik wil wel die nuance aanbrengen.

Mevrouw N. Maes : Mijnheer de Minister, ik denk dat het belangrijk is voor dit verslag dat het toch nog eens wordt gezegd.

Minister D. Coens : Ja, want anders dreigt het verloren te gaan. Ik zal mij trouwens veroorloven, wanneer het mocht nodig zijn, om dit zo te doen want anders kunnen wij op een laat uur niet op al die zo belangrijke elementen terugkomen.

Mevrouw N. Maes : De lokale schoolraden zullen dus wel degelijk beantwoorden aan de verwachtingen uit het politieke, sociale en culturele milieu van de lokale gemeenschap.

Immers, als ze niet verkozen zijn zullen ze minstens gecoöpteerd worden.

Nu is er op dit ogenblik onder de onderwijzers een hele discussie aan de gang in hoever — ik stel mij ook de vraag — dit samenhangt met de toekomst. Gesteld dat wij in ons onderwijs, vermits wij niet financieren volgens behoefte, dat wordt hier gezegd, maar financieren volgens objectieve normen, al weten wij, mijnheer de Minister, dat niet alles in objectieve normen zal kunnen worden gevat.

Minister D. Coens : In die objectieve normen kunt u ruimte laten voor een aantal zaken zoals expliciet is voorzien. Ik hoef niet te refereren.

Mevrouw N. Maes : Veronderstel nu dat, die vrees werd ooit door u geuit, ons onderwijs niet voldoende middelen zou krijgen van de Vlaamse Gemeenschap, en dat er ooit een onderwijsminister komt die, zoals een minister voor cultuur in deze Raad, zegt dat men het maar bij de sponsoring moet zoeken. Ik vertel geen sprookjes.

Minister D. Coens : Wat mij betreft is dat evident ondenkbaar.

Mevrouw N. Maes : Maar het behoort tot de mogelijkheden. Daarom wil ik erop wijzen dat wij in de uitvoering van ons politiek akkoord de wens om de ouders te betrekken zeer au sérieux zouden nemen in het belang van de kinderen en dat wij nu reeds zeggen dat het niet onze bedoeling zal zijn de financiële middelen van de Gemeenschapsscholen noch van de andere scholen te zien aanvullen met allerlei vormen van sponsoring met ongewenste neveneffecten op het pedagogische vlak. Immers, zoals nu culturele instellingen vaak niet de middelen hebben om bijvoorbeeld belangrijke culturele manifestaties te organiseren terwijl de vertegenwoordigers van privé-bedrijven die wél hebben, wens ik niet dat in ons onderwijs een gelijkaardige evolutie zou plaatsgrijpen. Immers, degenen die de school het meest sponsort zou ook de beste positie hebben voor zijn kinderen. Ik hoef u niet te zeggen dat dit tot ontsparingen zou leiden.

Minister D. Coens : Ik kan die zorg wel begrijpen. Als wij open gelaten hebben wie de ouders verkiest dan is het omdat wij ons niet wilden opsluiten in een mogelijk corporatisme. Immers, u weet ook hoe die aanduidingen gebeuren vanuit de mensen die naar voren treden enzovoort. Het is denkbaar dat de ouders buiten het eigen milieu ook mensen valabel achten om verantwoordelijkheid te nemen voor de lokale schoolgemeenschap. Ik deel uw zorg inzake de volwaardige betrokkenheid en het gedragen zijn door de ouders. Ik hoop dat men telkens voldoende ouders vindt die bekwaam, in staat en bereid zijn om dat te doen want dat is de filosofie. Het is echter ook even open gelaten met de mogelijkheid om zich breder open te stellen dan degenen die zich zouden kunnen aanbieden en waar men aan een soort van inteelt kan doen bij degenen die uit het sociaal selectie-mechanisme, dat toch speelt, alleen de kansen zouden hebben om hun vertegenwoordigers te zijn.

Mevrouw N. Maes : Ik dank u, mijnheer de Minister. Ik denk dat de Centrale Raad zelf in de uitwerking van de voorbereiding van de lokale raden, daaraan veel belang zal moeten hechten.

Een ander probleem is de financiering. Ik heb reeds gezegd dat een tekort aan middelen desastreus gevolgen zou kunnen hebben voor ons hele onderwijs. Meer bepaald is in het Rijksonderwijs, op dit ogenblik gefinancierd volgens behoeften, de zorg groot dat er, door de regeling van de werkmiddelen, in feite een tekort zou ontstaan. De vraag rijst of, wanneer er geen netten meer, maar scholen, gefinancierd worden, de behoeften dan in het gedrang zouden komen. Er zou dan wel gefinancierd worden volgens dezelfde normen als het gesubsidieerd onderwijs, maar de aanwending van de voorafgenomen 25 procent van het bestedingsplan doet toch bepaalde vragen rijzen, zodanig dat men blij is met de bijzondere meerderheid die daarvoor in de Centrale Raad nodig is. Wel positief acht men dat een belegging van werkmiddelen bij een openbare kredietinstelling mogelijk is, alsook het

feit dat het vrije-keuze-leerlingenvervoer opnieuw gratis is. Daartegenover staat dan de vreugde in het gesubsidieerd onderwijs omwille van de toegenomen financiële mogelijkheden. Ik geloof dat dit voor het onderwijs in zijn totaliteit een goede zaak is. Ook de eigen pedagogische begeleiding voor elk net lijkt mij erg belangrijk, alhoewel er misschien wel een probleem kan rijzen in verband met de huidige Rijksinspectie die wordt opengesteld — als ik het zo durf zeggen — waarbij de vraag wordt gesteld of er bij de recrutering van deze Rijksinspectie verhoudingen in acht worden genomen. Ik geloof dat in dat verband niets werd afgesproken.

Minister D. Coens : Het is in elk geval zo dat deze inspectie uit alle netten kan worden gerecrueteerd, naast de eigen inspectie, eigen aan het net, gemeenschapsonderwijs of gesubsidieerd onderwijs. Het is wellicht moeilijk bepaalde verhoudingen af te spreken, maar er moet wel naar een evenwicht worden gestreefd. Zeker in de beginfase, wanneer men vertrekt vanuit een bepaalde onevenwichtige situatie. In dat verband vragen wij ons af of wij ons moeten vastleggen op sleutels. Laten wij hopen dat het mogelijk wordt dat deze inspectie werkelijk voor iedereen volwaardig kan optreden vanuit de geëigende rol, vanuit de Vlaamse Gemeenschap, terwijl het Gemeenschapsonderwijs en het gesubsidieerd onderwijs, dan het geëigend pedagogisch project zijnde, een eigen inspectiecorps heeft.

Mevrouw N. Maes : Ik hoop het met u, mijnheer de Minister. Het gaat uiteraard over netten die op gelijke voet staan en die ten opzichte van de Minister van Onderwijs dezelfde positie bekleden.

Thans wil ik het hebben over een vraag die in de komende maanden met de nodige aandacht zal moeten worden onderzocht. Vanuit de kringen van het hoger onderwijs werden wij allen gearmeerd. Er wordt gesteld — en voor mij lijkt dit logisch — dat het universitair onderwijs zijn eigen structuur heeft. Bijgevolg moet dit onderwijs niet worden onderge-

bracht bij de ARGO vermits wij de bedoeling hebben de autonomie groter te maken. Welnu, vanuit het HGBU voel ik een soort psychologisch wreveld omdat zij zich ..deelasseerd voelen. Volgens mij moet dit debat ter zake de nodige klaarheid brengen. Naar onze mening blijven de kninklijke besluiten in verband met het hoger onderwijs, van het korte type van het lange type, zo lang ze niet vervangen worden, van kracht. Maar het moet eveneens de bedoeling zijn dit hoger onderwijs te onttrekken aan de onmiddellijke willekeur — partijpolitiek, enzovoort — van de Onderwijsminister. Daarentegen mag het niet de bedoeling zijn de centralisatie daarbij door te drijven, of het niveau van dit onderwijs te verlagen. Wat de Hogere Zeevaartschool en de Kadettenschool betreft, hebben wij de keuze gemaakt dat zij hier niet bijhoren aangezien zij onder de bevoegdheid vallen van een ander minister. Men had evenwel ook een andere keuze kunnen doen en ze wel bij de ARGO onderbrengen, waar de ARGO zich dan, wat de controle betreft, toch tot een ander minister richt.

Minister D. Coens : Wat de Zeevaartschool en de Kadettenschool betreft, bestaat er een specificiteit zoals die ook bestaat voor het onderwijs van het korte en het lange type. Wij moeten deze specificiteit respecteren. Het gaat hier evenwel telkenover Gemeenschapsonderwijs, than Rijksonderwijs zijnde. Daarbij moet natuurlijk de nodige aandacht worden besteed aan het feit van de niveaueverschillen, en zeker ook voor het eigene van het hoger onderwijs buiten de universiteiten. Zowel bij het HOKT als bij het HOLT is een rivaliteit en een zeker gevoel van anders zijn aanwezig. Volgens mij moeten dus maximaal die autonomie laten spelen, rekening houdend met de specificiteit van elk onderwijsniveau en -sector.

Mevrouw N. Maes : Ik denk dat dit antwoord geruststellend is naar de sector toe. Het zou merkwaardig zijn dat wij op het ogenblik de universiteiten nog meer autonomie willen geven, dat wij het Rijksonderwijs in zijn totaliteit onttrekken aan de greep van de Minister en dat wij een nieuwe

Maes

voordij installeren over dit hogerbuiten de universiteit gesitueerde onderwijs. Ik meen dat de gesprekken met die sector moeten plaatsvinden. Waarschijnlijk is er ook in de verslagen nog een en ander te zeggen over de specifieke situatie van dit onderwijs. Daar de studenten hieraan actief zullen kunnen deelnemen, bestaat de kans dat wij een structuur kunnen uitbouwen die meer lijkt op deze welke de universiteiten in hun beheerraad hebben ontworpen.

Ten aanzien van het personeel hebben wij de inspraakmogelijkheid niet gemaximaliseerd. Misschien hebben we hier een kans gemist. Wij hebben er niet voor gezorgd dat de personeelsleden beraadslagen over aangelegenheden die tot de bevoegdheid van de basisoverlegcomités behoren, met inbegrip van personeelsaangelegenheden zoals aanwerving, benoeming, bevordering en mutatie. Het is de taak van de ARGO het eigen profiel van de school te garanderen en daaraan door de uitoefening van de individuele rechten van de leraren geen afbreuk toe te laten. Wij moeten het personeel in zijn gerechtvaardigde en statutaire eisen erkennen en werkelijk een kans tot inspraak geven wanneer het over hun eigen situatie gaat. Wij kennen de typische, syndicale overlegstructuur die blijft bestaan maar nu zullen er nieuwe problemen rijzen. Op het ogenblik wordt in bepaalde opzichten zelfs een hetze gevoerd. Men vreest dat er, nu het hoofd van een instelling over grotere bevoegdheden zal beschikken, bijvoorbeeld met betrekking tot het aanwijzen van waarnemende personeelsleden een willekeur kan ontstaan. Dit kan ertoe leiden dat bepaalde instellingshoofden uit persoonlijke rancune kunnen verhinderen dat mensen aan een voldoende aantal dagen komen om benoemd te kunnen worden. Dit is misschien laster. Toch is het niet denkbeeldig dat sommigen dergelijke aberrante houding kunnen aannemen.

Minister D. Coens : Het is niet alleen de directeur die beslist.

Mevrouw N. Maes : Dit is wel zo voor korte periodes van tewerkstelling.

Minister D. Coens : Dan nog moet het naar de lokale schoolraden.

Mevrouw N. Maes : Het probleem van de korte interims werd mij gesignaleerd omdat jonge leerkrachten vaak met zeer korte interims moeten beginnen om een aantal dagen te kunnen totaliseren. Het is pas te beginnen van naar ik meen. 240 dagen dat men bepaalde rechten kan laten gelden. Teyoren heeft men die niet. Ik signaleer u dit omdat mij het ook een reëel probleem lijkt te zijn. Wij kunnen moeilijk aannemen dat al de huidige schooldirecteurs vanaf morgen geheel andere gewoonten zullen krijgen dan nu. De hele rangorde die wij hebben ingesteld, is nogal theoretisch. Mij wordt gemeld dat er op het ogenblik in het Rijksonderwijs personen zijn die niet minder dan 2000 uren totaliseren en nog altijd het tijdelijk statuut hebben, terwijl wij hier zulke mooie voorstellen formuleren. Men vreest ook dat het tot willekeur zal komen en dat 721 dagen voorrang zal geven op 720, bij wijze van spreken. Als men 2000 uren totaliseert dan zullen allicht 4000 uren de voorrang krijgen ? Maar gaat iemand met 2001 uren dan vóór op iemand met 2000 ? Dat zal met de syndicalisten eens duidelijk moeten worden bekeken. Men moet alleszins vermijden dat persoonlijke rancunes hier kunnen spelen. Hier is een vlugge inspraak noodzakelijk.

Er moeten ook voldoende beroepsprocedures worden ingesteld. Ik weet **wel dat** het vrij onderwijs ook een grote macht toekent aan de instellingshoofden, maar daar gaat het om een centraal gericht onderwijs of om een centraal bestuurd onderwijs. Hier ligt de **nadruk** op het lokale en wij wensen dat ook. Alles wat op lokaal niveau kan gebeuren, moet ook zo gebeuren. Beroepsmogelijkheden moeten er ook mogelijk zijn ingeval van afdanking en dergelijke.

Mijnheer **de Voorzitter**, wij zouden nog een aantal problemen kunnen beschrijven. Wij hebben een raamwerk gecreëerd en dat is nog niet ingevuld. Wij hebben in het verslag gesignaleerd dat er een specifieke oplossing zal moeten worden gevonden voor de scholen in de BRD. De heer Baldewijns heeft in de Commissie ge-

signaleerd dat bij de samenstelling van de schoolraden allen militairen zullen zijn en dat er dan mutatieproblemen zullen rijzen waarvoor men aandacht moet hebben. Men moet de leerkrachten in de BRD de mogelijkheid laten om te muteren naar Vlaanderen. Men moet ook de mensen die gereffecteerd worden naar Duitsland de kans geven om terug te keren naar België. Voor de echtgenote van militairen rijzen er ook problemen. Hoe gaan wij het toch duidelijk gestelde probleem van de Rijksscholen in de BRD aanpakken ?

Ik meen dat ik hiermee een aantal specifieke problemen heb gesignaleerd. Ik wil mij voor de rest namens de Volksunie beperken met aan de ARGO goed heil toe te wensen. Men verwacht heel veel van **de** mensen, ook op het lokale vlak. Men is in het Rijksonderwijs niet gewend om op het lokale vlak zoveel verantwoordelijkheden te krijgen.

Ik begrijp de mensen die reageren tegen de politieke benoemingen, maar op dit ogenblik staan wij voor een nooit gekende gigantische beperking ervan.

Als ik bedenken dat vroeger het gehele Rijksonderwijs op de tafel van de syndicalisten en de partijpolitieke bonzen werd gearrangeerd meen ik dat deze vernieuwing het Rijksonderwijs enorme kansen kan bieden, zodat alle kinderen in Vlaanderen die voor het Rijksonderwijs kiezen een Gemeenschapsonderwijs zullen vinden waar ze zich in thuis voelen.

Ik denk dat dit een eerste voorbeeld is van wat de Vlaamse Gemeenschap als zelfstandige gemeenschap kan realiseren.

Wij vragen reeds lang naar de oprichting van een Autonome Raad voor het Rijksonderwijs, maar dat was nooit mogelijk omdat wij daartoe de autonomie niet hadden. Nu hebben wij de autonomie wel, en hopen dat de eerste historische daad waardoor wij er gebruik van hebben gemaakt, navolging krijgt. Ons educatief bestel heeft dringend nood aan adem, inspiratie en zingeving opdat onze jongeren niet vinden dat zij in het onderwijs hun tijd verliezen, maar dat het

Maes

de start is voor de toekomst, niet alleen van het individu maar van de gemeenschap. (*Applaus*)

De Voorzitter : Het woord is aan de heer Schellens.

De heer A. Schellens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, in de eerste plaats feliciteer ik de verslaggevers de heren Moors en Baldewijns voor hun keurig en volledig verslag. Door de ingrijpende grondwetswijzigingen en door het ontwerp van bijzonder decreet betreffende de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs wordt het onderwijslandschap in Vlaanderen grondig hertekend.

De bespreking, en straks waarschijnlijk de goedkeuring van het ontwerp-decreet, is de uiting van het voluntarisme van de Vlaamse Gemeenschap om uitvoering te geven aan de grondwetsartikelen 17 en 59bis om de onderwijsbevoegdheid naar de Gemeenschappen over te hevelen. Deze hele constructie is uiteraard het gevolg van politieke overeenkomsten , tussen de vier traditionele Vlaamse partijen.

De Vlaamse onderwijswereld pleitte al lange tijd voor autonomie van het Rijksonderwijs en het duidelijk omschrijven van de opdracht van de Ministers van Onderwijs als hoeders voor het onderwijs in alle netten.

De nieuwe structuur zal het Gemeenschapsonderwijs op een zelfstandige wijze organiseren en aldus bijdragen tot een betere onderwijsstructuur en een grotere verstandhouding en samenwerking tussen de verschillende onderwijsnetten en onderwijsvormen.

Door de oprichting van de ARGO wordt de besluitvorming in het Gemeenschapsonderwijs gedecentraliseerd en gedemocratiseerd.

De bedoeling is meteen een sterke decentralisatie naar de basis toe. Dit is op zichzelf geen doel, wel een middel om het Gemeenschapsonderwijs efficiënter te beheren en een kwaliteitslabel te bezorgen. De ARGO is

als parastatale B, dus een rechtspersoon bevoegd voor twee niveaus, met vrij grote zelfstandigheid, maar voor de financiële orthodoxie onder controle van een commissaris. Essentieel is dat de Gemeenschapsschool een open pluralistische school is, wars van elk ideologisch politiek religieus etiket, waarin elk individu als het ware de kans krijgt zijn levensbeschouwing te beleven.

Het pedagogisch project is het sluitstuk. Zonder de realisatie ervan bestaat er geen Gemeenschapsonderwijs, ook indien het wordt ingericht en beheerd door een Autonome Raad.

De ruggegraat van het pedagogisch project bestaat in de eerbied voor de anderen en de mondigheid voor zichzelf.

Het ondertekenen van een Charter van het Gemeenschapsonderwijs is een noodzaak, maar het is onvoldoende. De persoonlijke stellingen van het Gemeenschapsonderwijs, evenals de persoonlijke betrokkenheid is doorslaggevend.

Alhoewel de ARGO verschillende bevoegdheden van de huidige Minister van Onderwijs zal overnemen, dient de nieuwe autonome school in de eerste plaats verantwoording af te leggen tegenover de lokale gemeenschap.

De veiligste weg om dit met sukses te doen is alle participanten, de leerling, ouders, allerlei socio-culturele verenigingen zo nauw mogelijk bij het opvoedingsproces te betrekken.

Wil men tot een coherente en volgehouden activiteit komen om dit onderwijsproject te realiseren, dan zal het nodig zijn de inspanningen te coördineren en te animeren. Het zal niet meer volstaan nauwgezet de richtlijnen van bovenuit uit te voeren. De nodige zin voor verantwoordelijkheid en voldoende creatief zijn is noodzakelijk om de taak tot een goed einde te brengen.

De overgang naar de autonome school kan onmogelijk in een slag of stoot gebeuren, maar wordt een langzaam groeiproces.

Mogelijke knelpunten in het groeiproces zijn de onvoldoende voorbereiding op de radicale ommezwaai, een zekere overraching vanwege de verschillende participanten en ongetwijfeld de onduidelijkheid en onzekerheid inzake de afbakening van de bevoegdheden.

Wil de autonome school slagen dan zal het nodig zijn een klimaat van vertrouwen te scheppen tussen alle die bij de organisatie van het Gemeenschapsonderwijs zullen worden betrokken.

Tot besluit van mijn betoog vraag ik nog verduidelijking in verband met het personeel en de rijksschoolgebouwen.

De personeelsleden van het Gebouwenfonds voor de Rijksscholen zullen volgens het decreet gedeeltelijk overgedragen worden aan de administratieve diensten van de ARGO. Het is mij mogelijk om te melden om hoe veel personeelsleden het gaat en wat zal gebeuren met het ander administratief en technisch personeel.

Minister D. Coens : Er zijn drie uitdagingen. Ten eerste, zullen wij een aantal deskundige en ervaren mensen nodig hebben die van het Gebouwenfonds komen. Ten tweede, zullen wij een aantal personeelsleden inschakelen in het geheel van de administratie van het onderwijs en ten derde ook in de administratie van de Vlaamse Gemeenschap. Er is nog niet uitgekend maakt volgens welke verhoudingen dit zal gebeuren.

Wij plegen daarover overleg en zullen ook met de vertegenwoordigers van het personeel en de syndicaten besprekingen voeren om uit te maken hoe wij dat in de beste voorwaarden kunnen doen.

Wij willen niet meer mensen dan nodig in de administratie van de ARGO, maar wel voldoende om het werk te doen. Het is niet de bedoeling de centrale administratie te ontmantelen en ook niet om de kansen te laten liggen die wij als Vlaamse administratie aan mensen kunnen geven.

De heer A. Schellens : Mijnheer de Minister, er zal dus geen verplichte mobiliteit zijn ?

Minister D. Coens : In principe niet. Als wij van oordeel zijn dat een aantal mensen essentieel zijn om een taak te vervullen in de ARGO zullen wij ze niet overhevelen zonder eerst met hen te spreken. Wij zullen ze eerst vragen op basis van vrijwilligheid.

Als de situatie onmogelijk zou blijken zouden wij misschien verplicht kunnen zijn om in te grijpen, maar vrijwilligheid, gesprek en overleg lijken mij veel beter.

De **heer A. Schellens** : Mijnheer de Minister, nu stel ik een tweede vraag.

Het huidig meester-, vak- en dienstpersoneel in de Belgische scholen in de BRD is erg onzeker over hun verdere werkgelegenheid. Mag ik vernemen wie in de ARGO zal beslissen over hun aanwervingen inzake tewerkstelling.

Minister D. Coens : De lokale schoolraad zal uitmaken welke de noden in de respectievelijke eenheden van de BRD zijn. Wij moeten dus voortgaan op een evaluatie die men op lokaal vlak maakt. Men moet niet denken dat van vandaag op morgen een aardverschuiving zal plaatsvinden. Ook op dit gebied is het aangegeven overleg met het personeel te plegen.

De heer A. Schellens : Ik stel nog een laatste vraag. Voor de gebouwenpolitiek zal volgens het decreet een wetenschappelijk onderzoek worden gevoerd, nu is gebleken dat het Mac Kenzie-rapport een mislukking is. Zullen in dit verband de lokale raden en raden van bestuur inspraak in de bouwpolitiek krijgen en worden de eventuele nieuwbouwstudies in eigen regie of door privé-studiebureaus opgesteld ?

Minister D. Coens : Meer nog, wij zullen hen mee responsabiliseren, in die zin dat zij, rekening houdend met de middelen die uiteraard voorhanden moeten zijn, ook in de realisatie en het concept van de gebouwen zullen participeren. overeenkomstig de noden die zijzelf erkennen. Het is de bedoeling van meet af aan het lokale

niveau daarin volwaardig te betrekken en hun mede verantwoordelijk te maken. Ik heb al vaak meege maakt dat aan de noden van het lokale vlak niet werd tegemoetgekomen en omgekeerd, dat men gebouwen bekwaam die men niet eens had gevraagd. Met dit systeem maken wij aan deze anomalieën een einde.

De heer A. Schellens : Als ik het goed begrijp wordt er toch naar gestreefd om in eigen regie te werken.

Minister D. Coens : Wat bedoelt u met „in eigen regie“ ?

De heer A. Schellens : Het laatste deel van mijn vraag luidde of de studies in eigen regie worden uitgevoerd of aan privé-bureaus worden uitgegeven.

Minister D. Coens : Voor het bouwen zal men aanbestedingen maken.

De heer A. Schellens : Ik bedoel bij het opmaken van de studies.

Minister D. Coens : U weet hoe onze diensten nu werken. Men duidt ontwerpers aan, derden, die voor onze diensten werken en door hen worden gecontroleerd. Ik kan mij indenken dat men ook meer zelf zou kunnen doen, met de eigen technici van de Gebouwenfondsen.

De heer A. Schellens : Ik dank u, mijnheer de Minister.

De Voorzitter : Het woord is aan de heer Janzegers.

De heer G. Janzegers : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, mevrouw, met een toenemende verbijstering heb ik gedurende een week de vergaderingen van de Commissie voor Onderwijs bijgewoond. De volgzzaamheid en de eensgezindheid van de collega's uit de vier regeringspartijen ten opzichte van de inhoud van onderhavig ontwerp van decreet kwam maar al te zeer tot uiting in de vreugde die zij soms voelden bij het vinden van taal- of tikfouten. Collega Willy Taelman zei het zelfs zeer nadrukkelijk. „Waarom nog discussiëren ? We hebben toch allemaal 100 procent vertrouwen in de handtekening van onze partijvoorzitters ; wij moeten toch achter hen staan ; 90

procent van Vlaanderen staat ook achter ons !” Maar aan die 90 procent werd niets gevraagd !

Vermits AGALEV de grootste oppositiepartij is geworden, dragen wij een verantwoordelijkheid die verder gaat dan het normale oppositiewerk. We hebben de bijzondere opdracht, daar waar de parlementsleden van de meerderheid zich gewillig en gedwee opstellen tegenover een politiek akkoord waarover geen discussie meer mogelijk is, het parlementaire systeem te verdedigen en ervoor te zorgen dat de Vlaamse Raad niet devaleert tot een „Chambre introuvable”. Ook in de Senaat ter gelegenheid van de bespreking van begrotingen die reeds jaren oud waren, heb ik herhaaldelijk het feit aangeklaagd dat de uitvoerende macht van de wetgevende een karikatuur maakt, mede dank zij de collaboratie van de verkozenen des volks. Zonder enige vorm van consultatie of inspraak vanwege de betrokkenen : de ouders, de leerkrachten, de leerlingen, wordt dit decreet doorgeduwd.

In de Senaat werd door Staatssecretaris P. Chevalier de manier waarop het ARGO-akkoord tot stand kwam, namelijk in een besloten clubje zonder overleg met de belangengroepen, verdedigd o.m. met een verwijzing naar het Scheppingsverhaal : „Indien God de Vader inspraak moest dulden bij Zijn scheppingswerk, dan was de aarde nu nog niet tot stand gekomen !”

Dergelijke uitspraak is voor ons. Groenen, een symptomatische uitspraak waarbij de democratie meer en meer moet wijken voor de technocratie. Het te voeren beleid wordt losgemaakt van openbaarheid en inspraak en wordt het voorwerp van pacts, binnenskamers afgesloten via afspraakjes over machtsverdeling met blokkeringsmechanismen.

De SP drijft het cynisme zo ver dat ze nu pas info-avonden gaat beleggen om het politiek akkoord en het decreet toe te lichten, terwijl alles is beslist en het decreet door de Vlaamse Raad morgen zal gestemd worden.

Na collega Wilfried Van Durme wil

Janzegers

ik het vooral hebben over de gevolgen van dit decreet voor het personeel.

„De Standaard” van vandaag beweert dat er nog weinig werkloze leerkrachten zijn, dat er straks zelfs leerkrachten te kort zullen zijn.

Het kan ook moeilijk anders. Binnen het lerarenkorps van alle netten heerst er ongenoegen en ontmoediging door de maatregelen van de jongste jaren. Denken wij maar aan de verhoging van de werktijden, de inleveringen, de reffectaties, teveel herstructureringen en bezuinigingen die primeren op de pedagogische vereisten en aan de vele jongeren die half of deeltijds moeten werken.

Jongeren kiezen niet meer voor het onderwijs. Ze hebben ook geen kans om een job te krijgen, wie kan zoekt elders een job. Personeel kan niet participeren aan het beleid door overleg en onderhandelingen.

Arm Vlaanderen wanneer politici beweren dat de ARGO één van de zeldzame hoogtepunten is in onze politiek.

In het laatste nummer van het weekblad „Wij” beweert de Volksunie dat het statuut, na overleg met de onderwijsbonden, zal aangepast worden aan de nieuwe onderwijsstructuren.

Hoe kan dat als in feite de veranderingen aan het statuut al bij voorbaat zijn vastgelegd ?

Dit werd ook duidelijk gezegd in de Commissie : „met de vakbonden zal pas gepraat worden na de goedkeuring van het decreet, dus binnen de krijtlijnen van het politiek akkoord” !

Zo stellen wij ons heel wat vragen rond twee belangrijke zaken als de aanstellingen en de mutatieregeling.

Het nieuw syndikaal statuut voorziet dat over alle maatregelen die het personeel aanbelangen vooraf moet worden onderhandeld. Maar onderhandelen is er blijkbaar niet meer bij. De belangenorganisaties moeten alles via de pers vernemen of de geno-

men beslissingen via een officiële mededeling acteren.

Hoe zullen de tijdelijke aanwervingen gebeuren ? Zal er nog een rangschikking komen op basis van een centraal opgemaakte lijst ? Bestaat er geen gevaar dat lokale directies of lokale schoolraden aanwervingen doen op maat van bepaalde kandidaten ?

Over de mutaties zijn heel wat slogans verteld. Het zou van het Rijks-onderwijs een duiventil hebben gemaakt ! Maar kan men dat bewijzen ? In 1988 leren de feiten ons dat er 98 mutaties waren, waarvan 50 reffectaties. Een vijftal hadden betrekking op persoonlijke of sociale omstandigheden, de rest sloeg op het preventief ontvluchten van een dreigende boventaligheid.

Wanneer het mutatierecht een mutatiemogelijkheid wordt, dan zal het in de praktijk zo zijn dat wildvreemden geen kans krijgen : een lokale schoolraad kan dan een tijdelijke met twee jaar dienst vast benoemen, maar een tijdelijke met 15 jaar dienst krijgt geen kans.

Kan wat de reffectatie betreft niet naar menselijke oplossingen worden gezocht ? Zo bijvoorbeeld de reffectatie binnen dezelfde schoolgroep en de reffectatie beperken tot hoogstens, bijvoorbeeld 2 scholen ?

In welke mate kan het personeel worden beschermd ? Oorspronkelijk was zelfs de afdanking, ook van vastbenoemd personeel, voorzien zonder vooropzeg of zonder mogelijkheid op beroep ! Het is duidelijk dat een eenmaal behaald diploma geen garantie is voor een permanente inzet en bekwaamheid. Een herwaardering van de taken van de inspectie en van het inrichtingshoofd lijkt ons aangewezen en ongunstige verslagen moeten een vervolg hebben. De personeelsleden hebben geen behoefte aan overbescherming, maar wel aan een bescherming tegen allerlei invloeden : politieke invloeden en zeker op het lokale vlak met de betwistbare samenstelling van de lokale raden, bescherming tegen invloeden van sommige belangengroepen, en dat kunnen ouders of directie zijn. Waarom geen Raad van Beroep ? Ter zake

werden reeds voorstellen geformuleerd die voor ons werkzaam zijn.

Een ander element dat heel wat leerkrachten nauw aan het hart ligt is de herwaardering van de klastitularis.

Tot slot is dit ontwerp van decreet ook nefast op termijn voor het Vrij onderwijs en het officieel gesubsidieerd onderwijs.

Dankzij de PVV, de SP en de VU krijgt de CVP, — dit bedoelen wij niet negatief — die wij historisch gesproken niet beschouwen als de natuurlijke verdediger van het huidige Rijks-onderwijs, een blokkeringsmacht in de werking van het toekomstige Gemeenschapsonderwijs.

Daarenboven legt het ontwerp van decreet een zware hypotheek op de emancipatie van de leerkrachten van het Vrij Onderwijs en het officieel gesubsidieerd onderwijs die, op basis van artikel 12bis van het Schoolpact een statuut verlangen, dat vergelijkbaar is met dat van het Rijks-onderwijs.

De conclusies die men kan trekken uit wat er nu gebeurt, liggen voor ons, Groenen, voor de hand. Van daar dat we dit ontwerp van decreet dan ook zullen verwerpen. (**Applaus bij AGALEV**)

De Voorzitter : Minister Coens heeft het woord.

Minister D. Coens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, ik wens mijn repliek in zeven punten onder te verdelen.

Ten eerste, ik dank iedereen voor wat hij of zij naar voren heeft gebracht. Alle uiteenzettingen getuigen van een grote positieve ingesteldheid, alsook van een engagement naar het Gemeenschapsonderwijs en naar het onderwijs in Vlaanderen „tout court”. Uiteraard werd dit door de diverse politieke partijen op een geëigende wijze vertaald met het aanbrennen van zeer specifieke zorgen en bekommernissen.

Het is duidelijk dat wij hier staan voor een politiek akkoord met de vertaling daarvan in een decreet.

Ik blijf erbij dat het een positief ele-

Door de oprichting van de ARGO, zo stelde SP- Raadslid A. Schellens, wordt de besluitvorming in het Gemeenschapsonderwijs gedecentraliseerd en gedemocratiseerd

ment is dat zulke ruime consensus werd bereikt, zowel in de Commissie als naar ik hoop ook morgen bij de stemming van het decreet.

Ik constateer dat AGALEV ter zake een bijzondere opstelling inneemt. AGALEV heeft een aantal elementen naar voor gebracht — die ik kan begrijpen — als een thesise die verschillend is. Toch wens ik te pleiten voor enige logica in die opstelling, want dat was niet steeds het geval.

Ten tweede geef ik toe dat hetgeen hier is verdedigd eigenlijk **stysteem**bevestigend is, met dien verstande echter dat, door het geven van die autonomie, ook aan het Rijksonderwijs valorisatiemogelijkheden worden geboden die uniek zijn.

Aan het gesubsidieerd onderwijs worden, door het politiek akkoord in termen van gelijke behandeling, vernieuwde kansen geschonken. Het is belangrijk dat het Vlaams Onderwijs morgen extra mogelijkheden bekomt. Ik stel met voldoening vast dat

de diverse politieke partijen in een klimaat van verdraagzaamheid en openheid hun bezorgdheid hebben geuit over alle onderwijstakken in Vlaanderen. Dit is uitermate positief. Ik heb het geluk gehad gedurende twintig jaar het onderwijsbeleid te kunnen volgen, vanuit het Parlement respectievelijk vanuit de Regering. Ik heb zelden of nooit zulke algemene positieve ingesteldheid mogen ervaren.

Ten derde moet het duidelijk zijn dat het unitair onderwijsbeleid definitief is begraven. Dientengevolge komt er een einde aan de mechanismen die eigen waren aan **dat** strakke beleid waar men telkens opnieuw een consensus moest vinden tussen twee Gemeenschappen, die een eigen realiteit en een eigen concept inzake onderwijs hadden.

Het is zo dat de nationale **School**pactcommissie waarop collega Beysen op een voor mij onbegrijpelijke wijze zinspeelde, noch zin noch betekenis heeft en bij gevolg niet meer

bestaat. Het is duidelijk dat wij afstappen van deze voorbijgestreefde mechanismen, om nu tot een brede basis van politieke overeenkomst als achtergrond te komen. Wij willen dit loyaal respecteren en toepassen, met de open bespreking van ontwerpen van decreten in de Vlaamse Raad of bij behandeling van besluiten in de Executieve.

Ten vierde — en hier richt ik mij meer bijzonder tot collega Beysen — wordt de Vlaamse Raad geenszins buiten spel gezet in verband met het Gemeenschapsonderwijs. De Vlaamse Executieve heeft een blijvende grote verantwoordelijkheid. Dit blijkt uit de diverse artikelen. De Vlaamse Raad kan als controlemechanisme, als controle-orgaan, alles naar zich trekken. De Vlaamse Executieve is immers volledige verantwoording aan de Vlaamse Raad verschuldigd.

Bijgevolg kan u uw rol ten volle spelen.

Meer specifiek, het Rekenhof, uw instelling, uw hulp qua deskundigheid op het gebied van controle op de begroting, en het financieel beleid is ook inzake ARGO ten volle bevoegd. Dit is een belangrijk element. Inderdaad, artikel 68 § 3 van de financieringswet voorziet uitdrukkelijk dat zolang de wetgever geen specifieke nieuwe bepalingen heeft vastgelegd inzake de controle van de instellingen van de Gewesten en de Gemeenschappen, het Rekenhof totaal bevoegd is. Dit geldt eveneens voor de ARGO. Ik herhaal het, het Rekenhof is uw instelling en niet deze van de Executieve. Bijgevolg zal u op deze instelling ten volle beroep kunnen doen. Democratisch gezien is dit een bijkomende waarborg.

Van zodra **deze** regelen in een nieuwe wet zullen zijn vastgelegd, kan de Vlaamse Gemeenschap — de eigen controlemechanismen, Raad en Executieve — autonoom handelen. Zover zijn wij vandaag nog niet. In deze startperiode is in ieder geval het Rekenhof volledig autonoom bevoegd om u in die controletaak bij te staan.

Ten vijfde, wil ik er op wijzen dat er

Coens

toch voor het onderwijsbestel in Vlaanderen iets fundamenteels verandert door het decreet. Daar waar vroeger het Rijksonderwijs model stond vanuit de wetgeving, vanuit de financiering en van alles inzake beleid voor het gesubsidieerd onderwijs, staat nu de Minister van Onderwijs met de Raad tegenover het geheel van het onderwijsbestel in Vlaanderen en daarnaast heeft men de diverse netten elk met hun eigenheid. En het Gemeenschapsonderwijs is inderdaad uniek ten aanzien van al de rest want het blijft het onderwijs voor de hele Gemeenschap met een aantal rechten en een aantal verplichtingen en met een geëigend mechanisme. Maar zoals de andere netten is het autonoom, en onafhankelijk. Het geheel moet door u, door ons worden behartigd, maar met respect voor die eigenheid. Ik neem aan dat u voldoende beseft dat dit een totaal andere configuratie voorstelt ten opzichte van wat nu bestaat. Dat heeft natuurlijk consequenties, bijvoorbeeld voor het statuut. In de toekomst zal het statuut van het gesubsidieerd onderwijs niet meer identiek hoeven te zijn met dat van het Gemeenschapsonderwijs. Dat zal overigens overeenkomstig het nieuwe grondwetsartikel inzake de onderwijsvrijheid veel autonomer kunnen worden bepaald. Zo zullen wij ook in overleg met de ARGO aanpassingen moeten doen aan het statuut van de leerkrachten van het Gemeenschapsonderwijs. Wij staan dus voor een nieuwe situatie, nieuwe verhoudingen inzake onderwijs in Vlaanderen.

Ten zesde, moet men zich niet voorstellen dat we voor een aardverschuiving staan. Met de **communautarisering** en het aantreden van de ARGO per 1 januari 1989 wordt niet alles op de helling geplaatst. De bestaande wetten en besluiten blijven van kracht zolang de Vlaamse Raad en de Vlaamse Executieve deze niet wijzigen. Waar het hoort, waar het moet, zullen wij overleg plegen met het personeel, meer bepaald met de vertegenwoordigers van de representatieve vakorganisaties. Wij hebben de tijd voorzien om dat proces van

autonomie op het lokale niveau — het reële niveau van de autonomie — tot stand te laten brengen. Wij geven het kader aan en de betrokkenen op het terrein moeten het waar maken. Wij moeten dan volgen met reglementen en besluiten om een en ander goed te laten verlopen. Sommigen zijn enigszins ongerust voor de toekomst. Wij menen echter dat wij binnen een bepaald kader vertrouwen moeten geven en de **responsabilisering** moeten doorgeven.

Tenslotte en ten zevende — en dat is het belangrijkste — bieden wij kansen en structuren aan. Ik weet dat structuren niet zoveel oplossen.

Alles hangt af van de personen die het straks zullen moeten waarmaken. Op lokaal en centraal niveau zullen zij hun verantwoordelijkheid moeten opnemen. Dit geldt zeker voor degenen die het morgen in de voorlopige Centrale Raad zullen moeten klaren. Die 9 personen en die top van de Administratie krijgen een bijzondere zware taak, die zij op niemand zullen kunnen afwentelen. Ik hoop dat elke betrokken partij haar allerbeste mensen vanuit het geëigende milieu zal aanduiden opdat zij dit zouden kunnen realiseren.

Tevens hoop ik dat de leerkrachten van het Gemeenschapsonderwijs in deze structuurverandering de mogelijkheid, de hefboom zien die hen opnieuw motiveert zodat zij zich inzetten opdat het Rijksonderwijs vandaag, het Gemeenschapsonderwijs morgen, een volwaardige plaats zal innemen in het onderwijsbestel van Vlaanderen.

U kent immers de cijfers. Het **Rijksonderwijs** is op een historisch dieptepunt gekomen. Ik betreur dit ten zeerste. Ik ben ervan overtuigd dat door de thans geboden kansen en dankzij het nieuw ontstane vertrouwen bij de leerkrachten, ouders en directie, het Gemeenschapsonderwijs een volwaardige plaats in het onderwijsbestel kan innemen en de waarborg kan zijn voor een echte vrije keuze.

Wij, allen, moeten ons, vanuit onze verantwoordelijkheid, ervoor inzetten omdat dit werk heilzaam is voor

het gehele onderwijs in Vlaanderen. Ten slotte druk ik mijn vertrouwen uit in de mogelijkheden die u zult bieden door het goedkeuren van het decreet.

Mijnheer de Voorzitter, tijdens de artikelsgewijze bespreking zullen hier en daar nog wat preciseringen op het zuiver technische vlak moeten worden aangebracht. Wij staan uiteraard verder ter beschikking van de Raad en de Commissie om het proces van de autonomie in het **Gemeenschapsonderwijs** op de voet te volgen. Het is immers allereerst een zaak van de Vlaamse Raad. **(Algemeen applaus)**

De Voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (Nee)
Aangezien niemand meer het woord vraagt, verklaar ik de algemene bespreking gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is nu de artikelsgewijze bespreking.

Mevrouw N. Maes : Mijnheer de Voorzitter, tijdens de besprekingen hebben wij gepoogd zorg te besteden aan de redactie, maar de tekst vertoont nog enkele taalfouten. Mag ik zo vrij zijn om bij de artikelsgewijze bespreking daarvan melding te maken met het oog op technische correctie.

De Voorzitter : Dat vormt geen probleem. De tekst aangenomen door de Commissie wordt als basis van de bespreking genomen, met inbegrip van de technische tekstcorrecties voorgesteld door mevrouw Maes.

TITEL I

Inleidende bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 59bis van de Grondwet.

- **Aangenomen.**

Artikel 2

Voor de toepassing van dit decreet wordt onder Gemeenschapsonderwijs begrepen, het onderwijs inge-

Voorzitter

richt door de Vlaamse Gemeenschap met uitzondering van

- 1° het universitair onderwijs ;
- 2° het hoger zeevaartonderwijs ;
- 3° de koninklijke kadettenschool ;
- 4° het schriftelijk onderwijs.

De Voorzitter : Op dit artikel is er een amendement, voorgesteld door de heren Van Durme en Janzegers, dat luidt als volgt :

„Artikel 2

Bij artikel 2, volgende tekst toevoegen :

- 5° de economische en industriële hogescholen ;
- 6° de hogescholen en hogere instituten voor vertalers en tolken
- 7° de hogere architectenscholen.”

Wordt het amendement gesteund ?
(Ja)

De stemmingen over artikel 2 en het amendement worden aangehouden.

TITEL II

De Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs

Artikel 3

Bij de Vlaamse Executieve, hierna Executieve te noemen, wordt onder **de** benaming „Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs”, in afkorting hierna ARGO te noemen, een openbare, instelling met rechtspersoonlijkheid opgericht.

De zetel van de ARGO is gevestigd in het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad.

Bij beslissing van de Executieve kan de zetel naar een andere plaats worden overgebracht.

- **Aangenomen.**

Artikel 4

Met uitsluiting van ieder ander orgaan is de ARGO, de inrichtende

macht van het in artikel 2 bedoelde onderwijs en bezit als dusdanig al de bevoegdheden die rechtstreeks of onrechtstreeks noodzakelijk of nuttig zijn voor de uitoefening ervan.

- **Aangenomen.**

TITEL III

De bestuursorganen van de ARGO

HOOFDSTUK I

Samenstelling van de Bestuursorganen

AFDELING I

Algemene bepalingen

Artikel 5

§ 1. De bestuursorganen van de ARGO zijn :

1° de centrale raad van bestuur, hierna centrale raad te noemen ;

2° de lokale schoolraden, hierna schoolraden te noemen.

Een schoolraad wordt opgericht per onderwijsinstelling of groep van onderwijsinstellingen die om geografische, pedagogische of infrastructurele redenen samen horen.

De centrale raad bepaalt voor welke onderwijsinstellingen een schoolraad of een raad van bestuur bevoegd is ;

3° de lokale raden van bestuur, hierna raden van bestuur te noemen, die voor het hoger onderwijs buiten de universiteit in de plaats komen van de schoolraden.

§ 2. Voor de onderwijsbegeleidende diensten die onder de ARGO ressorteren doch geen onderwijsinstellingen zijn, kan de centrale raad in bestuurslichamen voorzien en aan **deze** bevoegdheden toewijzen. De samenstelling en de werking van die bestuursorganen worden bepaald door de Executieve, op advies van de centrale raad.

- **Aangenomen.**

Artikel 6

De ondertekening van de verklaring

van gehechtheid aan het Gemeenschapsonderwijs, bedoeld in artikel 32, 2°, gebeurt bij **de** aanvaarding van het lidmaatschap van de in artikel 5 bedoelde bestuursorganen.

De Voorzitter : Op dit artikel is er een amendement, voorgesteld door de heren Janzegers en Van Durme, dat luidt als volgt :

„Artikel 6

De tekst : „De ondertekening van de verklaring van gehechtheid aan het gemeenschapsonderwijs bedoeld in artikel 32.2”, gebeurt bij de aanvaarding van het lidmaatschap van de in artikel 5 bedoelde bestuursorganen.” vervangen door : „De ondertekening van de verklaring van gehechtheid aan het Gemeenschapsonderwijs bedoeld in art. 32.2” gebeurt bij de kandidaatstelling.”

Wordt het amendement gesteund ?
(Ja)

De heer Janzegers heeft het woord.

De heer G. Janzegers : Het is een verbetering van de tekst. Als verantwoording staat er dat zoals het artikel in de oorspronkelijke tekst staat het mogelijk is dat op het ogenblik dat iemand verkozen wordt en in het bestuur komt hij zou weigeren de verklaring van gehechtheid aan het Gemeenschapsonderwijs te tekenen. Het is om die mogelijkheid te elimineren dat wij dat amendement hebben ingediend.

Minister D. Coens : De Executieve vraagt de verwerping van dit amendement en dit om praktische redenen. Talloze kandidaturen zouden telkens moeten begeleid zijn door deze verklaring. Het is evident dat men **deze** verantwoordelijkheid pas kan nemen wanneer die verklaring er is. Wij moeten ter zake geen nutteloze administratieve rompslomp ten laste van de onderwijsinstellingen in het leven roepen.

De Voorzitter : De stemmingen over artikel 6 en het amendement worden aangehouden.

Artikel 7

Bij de samenstelling van de bestuurs-

Voorzitter

organen moeten de rechten van de filosofische en de ideologische minderheidsstrekkingen worden gewaarborgd.

- Aangenomen.

Artikel 8

De bestuursorganen moeten de ideologische en filosofische opvattingen eerbiedigen van de personen tot wie zij zich richten en een klimaat van levensbeschouwelijke verdraagzaamheid waarborgen. Zij zijn ertoe gehouden bij de uitoefening van hun opdracht de door de Grondwet gewaarborgde individuele rechten van hun leden, de personeelsleden, de ouders, de leerlingen en studenten te eerbiedigen. De statuten van het personeel van het **Gemeenschapsonderwijs** waarborgen de beveiliging, buiten schoolverband, van het **privé-leven** tegen willekeurige beslissingen van de inrichtende macht.

Zij onthouden zich van inmenging in het privé-leven van hun leden, de ouders, de leerlingen en de studenten.

- Aangenomen.

AFDELING II

De samenstelling van de schoolraden

Artikel 9

§ 1. De schoolraad bestaat uit :

1° stemgerechtigde leden, rechtstreeks verkozen door de ouders van de regelmatig ingeschreven leerlingen van de onderwijsinstellingen die onder de schoolraad ressorteren. Voor de aanwijzing van die leden heeft eenieder die naar Belgisch recht de ouderlijke macht of voogdij uitoefent, per schoolraad één stem, ongeacht het aantal regelmatig ingeschreven kinderen die hij heeft in de onderwijsinstellingen ressorterend onder de betrokken schoolraad ;

2° stemgerechtigde leden, gecoöpteerd door de in 1° vermelde leden, uit de lokale sociale, economische en culturele milieus.

De centrale raad moet deze coöptatie

ratificeren binnen zestig dagen na ontvangst van de beslissing tot coöptatie na verloop waarvan, bij ontstentenis van een beslissing door de centrale raad, de coöptatie wordt geacht te zijn geratificeerd ;

3° stemgerechtigde leden gecoöpteerd door de in 1° en 2° bedoelde leden, uit de leden van de pedagogische colleges van de onderwijsinstellingen, ressorterend onder de schoolraad ;

4° de hoofden van de onder de schoolraad ressorterende onderwijsinstellingen, onder wie één stemgerechtigd is ; deze wordt aangewezen op de wijze bepaald in artikel 13.

§ 2. Onder pedagogisch college wordt begrepen : de vergadering van de verkozen leden van het onderwijzend personeel van een onderwijsinstelling ressorterend onder de schoolraad, met dien verstande dat het aantal leden van de pedagogische colleges van de schoolraad ten minste het dubbel moet zijn van het aantal te coöpteren leden. De centrale raad bepaalt de samenstelling, de bevoegdheid en de werking van dit pedagogisch college.

De Voorzitter : Op dit artikel is er een amendement, voorgesteld door de heren Van Durme en Janzegers, dat luidt als volgt :

Artikel 9

A. In § 1 punten 2°, 3° en 4° vervangen door wat volgt :

„2° stemgerechtigde leden, rechtstreeks verkozen door het onderwijzend personeel van de onderwijsinstellingen die onder de schoolraad ressorteren ;

3° stemgerechtigde leden, verkozen door de leerlingen die regelmatig zijn ingeschreven in een onderwijsinstelling ressorterend onder de schoolraad ; deze leden moeten op het ogenblik dat hun mandaat een aanvang neemt, ten minste het vierde studiejaar in het secundair onderwijs met vrucht beëindigd hebben ;

4° stemgerechtigde leden, gecoöpteerd door de in 1°, 2°, 3° vermelde leden uit de lokale, sociale, economische en culturele milieus ;

5° de hoofden van de onder de schoolraad ressorterende onderwijsinstellingen, onder wie één stemgerechtigd is : deze wordt aangewezen op de wijze bepaald in artikel 13.”

B. In § 2 op de vierde, vijfde en zesde regel de woorden

„...met dien verstande dat het aantal leden van de pedagogische college! van de schoolraad ten minste het dubbel moet zijn van een aantal te coöpteren leden” weglaten.

De heer Van Durme heeft het woord.

De heer W. Van Durme : Mijnheer de Voorzitter, wij hebben dit amendement ingediend om de trapsgewijze verkiezing zoveel mogelijk te vermijden. Wij hebben er ook naar gestreefd een belangrijker deelname van het onderwijzend personeel te verwezenlijken, alsook om de leerlingen te betrekken bij de werking van de schoolraad.

Minister D. Coens : Wij hebben dir in de Commissie voldoende weerlegd en verwijzen naar het verslag ter zake om aan de Raad te vragen deze amendementen te verwerpen.

De Voorzitter : De stemmingen over artikel 9 en de amendementen worden aangehouden.

Artikel 10

§ 1. Wanneer het aantal leerlingen van de onderwijsinstellingen die onder een schoolraad ressorteren meer dan duizend bedraagt, bestaat de schoolraad uit vijftien stemgerechtigde leden, waarvan er vijf behoren tot de categorie, bedoeld in artikel 9, § 1. 1°, vijf tot de categorie, bedoeld in genoemd artikel, § 1. 2°, vier tot de categorie bedoeld in genoemd artikel, § 1. 3° en één tot de categorie bedoeld in genoemd artikel, 3 1, 4°.

Wanneer het aantal leerlingen van de onderwijsinstellingen die onder een schoolraad ressorteren duizend of minder bedraagt, bestaat de schoolraad uit twaalf stemgerechtigde leden waarvan er vier behoren tot de categorie bedoeld in artikel 9, § 1, 1° vier tot de categorie, bedoeld in genoemd artikel, § 1, 2°, drie tot de categorie, bedoeld in genoemd arti-

Voorzitter

kel, § 1, 3° en één tot de categorie, bedoeld in genoemd artikel, § 1, 4°.

§ 3. Schommelingen in het aantal regelmatig ingeschreven leerlingen hebben slechts een weerslag op het aantal stemgerechtigde leden, bedoeld in § 1, op het ogenblik van de nieuwe samenstelling van de schoolraad.

§ 3. Wanneer één of meer onderwijsinstellingen, of delen daarvan, ressorterend onder een schoolraad worden toegevoegd aan onderwijsinstellingen van een andere schoolraad, dan wordt laatst genoemde schoolraad opnieuw samengesteld van zodra het aantal leerlingen dat werd toegevoegd meer dan een derde bedraagt van het oorspronkelijk aantal dat onder deze schoolraad ressorteerde. De stemgerechtigde leden van de nieuw samengestelde schoolraad beëindigen het mandaat van de oorspronkelijke stemgerechtigde leden. Wanneer een nieuwe onderwijsinstelling wordt opgericht, of één of meer onderwijsinstellingen worden afgesplitst van een bestaande schoolraad, kan voor deze instellingen een nieuwe schoolraad worden samengesteld, ongeacht het ogenblik van oprichting of afsplitsing en overeenkomstig artikel 9. Het mandaat van de stemgerechtigde leden van deze raad eindigt in elk geval samen met dit van de overige lokale raden.

Op dit artikel is er een amendement, voorgesteld door de heren Van Durme en Janzegers dat luidt als volgt :

„Artikel 10

In artikel 10, § 1 in het eerste lid op de vierde regel de tekst na het woord „leden” alsmede het tweede lid vervangen door wat volgt :

„waarvan drie behoren tot de categorie bedoeld in artikel 9. par. 1. 1°, vier tot de categorie bedoeld in genoemd artikel, par. 1, 2°, twee tot de categorie bedoeld in genoemd artikel, par. 1.3^o, vijf tot de categorie bedoeld in genoemd artikel. par. 1, 4°, één tot de categorie bedoeld in genoemd artikel. par. 1, 5°.

Wanneer het aantal leerlingen van de

onderwijsinstellingen die onder een schoolraad ressorteren duizend of minder bedraagt. dan zijn er in de schoolraad twaalf stemgerechtigde leden waarvan drie behoren tot de categorie bedoeld in artikel 9, par. 1, 1°, drie tot de categorie, bedoeld in genoemd artikel, par. 1, 2°, één tot de categorie, bedoeld in genoemd artikel, par. 1, 3°, vier tot de categorie, bedoeld in genoemd artikel, par. 1, 4°, één tot de categorie, bedoeld in genoemd artikel. par. 1, 5°”.

Wordt het amendement gesteund ?
(Ja)

De stemmingen over artikel 10 en het amendement worden aangehouden.

Artikel 11

§ 1. Met het stemgerechtigd lidmaatschap van een schoolraad is onverenigbaar :

1° het lidmaatschap van het Europees of Belgisch Parlement, van een gemeenschaps- of gewestraad, de nationale regering, van een gemeenschaps- of gewestexecutieve, van de krachtens artikel 107quater van de Grondwet opgerichte organen van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, van een bestendige deputatie en van een college van burgemeester en schepenen of de functie van voorzitter van een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn ;

2° de hoedanigheid van personeelslid van een ander onderwijsnet, het universitair onderwijs uitgezonderd ;

3° het lidmaatschap van een inrichtende macht van het gesubsidieerd vrij onderwijs, het universitair onderwijs uitgezoaderd ;

4° het lidmaatschap van de centrale raad of een raad van bestuur ;

5° de hoedanigheid van verantwoordelijk leider, vast gemachtigde of vast afgevaardigde van een vakorganisatie die de beroepsbelangen van het personeel van het onderwijs behartigt.

Men kan niet tegelijkertijd lid zijn van meer dan één schoolraad. Met uitzondering van de personeelsleden bedoeld in artikel 9, § 1, 3° en 4°, kan een personeelslid van het Ge-

meenschapsonderwijs geen lid zijn van de schoolraad die bevoegd is voor de onderwijsinstelling waarin het tewerkgesteld is.

De personeelsleden van de onderwijsbegeleidende diensten kunnen geen lid zijn van een schoolraad die in hun werkingsgebied gelegen is.

§ 2. Voor de verkiezing van de leden van de schoolraad bedoeld in artikel 9, § 1, 1°, kan eenieder zich kandidaat stellen.

De Voorzitter : Op dit artikel is er een amendement voorgesteld door de heren Van Durme en Janzegers dat luidt als volgt :

„Artikel 11

A. In fine van artikel 11, par. 1. 1°.
bijkvoegen :

„, van een gemeenteraadslid of een lid van de provincieraad”

B. In artikel 11, par. 1, 2° en 1, 3°
schrappen :

„, het universitair onderwijs uitgezonderd”

C. In artikel 11, par. 1 „5°”
schrappen.

D. Paragraaf 2 schrappen en vervangen door :

„§ 2. Voor de verkiezing van de leden van de schoolraad bedoeld in 9. par. 1, 1°, kunnen alleen de ouders van de regelmatig ingeschreven leerlingen van de onderwijsinstellingen die onder de schoolraad ressorteren zich kandidaat stellen.”

Wordt het amendement gesteund ?
(Ja)

De heer Janzegers heeft het woord.

De heer G. Janzegers : Mijnheer de Voorzitter, de verantwoording van de ingediende amendementen geldt ook voor de artikelen 22 en 27. Onze amendementen hebben tot doel de politisering niet in de hand te werken. Wij hebben voorgesteld ook de mandaten van gemeenteraadslid en provincieraadslid onverenigbaar te stellen. In de Commissie heb ik het voorbeeld gegeven van iemand die partijsecretaris en gemeenteraadslid is, die kinderen heeft die naar het vrij onderwijs gaan, die dus

Janzegers

wel in een lokale schoolraad zou kunnen gekozen worden.

In het ten 5° van het artikel 11 is ook het probleem gesteld van de syndicaal afgevaardigden. Hier had ik het voorbeeld aangehaald van een leerkracht die aanvaardt om bijvoorbeeld lokaal syndicaal afgevaardigde te zijn en die niet zou kunnen worden aangeduid om in de lokale schoolraad te zetelen. Er is nog een probleem : wat is een verantwoordelijke leider ? Is dit een vaste, gemachtigde leider van een vakorganisatie ? Men zegt mij dat dit niet zou slaan op lokale, syndicale afgevaardigden. Ik geef er de voorkeur aan dat deze mensen worden uitgesloten. In de Commissie heeft men gezegd dat een lokaal, syndicaal afgevaardigde niet kan zetelen in een lokale schoolraad.

Op § 2 hadden wij tenslotte ook nog een amendement ingediend. Wij stellen daar voor om ouders de mogelijkheid te geven om bij het schoolbeleid te worden betrokken.

De Voorzitter : De stemmingen over artikel 11 en over dit amendement worden aangehouden.

Artikel 12

Om deel te kunnen uitmaken van een schoolraad mag men op de datum waarop het lidmaatschap ingaat, de leeftijd van 65 jaar niet hebben bereikt.

De Voorzitter : Op dit artikel is er een amendement, voorgesteld door de heren Van Durme en Janzegers dat luidt als volgt :

„Artikel 12

Dit artikel weglaten.”

Wordt het amendement gesteund ?
(Ja)

De heer Janzegers heeft het woord.

De heer G. Janzegers : Mijnheer de Voorzitter, de uitsluiting van de 65-plussers druist in tegen de stroming die op dit ogenblik leeft om die personen nog zoveel mogelijk te betrekken en te laten meetellen in onze sa-

menleving. Daarom hebben wij dit amendement ingediend. Voor het overige verwijzen wij naar onze verantwoording.

Minister D. Coens : Mijnheer de Voorzitter, de amendementen die reeds in de Commissie werden besproken en die wij daar hebben weerlegd kunnen hier vanzelfsprekend opnieuw worden ingediend. Wij voorloven ons echter daar niet meer op te antwoorden. Wij verwijzen telkens naar wat is gezegd in het verslag. Dit alles om voortdurende herhaling te vermijden.

De Voorzitter : De stemmingen over het amendement en over artikel 12 worden aangehouden.

Artikel 13

Wanneer meerdere instellingshoofden deel uitmaken van de schoolraad, duiden zij bij consensus degene aan die met stemrecht zal zetelen in de schoolraad. Het instellingshoofd met stemrecht fungeert als afgevaardigd-bestuurder van de schoolraad.

Het mandaat van afgevaardigd-bestuurder doet geen afbreuk aan de bevoegdheid van de andere instellingshoofden bij de uitoefening van hun ambt. Het heeft enkel betrekking op :

1° de voorbereiding van de schoolraad ;

2° de uitvoering van de beslissingen die de bevoegdheid van één instellingshoofd overschrijden.

Bij ontstentenis van consensus worden de instellingshoofden volgens een jaarlijkse beurtrol, volgens ambtsanciënniteit te beginnen met de oudste, stemgerechtigd lid van de schoolraad.

- **Aangenomen.**

Artikel 14

§ 1. De personeelsleden, instellingshoofden uitgezonderd, nemen niet deel aan beraadslagingen en stemmingen omtrent personeelsaangelegenheden.

§ 2. De leerlingen van de laatste twee jaren van het secundair onderwijs

worden bij de werking van de schoolraad betrokken voor de aangelegenheden en volgens de regels die de centrale raad bepaalt.

De Voorzitter : Op dit artikel is een amendement, voorgesteld door de heer Janzegers dat luidt als volgt :

„Artikel 14

De tekst :

„§ 1. De personeelsleden, instellingshoofden uitgezonderd, nemen niet deel aan beraadslagingen en stemmingen omtrent personeelsaangelegenheden.”

vervangen door :

„§ 1. De leden mogen niet deelnemen aan beraadslagingen en stemmingen omtrent aangelegenheden die hunzelf, of een bloed- of aanverwant tot en met de 4de graad betreffen.”

De Voorzitter : Het woord is aan de heer Janzegers.

De heer G. Janzegers : Mijnheer de Voorzitter, het amendement strekt ertoe de leerkrachten nauwer te betrekken bij de werking van de school omdat in de tekst staat dat de personeelsleden, instellingshoofden uitgezonderd, niet deelnemen aan de beraadslagingen en stemmingen omtrent personeelsaangelegenheden.

De Voorzitter : Het woord is aan Minister Coens.

Minister D. Coens : Ik meen dat het overbodig is aangezien er in de artikelen 41 en 50 ook staat dat men niet rechtstreeks betrokkene kan zijn om zich uit te spreken over deze aangelegenheden.

Ten gronde en algemener : er zijn syndicale structuren waarin het personeel zijn verantwoordelijkheid kan opnemen. Wij vinden het niet aangewezen om personeelsleden zomaar te laten beslissen over hun collega's. a fortiori over hun eigen directie.

De Voorzitter : De stemmingen over artikel 14 en het amendement worden aangehouden.

Artikel 15

De schoolraad kiest uit zijn leden een voorzitter en een ondervoorzitter :

Voorzitter

deze mogen geen lid zijn van het personeel van de onderwijsinstellingen die onder de betrokken schoolraad ressorteren.

- Aangenomen.

Artikel 16

De betrokken instellingshoofden kiezen in hun midden het instellingshoofd dat de functie van secretaris van de schoolraad uitoefent. Wanneer slechts één instellingshoofd tot de schoolraad behoort, wijst de schoolraad op de voordracht van het instellingshoofd de secretaris aan onder de personeelsleden die geen lid zijn van de schoolraad. De functie van secretaris is onverenigbaar met de functie van afgevaardigd bestuurder.

- Aangenomen.

Artikel 17

§ 1. Het mandaat van de stemgerechtigde leden duurt vijf jaar. Het mandaat van de eerst samengestelde schoolraad gaat in op 1 april 1991. Het mandaat is hernieuwbaar.

§ 2. Het mandaat in een schoolraad wordt niet bezoldigd.

§ 3. De Executieve bepaalt, op advies van de centrale raad, de procedure voor de verkiezing, de coöptatie en de opvolging van de leden van de schoolraad.

- Aangenomen.

Artikel 18

Wanneer een stemgerechtigd lid van de schoolraad niet meer in de mogelijkheid is zijn mandaat uit te oefenen, wordt hij opgevolgd door diegene die ten tijde van de laatst georganiseerde verkiezing of coöptatie het best gerangschikt was op de lijst van niet verkozen kandidaten voor verkiezing of coöptaties. De opvolger beëindigt het mandaat van zijn voorganger.

- Aangenomen.

AFDELING III

De samenstelling van de raden van bestuur

Artikel 19

De raad van bestuur bestaat uit :

1° twee stemgerechtigde leden, verkozen door de studenten die regelmatig zijn ingeschreven in een onderwijsinstelling ressorterend onder de raad van bestuur. Deze leden moeten op het ogenblik dat hun mandaat een aanvang neemt, ten minste het eerste studiejaar in het hoger onderwijs met vrucht beëindigd hebben ;

2° drie stemgerechtigde leden, verkozen door de afgestudeerde oud-studenten die het eindexamen behaald hebben en de ouders van de kiesgerechtigde studenten bedoeld in 1°. Voor de aanwijzing van deze leden, heeft eenieder die naar Belgisch recht de ouderlijke macht of de voogdij uitoefent, of dit uitoefende tot voor de meerderjarigheid van de kiesgerechtigde studenten bedoeld in 1°, per raad van bestuur één stem, ongeacht zijn aantal kinderen dat regelmatig ingeschreven student is in een onderwijsinstelling, ressorterend onder de raad van bestuur ;

3° vijf stemgerechtigde leden, gecoöpteerd door de in 2° bedoelde leden, en door de instellingshoofden, ressorterend onder de raad van bestuur, uit de sociale, economische en culturele milieus. De centrale raad moet deze coöptatie ratificeren binnen zestig dagen na ontvangst van de beslissing tot coöptatie, na verloop van welke termijn, bij ontstentenis van een beslissing door de centrale raad, de coöptatie wordt geacht te zijn geratificeerd ;

4° vier stemgerechtigde leden, gecoöpteerd door de in 2° en 3° bedoelde leden, uit de leden van de pedagogische colleges van de onderwijsinstellingen, ressorterend onder de raad van bestuur ;

5° de hoofden van de onder de raad van bestuur ressorterende onderwijsinstellingen, onder wie één stemgerechtigd is ; deze wordt aangewezen op de wijze bepaald in de artikelen 13 en 20, § 1.

De Voorzitter : Op dit artikel is er

een amendement, voorgesteld door de heren Van Durme en Janzegers dat luidt als volgt :

Artikel 19

Dit artikel vervangen door wat volgt :

..Artikel 19

De raad van bestuur bestaat uit :

1° drie stemgerechtigde leden, verkozen door de studenten die regelmatig zijn ingeschreven in een onderwijsinstelling ressorterend onder de raad van bestuur ;

2° twee stemgerechtigde leden gecoöpteerd door de onder 1° bedoelde stemgerechtigde leden uit oud-leerlingen van de bedoelde onderwijsinstelling ;

3° vier stemgerechtigde leden, verkozen door het onderwijzend personeel in een onderwijsinstelling ressorterend onder de raad van bestuur ;

4° vijf stemgerechtigde leden gecoöpteerd door de in 1°, 2° en 3° bedoelde leden, en door de instellingshoofden, ressorterend onder de raad van bestuur, uit de sociale, economische en culturele milieus.

De centrale raad moet deze coöptatie ratificeren binnen de dertig dagen na ontvangst van de beslissing tot coöptatie, na verloop waarvan, bij ontstentenis van een beslissing van de centrale raad, de coöptatie wordt geacht te zijn geratificeerd ;

5° de hoofden van de onder de raad van bestuur ressorterende onderwijsinstellingen, onder wie één stemgerechtigd is ; deze wordt aangewezen op de wijze bepaald in de artikelen 13 en 20, § 1."

Wordt het amendement gesteund ?
(Ja)

De stemmingen over artikel 19 en het amendement worden aangehouden.

Artikel 20

§ 1. Onverminderd het bepaalde in artikel 23 zijn de bepalingen van de artikelen 9, § 2, 10, § 3, 12, 13, 16, 17 en 18 van overeenkomstige toepassing op de raden van bestuur.

Voorzitter

§ 2. De personeelsleden, instellingshoofden uitgezonderd, en de studenten nemen niet deel aan beraadslagingen en stemmingen omtrent personeelsaangelegenheden.

- Aangenomen.

Artikel 21

De raad van bestuur kiest uit zijn leden een voorzitter en een ondervoorzitter ; deze mogen geen lid zijn van het personeel van de onderwijsinstellingen die onder de betrokken raad van bestuur ressorteren.

- Aangenomen.

Artikel 22

§ 1. Met het stemgerechtigd lidmaatschap van de raad van bestuur is onverenigbaar :

1° het lidmaatschap van het Europees of Belgisch Parlement, van een gemeenschaps- of gewestraad, van de nationale regering, vaneen Gemeenschaps- of Gewestexecutieve, van de krachtens artikel 107quater van de Grondwet opgerichte organen van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, van een bestendige deputatie en van een college van burgemeester en schepenen of de functie van voorzitter van een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn ;

2° de hoedanigheid van personeelslid van een ander onderwijsnet, het universitair onderwijs uitgezonderd ;

3° het lidmaatschap van een inrichtende macht van het gesubsidieerd vrij onderwijs, het universitair onderwijs uitgezonderd ;

4° het lidmaatschap van de centrale raad of een schoolraad ;

5° de hoedanigheid van verantwoordelijk leider, vast gemachtigde of vast afgevaardigde van een vakorganisatie die de beroepsbelangen van het personeel van het onderwijs behartigt.

Men kan niet tegelijkertijd lid zijn van meer dan één raad van bestuur. Met uitzondering van de personeelsleden bedoeld in artikel 19, 4° en 5°, kan een personeelslid van het Ge-

meenschapsonderwijs geen lid zijn van de raad van bestuur die bevoegd is voor de onderwijsinstelling waarin het tewerkgesteld is.

§ 2. Voor de verkiezing van de leden van de raad van bestuur bedoeld in artikel 19, 2° kan eenieder zich kandidaat stellen.

De Voorzitter : Op dit artikel is er een amendement, voorgesteld door de heren Van Durme en Janzegers dat luidt als volgt :

„Artikel 22

A. In par. 1, 1° bijvoegen : „ gemeenteraadslid of provincieraadslid”.

B. In par. 1, 2° en 3° schrappen „, het universitair onderwijs uitgezonderd”.

C. In par. 1 „5°” schrappen.”

Wordt het amendement gesteund ?
(Ja)

De stemmingen over artikel 22 en het amendement worden aangehouden.

Artikel 23

Het mandaat van de studenten die lid zijn van de raad van bestuur duurt één jaar ; het is hernieuwbaar. Het eindigt in ieder geval op het ogenblik dat hij de hoedanigheid verliest van regelmatig ingeschreven student, in een onderwijsinstelling die ressorteert onder de betrokken raad van bestuur.

- Aangenomen.

AFDELING IV

De samenstelling van de centrale raad

Artikel 24

De centrale raad bestaat uit twaalf leden :

a) zes leden worden benoemd door de Executieve op de voordracht van de leden van de Vlaamse Raad. Met het oog op die benoeming dragen de leden die binnen de Vlaamse Raad een fractie vormen, een kandidaat voor per mandaat waarop de fractie

met toepassing van het stelsel van de evenredige vertegenwoordiging recht heeft :

b) zes leden, die rechtstreeks worden verkozen.

De Voornitter : Op dit artikel is er een amendement, voorgesteld door de heren Van Durme en Janzegers dat luidt als volgt :

„Artikel 24

Dit artikel vervangen door wat volgt :

„Artikel 24

De centrale raad bestaat uit twaalf leden, die rechtstreeks worden verkozen.”

Wordt het amendement gesteund ?
(Ja)

De stemmingen over artikel 24 en het amendement worden aangehouden.

Artikel 25

Voor de verkiezing van de in artikel 24, b) bedoelde leden zijn kiesgerechtigd :

1° de rechtstreeks verkozen leden van de schoolraden en de raden van bestuur ;

2° de leden van de schoolraden en de raden van bestuur die uit de pedagogische colleges gecoöpteerd werden ;

3° de instellingshoofden.

De Voorzitter : Op dit artikel is er een amendement, voorgesteld door de heren Van Durme en Janzegers dat luidt als volgt :

„Artikel 25

Punt 2° weglaten.”

Wordt het amendement gesteund ?
(Ja)

De stemmingen over artikel 25 en het amendement worden aangehouden.

Artikel 26

§ 1. De voorzitter en de twee ondervoorzitters van de centrale raad worden benoemd door de Executieve, uit

Voorzitter

een lijst van drie kandidaten, waarvoor de drie fracties die het grootste aantal leden tellen in de Vlaamse Raad, ieder een kandidaat voordragen.

De ondervoorzitter-secretaris wordt benoemd door de Executieve op de voordracht van de fractie die in de Vlaamse Raad het vierde grootste aantal leden telt.

De voorzitter, de ondervoorzitters en de ondervoorzitter-secretaris moeten behoren tot de leden vermeld in artikel 24.

§ 2. Enkel de in § 1 bedoelde mandaten zijn voltijds en zijn bezoldigd. De Executieve bepaalt de vergoedingen die kunnen worden toegekend aan de andere leden van de centrale raad.

§ 3. De Executieve bepaalt het administratief en geldelijk statuut van de voorzitter, de twee ondervoorzitters en de ondervoorzitter-secretaris. De mobiliteitsregeling die geldt ten opzichte van de wedden van het personeel van de diensten van de Executieve, is van overeenkomstige toepassing op de in dit artikel bepaalde wedden en toelagen.

De voorzitter, de ondervoorzitters, de ondervoorzitter-secretaris en hun rechthebbenden genieten de geboortevergoeding en de kinder-, wezen- en weduwenbijslagen evenals alle sociale voordelen en overige vergoedingen, bijslagen en bijkomende bezoldigingen welke worden verleend aan de leden van het personeel van de ARGO of hun rechthebbenden, onder dezelfde voorwaarden als de leden van dit personeel en hun rechthebbenden.

De personen die behoren tot de diensten van de Executieve van de ARGO of van een andere instelling van openbaar nut die onder de Executieve ressorteert, worden, indien ze tot voorzitter, ondervoorzitter of ondervoorzitter-secretaris worden benoemd, voor de duur van hun mandaat ter beschikking gesteld wegens opdracht, met behoud van hun rechten op wedde, bevordering en pensioen in hun betrekking van herkomst. De duur van hun terbeschik-

kingstelling wordt met dienstactiviteit gelijkgesteld.

Voor de personen benoemd tot voorzitter, ondervoorzitter of ondervoorzitter-secretaris die niet behoren tot de in het vorige lid bedoelde categorieën zal de Executieve erover waken dat het op hen toepasselijk pensioenstelsel tijdens de duur van hun mandaat blijft verderlopen.

De reglementering inzake reis- en verblijfkosten zoals die geldt voor het personeel van de diensten van de Executieve is op hen van overeenkomstige toepassing.

De Voorzitter : Op dit artikel is er een amendement, voorgesteld door de heren Van Durme en Janzegers dat luidt als volgt :

..Artikel 26

Paragraaf 1 vervangen door wat volgt :

„§ 1. De voorzitter, de twee ondervoorzitters, de ondervoorzitter-secretaris worden op advies **van de centrale raad** benoemd door de Executieve.”

Wordt het amendement gesteund ?
(Ja)

De stemmingen over artikel 26 en het amendement worden aangehouden.

Artikel 27

§ 1. Met het lidmaatschap van de centrale raad is onverenigbaar :

1° het lidmaatschap van het Europees en Belgisch Parlement, van een gemeenschaps- of gewestraad, van de nationale regering, van een Gemeenschaps- of Gewestexecutieve, van de krachtens artikel 107quater van de Grondwet opgerichte organen van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, van een bestendige deputatie en van het college van burgemeester en schepenen of de functie van voorzitter van een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn :

2° de hoedanigheid van personeelslid van een ander onderwijsnet, het universitair onderwijs uitgezonderd :

3° het lidmaatschap van een inrich-

tende macht van het gesubsidieerd vrij onderwijs, het universitair onderwijs uitgezonderd :

4° het lidmaatschap van een schoolraad of van een raad van bestuur :

5° de hoedanigheid van verantwoordelijk leider, vast gemachtigde of vast afgevaardigde van een vakorganisatie die de beroepsbelangen van het personeel van het onderwijs behartigt.

§ 2. Voor de verkiezing van de leden van de centrale raad, bedoeld in artikel 24, b), kan eenieder zich kandidaat stellen.

De Voorzitter : Op dit artikel is er een amendement, voorgesteld door de heren Van Durme en Janzegers dat luidt als volgt :

..Artikel 27

A. In par. 1, 1° bijvoegen : „, gemeenteraadslid of provincieraadslid”.

B. In par. 1, 2° en 3° schrappen „, het universitair onderwijs uitgezonderd”.

C. In par. 1 „5°” schrappen.

D. In par. 2 schrappen „b)“.

Wordt het amendement gesteund ?
(Ja)

De heer Janzegers heeft het woord.

De heer G. Janzegers : Mijnheer de Voorzitter, hierbij gelden dezelfde opmerkingen als bij de amendementen op de artikelen 11 en 22.

De Voorzitter : De stemmingen over artikel 27 en het amendement worden aangehouden.

Artikel 28

Het mandaat van de voorzitter, de ondervoorzitters, de ondervoorzitter-secretaris en de leden duurt vijf jaar : het is hernieuwbaar.

- **Aangenomen.**

Artikel 29

Om deel te kunnen uitmaken van de centrale raad mag men op de datum

Voorzitter

waarop het lidmaatschap ingaat. de leeftijd van 65 jaar niet hebben bereikt.

De Voorzitter : Op dit artikel is er een amendement. voorgesteld door de heren Van Durme en Janzegers, dat luidt als volgt : ..Artikel 29

Dit artikel weglaten."

Wordt het amendement gesteund ?
(Ja)

De stemmingen over artikel 29 en het amendement worden aangehouden.

Artikel 30

Wanneer één van de leden bedoeld in artikel 24, a), niet meer in de mogelijkheid is zijn mandaat uit te oefenen wordt hij opgevolgd door een lid -dat voorgedragen wordt door de fractie die het ontslagnemend lid heeft aangewezen.

Wanneer één van de leden bedoeld in artikel 24, b), niet meer in de mogelijkheid is zijn mandaat uit te oefenen, wordt hij opgevolgd door degene die ten tijde van de laatst georganiseerde verkiezing het best gerangschikt was op de lijst van de niet verkozen kandidaten.

De opvolgers beëindigen het mandaat van hun voorganger.

De Voorzitter : Op dit artikel werd een amendement voorgesteld door de heren Van Durme en Janzegers, dat luidt als volgt : ..Artikel 30

A. Het eerste lid weglaten.

B. In het tweede lid op de eerste regel de woorden ..artikel 24, b)" vervangen door de woorden ..artikel 24".

Wordt het amendement gesteund ?
(Ja)

De stemmingen over artikel 30 en het amendement worden aangehouden.

Artikel 31

De Executieve bepaalt op advies van de centrale raad, de procedure voor de verkiezing van de leden bedoeld

in artikel 24, b). De centrale raad mag ten hoogste voor de helft bestaan uit personen die tot het onderwijzend personeel van de ARGO behoren.

De Voorzitter : Op dit artikel is er een amendement, voorgesteld door de heren Van Durme en Janzegers, dat luidt als volgt : ..Artikel 31

Op de derde regel de woorden ..artikel 24, b)" vervangen door woorden ..artikel 24".

Wordt het amendement gesteund ?
(Ja)

De stemmingen over artikel 31 en het amendement worden aangehouden.

HOOFDSTUK II

Bevoegdheid en werking van de bestuursorganen

AFDELING I

De centrale raad

Artikel 32

Inzake algemeen beleid en bestuur is de centrale raad bevoegd voor :

1° het opstellen van de neutraliteitsverklaring van het Gemeenschapsonderwijs rekening houdend met het begrip neutraliteit zoals bedoeld in artikel 17 van de Grondwet ;

2° het opstellen van de verklaring van gehechtheid aan het Gemeenschapsonderwijs van de leden van de bestuursorganen ;

3° de oprichting, de samenvoeging en de afschaffing van onderwijsinstellingen en van andere organismen, ressorterend onder de ARGO, rekening houdend met de door of krachtens de wet of het decreet opgelegde normen of met de besluiten van de Executieve ;

4° de oprichting, de samenvoeging en de afschaffing van adviesorganen, pedagogische diensten, gespecialiseerde commissies en diensten ;

5° de inrichting van eigen pedagogische begeleidingsdiensten en autonome internaten ;

6° het nemen van initiatieven die in

direct verband staan met het Gemeenschapsonderwijs. binnen de toebedeelde bevoegdheden :

7° de samenwerking. op het centraal niveau. met de besturen van andere inrichtende machten en de samenwerking met andere vormen van opvoeding en vorming ;

8° het bepalen over welke instellingen de bevoegdheid van een schoolraad of een raad van bestuur zich uitstrekt ;

9° het uitvaardigen van richtlijnen voor de materies die niet uitsluitend onder één schoolraad of raad van bestuur ressorteren alsmede voor materies inzake de niet toegewezen bevoegdheden ;

10° het opleggen van eenvormige interne administratieve documenten ;

11° het beslechten van geschillen tussen schoolraden en/of raden van bestuur ;

12° het opstellen van zijn reglement van orde en van het algemeen mode van reglement van orde van de schoolraden en raden van bestuur ;

13° de relaties. in het kader van de opdracht van de ARGO vervat in artikel 4, met andere. ook buitenlandse, publiekrechtelijke inrichtende machten van onderwijs en met internationale en supranationale organisaties ;

14° het uitbrengen van een advies aan de Executieve betreffende de kiesprocedure, bedoeld in artikel 31, met het oog op een evenwichtige vertegenwoordiging van de betrokkene groepen ;

15° het delegeren van zijn bevoegdheden. uitgezonderd deze bepaald in artikel 42, § 2 en 3.

16° het bepalen van de aangelegenheden waarvoor en de regels volgen: welke de leerlingen van de laatste twee jaren van het secundair onderwijs worden betrokken bij de werking van de schoolraad.

De Voorzitter : Op dit artikel is er een amendement. voorgesteld door

Voorzitter

de heren Van Durme en Janzegers, dat luidt als volgt : ..Artikel 32

punt 14" weglaten."

Wordt het amendement gesteund ?
(Ja)

De stemmingen over artikel 32 en het amendement worden aangehouden.

Artikel 33

Inzake pedagogische materies is de centrale raad bevoegd voor :

1° het bepalen van het pedagogisch project van het Gemeenschapsonderwijs het algemeen pedagogisch beleid, de algemene planning en de coördinatie van het Gemeenschaps-
onderwijs ;

2° het bepalen van de leerplannen bestemd voor het Gemeenschapsonderwijs :

3° de coördinatie, op voorstel van de lokale bestuursorganen, van de programmatie van de mogelijke studierichtingen.

- **Aangenomen.**

Artikel 34

Inzake personeelsbeleid is de centrale raad bevoegd voor :

1° met het oog op het te voeren personeelsbeleid : het administratief beheer van de loopbaan van het onderwijspersoneel van de ARGO, onverminderd de aan de schoolraden en raden van bestuur voorbehouden bevoegdheden ;

2° de benoeming, de selectie en de bevordering van het personeel, werkzaam in het Gemeenschapsonderwijs, overeenkomstig het personeelsstatuut en binnen de normen vastgesteld bij besluit van de Executieve ;

3° de werving, benoeming en bevordering van het personeel van de administratieve diensten van de ARGO, overeenkomstig het personeelsstatuut en binnen de personeelsformatie vastgelegd bij besluit van de Executieve ;

4° het aanbod van mogelijkheden in-

zake beroepsvolmaking en permanente vorming, al dan niet in eigen beheer, van het personeel behorend tot de ARGO ;

5° het beheer van de bijzondere tewerkstellingscircuits.

- **Aangenomen.**

Artikel 35

Inzake materieel en financieel beheer en inzake investeringen is de centrale raad bevoegd voor :

1° het opstellen van de jaarlijkse ontwerp-begroting en van de jaarlijkse uitvoeringsrekeningen in het kader bepaald in titels III en IV ;

2° het beheer van de roerende goederen van de ARGO, onverminderd de aan de schoolraden en de raden van bestuur voorbehouden en gedelegeerde bevoegdheden ;

3° het beheer van centrale ontvangsten en uitgaven van de ARGO ;

4° het beheer van de gebouwen en de algemene bouwplanning ;

5° het beheer van de onroerende goederen, onverminderd de aan de schoolraden en de raden van bestuur voorbehouden of gedelegeerde bevoegdheden ;

6° de algemene coördinatie van het vervoer van leerlingen van het Gemeenschapsonderwijs ;

7° de belegging van de beschikbare gelden bedoeld in artikel 51. § 1. 5° bij de openbare kredietinstellingen ;

8° het opleggen van eenvormige regelen inzake het zelfstandig financieel en materieel beheer van de schoolraden en raden van bestuur ;

9° het beheer van de middelen, vóór afgenomen op het geheel van de werkmiddelen ;

10° de goedkeuring van de begrotingen van de schoolraden en raden van bestuur en controle op de periodieke toestandsopgaven en jaarlijkse rekeningen ;

11° het toekennen van de globale dotaties voor werking en uitrusting.

- **Aangenomen.**

Artikel 36

In naam en voor rekening van de ARGO kan de centrale raad voor de aangelegenheden die tot zijn bevoegdheden behoren individuele beslissingen nemen, handelingen stellen en overeenkomsten sluiten. Hij kan in het belang van het Gemeenschapsonderwijs richtlijnen geven aan de schoolraden en de raden van bestuur.

Voor het vervullen van zijn opdracht kan de centrale raad onroerende goederen verwerven en vervreemden, er zakelijke rechten op vestigen en tot onteigening ten algemene nutte overgaan na machtiging van de Executieve.

Binnen de hem toegewezen bevoegdheden en behoudens delegatie neemt de centrale raad beslissingen inzake het gunnen en uitvoeren van overheidsopdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten.

- **Aangenomen.**

Artikel 37

De voorzitter en de twee ondervoorzitters zijn gezamenlijk belast met het dagelijks bestuur van de centrale raad. Zij worden in hun opdracht bijgestaan door de ondervoorzitter-secretaris. De voorzitter bereidt samen met de twee ondervoorzitters en bijgestaan door de ondervoorzitter-secretaris en de personen, bedoeld in artikel 38, de vergaderingen van de raad voor en zorgt voor de uitvoering van de genomen beslissingen. De ondervoorzitters staan de voorzitter bij en vervangen hem wanneer hij niet beschikbaar is.

Onverminderd de bevoegdheden nodig voor het dagelijks bestuur kan de centrale raad aan de voorzitter, de ondervoorzitters, de ondervoorzitter-secretaris, de administrateur-generaal en zijn adjunct andere bevoegdheden delegeren.

- **Aangenomen.**

Artikel 38

Van ambtswege, zonder stemrecht.

Voorzitter

nemen deel aan de vergaderingen van de centrale raad :

- de administrateur-generaal ;
- de adjunct-administrateur-generaal ;
- de commissaris van de Executieve.

- Aangenomen.

Artikel 39

In alle aangelegenheden die tot de bevoegdheid van de centrale raad behoren vertegenwoordigt de voorzitter van de centrale raad of zijn afgevaardigde, de ARGO in en buiten rechte.

- Aangenomen.

Artikel 40

In spoedeisende omstandigheden neemt de voorzitter de beslissingen die zich opdringen teneinde de belangen van de ARGO te vrijwaren.

De beslissingen worden op de eerstvolgende vergadering voorgelegd aan de centrale raad, die ze kan herroepen of wijzigen voor zover aan de beslissingen nog geen uitvoering is gegeven. Voor het instellen van rechtsvorderingen, die in het kortgeding uitgezonderd, en het sluiten van minnelijke schikkingen is in ieder geval de voorafgaande instemming van de centrale raad vereist.

- Aangenomen.

Artikel 41

De leden van de centrale raad onthouden zich van het beraadslagen en het stemmen over aangelegenheden die hen zelf, hun echtgenoten, en hun bloed- of aanverwanten tot en met de derde graad persoonlijk aanbelangen.

- Aangenomen.

Artikel 42

§ 1. De centrale raad kan slechts rechtsgeldig beslissen vanaf het ogenblik dat hij volledig samengesteld is en wanneer ten minste de helft van de leden aanwezig is. Is de helft van

de leden niet aanwezig, dan wordt opnieuw een vergadering bijeengeroepen, die enkel geldig kan beraadslagen en beslissen, ongeacht het aantal aanwezige leden, over de punten die voor de tweede maal op de agenda worden geplaatst.

§ 2. De beslissingen van de centrale raad worden genomen bij gewone meerderheid van de aanwezige leden.

§ 3. In afwijking van § 1 en § 2 vereisen de hiernavermelde aangelegenheden een gewone meerderheid van de stemgerechtigde leden binnen de centrale raad en een drievierde meerderheid binnen de stemgerechtigde leden bedoeld in artikel 24, a) :

1° het opstellen van de verklaring van gehechtheid aan het Gemeenschapsonderwijs ;

2° het bepalen van de minimale voorwaarden waaraan een personeelslid moet voldoen, teneinde conform te handelen met de neutraliteitsverklaring ;

3° het opstellen van het reglement van orde van de centrale raad, alsmede van het algemeen model van reglement van orde van de schoolraden en raden van bestuur ;

4° het opstellen van het reglement dat de verkiezingen van de leden van de schoolraden, de raden van bestuur en de centrale raad regelt ;

5° het aan de voorzitter en de ondervoorzitters gezamenlijk of individueel delegeren van andere bevoegdheden dan deze van dagelijks bestuur van de ARGO, en het toewijzen van bevoegdheden aan andere leden van de centrale raad of aan personeelsleden van de ARGO ;

6° het bestedingsplan van de middelen, voorafgenomen op het geheel van werkingsmiddelen.

§ 4. De ontwerp-begroting van de ARGO wordt opgesteld overeenkomstig het boekhoudkundig plan dat de Executieve vaststelt. De voorzitter, de ondervoorzitters en de ondervoorzitter-secretaris bereiden gezamenlijk de ontwerp-begroting voor. Wanneer deze voor 1 novem-

ber van het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar geen eensgezindheid over het ontwerp hebben bereikt trekt de centrale raad de zaak tot zich. De ontwerp-begroting is niet aangenomen tenzij de centrale raad met de bijzondere meerderheid bepaald in § 3. met elke post afzonderlijk en met het geheel zijn instemming heeft betuigd.

De Voonitter : Op dit artikel is een amendement, voorgesteld door de heren Van Durme en Janzeger dat luidt als volgt :

„Artikel 42

Paragraaf 2 vervangen door wat volgt :

„§ 2. De beslissingen worden binnen de centrale raad genomen bij gewone meerderheid van de aanwezige leden.”

Wordt het amendement gesteund (Ja)

De stemmingen over artikel 42 en het amendement worden aangehouden.

AFDELING II

De schoolraden en de raden van bestuur

Artikel 43

De schoolraad en de raad van bestuur zijn belast met het beleid en het beheer van de onderwijsinstelling gen waarvoor zij zijn opgericht.

- Aangenomen.

Artikel 44

Inzake algemeen beheer zijn de schoolraad en de raad van bestuur bevoegd voor :

1° de vastlegging van de gedragsregels binnen de school in het kader van het algemeen model opgesteld door de centrale raad ;

2° de samenwerking met andere diensten van de ARGO ;

3° de lokale samenwerking met de schoolbesturen van andere inrichtingen ;

4° de samenwerking met en de inte-

Voorzitter

gratie in het sociale, economische en culturele milieu op plaatselijk vlak :

5° de lokale bevordering van het Gemeenschapsonderwijs :

6° adviesverlening aan de centrale raad over de uitbouw van het Gemeenschapsonderwijs :

7° adviesverlening aan de centrale raad over het vervoer van leerlingen van het Gemeenschapsonderwijs :

8° het opstellen van het reglement van orde in het kader van het algemeen model opgesteld door de centrale raad.

- **Aangenomen.**

Artikel 45

Inzake pedagogische materies zijn de schoolraad en de raad van bestuur bevoegd voor :

1° het goedkeuren op voorstel van het pedagogisch college van het schoolwerkplan in het kader van het pedagogisch project ;

2° de plaatselijke pedagogische organisatie.

- **Aangenomen.**

Artikel 46

Inzake personeelsbeleid zijn de schoolraad en de raad van bestuur, rekening houdend met de geldende normen en statutaire bepalingen, bevoegd voor :

1° de tijdelijke aanstelling van personeel ten behoeve van de onderwijsinstellingen die onder de schoolraad of raad van bestuur ressorteren, dit onverminderd de bijzondere regelen inzake het onderwijs van godsdienst of niet-confessionele zedenleer ;

2° de indienstneming van administratief personeel en meesters-, vak- en dienstpersoneel ten behoeve van de onderwijsinstellingen die onder de schoolraad of raad van bestuur ressorteren ;

3° de voordracht aan de centrale raad van kandidaten voor vaste benoe-

ming in wervings-, selectie- of bevorderingsambten in onderwijsinstellingen die onder de schoolraad of raad van bestuur ressorteren, dit onverminderd de bijzondere regelen inzake het onderwijs van godsdienst of niet-confessionele zedenleer.

- **Aangenomen.**

Artikel 47

Inzake materieel en financieel beheer en inzake investeringen zijn de schoolraad en de raad van bestuur bevoegd voor :

1° het aankopen en beheren van materiaal nodig voor de werking en uitrusting alsmede het sluiten van overeenkomsten met het oog op gebruik, huur of leasing van goederen of levering van diensten ;

2° het formuleren van de wijze van invulling van concrete bouwprojecten, dit zowel inzake concept als uitvoering ;

3° het opstellen van de begroting en de jaarlijkse uitvoeringsrekening.

- **Aangenomen.**

Artikel 48

Voor alle aangelegenheden die tot de bevoegdheid van de schoolraad en de raad van bestuur behoren kan de afgevaardigd-bestuurder overeenkomstig de hem verleende delegatie individuele beslissingen nemen, handelingen stellen en overeenkomsten sluiten met inbegrip van het gunnen en uitvoeren van overheidsopdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten. Voor deze aangelegenheden vertegenwoordigt hij de ARGO in en buiten rechte.

- **Aangenomen.**

Artikel 49

De afgevaardigd-bestuurder bereidt de schoolraad of de raad van bestuur voor en voert zijn beslissingen uit.

Hij verstrekt advies aan de schoolraad of de raad van bestuur over alle aangelegenheden die hem worden voorgelegd.

In spoedeisende omstandigheden neemt hij de beslissingen die zich opdringen teneinde de belangen van de schoolraad of de raad van bestuur te vrijwaren. Die beslissingen worden op de eerstvolgende vergadering voorgelegd aan de schoolraad of de raad van bestuur, die ze kunnen herroepen of wijzigen voor zover aan die beslissingen nog geen uitvoering is gegeven. Voor het instellen van andere rechtsvorderingen, die in kortgeding uitgezonderd, en het sluiten van minnelijke schikkingen is in ieder geval de voorafgaande instemming van de centrale raad vereist.

- **Aangenomen.**

Artikel 50

§ 1. De bepalingen van de artikelen 41 en 42, § 1, zijn van overeenkomstige toepassing op de schoolraad en de raad van bestuur.

§ 2. De beslissingen worden binnen de schoolraad en de raad van bestuur genomen bij gewone meerderheid van de aanwezige leden.

- **Aangenomen.**

TITEL IV

De financiering

Artikel 51

§ 1. De financiële middelen van de ARGO bestaan uit :

1° de op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap uitgetrokken kredieten ;

2° de vergoedingen voor prestaties geleverd door de ARGO ;

3° de inkomsten van de onroerende goederen waarvan de ARGO het beheer heeft ;

4° de schenkingen en legaten ;

5° de opbrengst van tegoeden en van de belegging van beschikbare gelden bij de openbare kredietinstellingen ;

6° de opbrengst van de vervreemding van roerende en onroerende goederen voortvloeiende uit de in deze paragraaf vermelde inkomsten.

Voorzitter

§ 2. De in § 1, 1° bedoelde kredieten mogen de uitgaven dekken voor :

1° de werking van de bestuursorganen van de ARGO ;

2° de administratieve dienstverlening van de ARGO ;

3° de werking en uitrusting van de onder de ARGO ressorterende onderwijsinstellingen ;

4° de werking en de uitrusting van de onder de ARGO ressorterende diensten en centra voor pedagogische begeleiding en vorming ;

5° het geheel van investeringsmiddelen volgens het bedrag dat de Vlaamse Raad bepaalt.

De saldi van de kredieten bedoeld in 3° en 5° zijn, met behoud van hun bestemming, jaarlijks overdraagbaar.

- **Aangenomen.**

Artikel 52

§ 1. Jaarlijks wordt voor de ARGO een begroting opgemaakt met opgave van alle ontvangsten en van alle uitgaven. Het begrotingsjaar valt samen met het kalenderjaar.

§ 2. Het ontwerp van begroting van de ARGO wordt opgemaakt door de centrale raad en ter goedkeuring voorgelegd aan de Executieve. De Executieve stelt de datum vast waarop de ontwerpen worden opgemaakt.

§ 3. Indien op de eerste dag van het begrotingsjaar geen goedkeuring is gegeven, is de ARGO ertoe gemachtigd uitgaven te doen ten belope van het bedrag ingeschreven op de begroting van het voorgaande jaar tenzij het principieel nieuwe uitgaven betreft, waartoe geen machtiging is verleend bij de begroting van het vorig jaar, behoudens andersluidende beslissingen van de Executieve.

§ 4. Onverminderd het bepaalde in artikel 51, § 2, laatste lid en artikel 54, kunnen de overdracht en overschrijving van de begrotingskredieten niet geschieden dan met instemming van de Executieve.

- **Aangenomen.**

Artikel 53

§ 1. De centrale raad legt aan de Executieve periodieke toestandsopgaven over alsmede een jaarverslag over de werkzaamheden van de ARGO. Hij verstrekt aan de Executieve alle inlichtingen die zij hem vraagt.

§ 2. De centrale raad maakt uiterlijk op 30 juni de jaarlijkse uitvoeringsrekening op van de begroting van de ARGO, alsmede een toestandsopgave van het actief en passief op 31 december van het betrokken jaar. De rekeningen worden ter goedkeuring aan de Executieve voorgelegd. Ingeval het vooropgesteld begrotingsevenwicht niet wordt bereikt kan de Executieve, op advies van haar commissaris, de passende maatregelen treffen teneinde het evenwicht te bereiken.

- **Aangenomen.**

Artikel 54

De schoolraden, de raden van bestuur, de door de centrale raad aangewezen onderwijsbegeleidende diensten en de autonome internaten beheren op zelfstandige wijze de op grond van objectieve criteria toegekende globale enveloppen voor werking en uitrusting enerzijds en investering anderzijds. De saldi van de toegekende enveloppen zijn, met behoud van hun bestemming, jaarlijks overdraagbaar.

- **Aangenomen.**

TITEL V

Het personeel

HOOFDSTUK 1

Personeel van het Gemeenschapsonderwijs

Artikel 55

§ 1. De Executieve bepaalt het administratief en geldelijk **statuut** van het personeel van het Gemeenschapsonderwijs.

§ 2. De Vlaamse Gemeenschap betaalt rechtstreeks de wedde uit van de krachtens de geldende wetten en reglementen in dienst genomen per-

soneelsleden, die van het contractueel meesters-, vak- en dienstpersoneel uitgezonderd.

§ 3. De ARGO beschikt over een eigen pedagogische begeleidingsdienst, waarvan het statuut de personeelsformatie worden vastgesteld door de Executieve, op advies van de centrale raad.

§ 4. Om als lid van het personeel van het Gemeenschapsondervijns in dienst te kunnen worden genomen, moet de kandidaat de neutraliteitsverklaring ondertekenen waarvan de tekst door de centrale raad wordt vastgesteld. Deze bepaling is niet van toepassing op personeelsleden in dienst op het ogenblik dat dit decreet in werking treedt.

- **Aangenomen.**

HOOFDSTUK II

De administratieve diensten

Artikel 56

De autonome raad beschikt over administratieve diensten, die gedecentraliseerd kunnen zijn. Zij worden, onder het gezag van de centrale raad, geleid door een administrateur-generaal en een adjunct-administrateur-generaal.

- **Aangenomen.**

Artikel 57

De personeelsformatie wordt vastgesteld door de Executieve op advies van de centrale raad.

De Executieve bepaalt het administratief en geldelijk statuut van het personeel van de administratieve diensten van de ARGO. De organisatie van de wervingsexamens wordt toevertrouwd aan het Vast secretariaat voor werving van het rijkspersoneel.

- **Aangenomen.**

Artikel 58

§ 1. Onverminderd de bevoegdheidstoewijzingen in dit decreet wordt in het statuut van het administratief personeel bepaald welke organen van

Voorzitter

de ARGO bevoegd zijn voor de beslissingen die een weerslag hebben op de rechtspositie van het personeel.

§ 2. De ARGO wordt gemachtigd, wat het personeel van zijn administratieve diensten betreft, deel te nemen aan de pensioenregeling ingesteld bij de wet van 28 april 1958 betreffende het pensioen van het personeel van zekere organismen van openbaar nut alsmede van hun rechthebbers.

§ 3. De eerste benoeming van de administrateur-generaal en de adjunct-administrateur-generaal geschiedt door de Executieve in afwijking van de ter zake geldende wettelijke en reglementaire bepalingen. De Executieve bepaalt hun administratief en geldelijk statuut.

§ 4. Zij kunnen binnen de grenzen en voorwaarden vastgesteld door de centrale raad, gemachtigd worden een deel van de hen verleende bevoegdheden over te dragen aan één of meer leden van het personeel.

De Voorzitter : Op dit artikel is er een amendement, voorgesteld door de heren Van Durme en Janzegers, dat luidt als volgt :

„Artikel 58

In § 3 op de derde en vierde regel de woorden „in afwijking van de terzake geldende wettelijke en reglementaire bepalingen” vervangen door de woorden „conform de terzake geldende wettelijke en reglementaire bepalingen” .”

Wordt het amendement gesteund ?
(Ja)

De stemmingen over artikel 58 en het amendement worden aangehouden.

TITEL VI

Toezicht

Artikel 59

§ 1. De centrale raad kan steeds inzage nemen van de documenten en bescheiden uitgaande van en betrekking hebbende op de bevoegdheid en de werking van de bestuursorganen

bedoeld in artikel 5, § 1, 2° en 3°. De beslissingen van die bestuursorganen welke een bevoegdheidsoverschrijding inhouden of strijdig zijn met de goede naam of met de belangen van de ARGO, kunnen door de centrale raad worden vernietigd binnen een termijn van dertig dagen vanaf hun toezending.

De centrale raad bepaalt welke beslissingen van de schoolraden en raden van bestuur door hen ter kennis moeten gebracht worden en binnen welke termijn. Wanneer de centrale raad tot vernietiging beslist, kan hij de zaak terugzenden naar de betrokken bestuursorganen dan wel in plaats van deze zelf beslissen.

§ 2. In geval de richtlijnen van de centrale raad niet worden opgevolgd treedt de centrale raad regelend op.

De Voorzitter : Op dit artikel is er een amendement, voorgesteld door de heren Van Durme en Janzegers, dat luidt als volgt :

„Artikel 59

In § 1, tweede lid de tweede zin vervangen door wat volgt :

„Wanneer de centrale raad tot vernietiging beslist, dient hij de zaak, met redenen omkleed, in eerste aanleg terug te zenden naar het betrokken bestuursorgaan. Pas na kennisname van de al dan niet gewijzigde en gemotiveerde beslissing van het betrokken bestuursorgaan kan de centrale raad komen tot een nieuwe en gemotiveerde beslissing.”

Wordt het amendement gesteund ?
(Ja)

De stemmingen over artikel 59 en het amendement worden aangehouden.

Artikel 60

§ 1. De ARGO staat onder het toezicht op de wettelijkheid en de financiële orthodoxie van de Executieve. Dat toezicht op de wettelijkheid en het financieel beleid wordt uitgeoefend door een commissaris die door de Executieve wordt benoemd.

§ 2. De commissaris woont met raadgevende stem de vergaderingen van de centrale raad bij en kan zelf of in de persoon van een door hem aange-

wezen ambtenaar de vergaderingen van de schoolraden en raden van bestuur bijwonen. Hij kan tevens alle gewenste inlichtingen en documenten opvragen.

§ 3. De Executieve bepaalt het administratief en geldelijk statuut van de commissaris, conform aan dat van de regeringscommissaris bij een universiteit.

- Aangenomen.

Artikel 61

§ 1. De commissaris beschikt over alle bevoegdheden noodzakelijk voor het uitvoeren van zijn opdracht. Hij kan hiervoor een beroep doen op ambtenaren van de diensten van de Executieve. De Executieve regelt de procedure voor het beroep en desgevallend voor de vernietiging van de beslissingen van organen van de ARGO.

§ 2. De commissaris van de Executieve kan binnen een termijn van tien werkdagen beroep instellen tegen elke beslissing van de bestuursorganen die hij strijdig acht met de wettelijkheid en met een verantwoord financieel beleid. Die termijn gaat in :

1° voor de beslissingen van de centrale raad, de dag volgend op de beslissing ;

2° voor de beslissingen van de schoolraden of raden van bestuur, de dag volgend op de kennisname van de genomen beslissingen.

TITEL VII

Slotbepalingen

HOOFDSTUK 1

Opheffingsbepalingen

Artikel 62

De artikelen 10 en 11 van het koninklijk besluit van 30 april 1957 houdende de coördinatie van de wetten op het middelbaar onderwijs worden opgeheven met ingang van 1 april 1991.

De Voorzitter : Wij zijn hier nu al geruime tijd bezig met in bijna elk artikel een taalverbetering aan te brengen. Ik stel voor dat in de toe-

Voorzitter

komst teksten als deze tijdig aan de taaladviseurs van de Vlaamse Raad worden voorgelegd, dan zullen wij in de openbare vergadering niet meer met dergelijke verbeteringen geplaagd zitten.

Minister D. Coens : Mijnheer de Voorzitter, namens de Vlaamse Executieve en namens mezelf verantwoordelijk mij voor deze fouten. In de toekomst zullen wij zulke fouten zeker en vast voorkomen door in fine een beroep te doen op taalkundigen. Ik zeg wel in fine, want we moeten eerst onze gedachten politiek uitdrukken, en een consensus vinden. Zoiets zal nooit meer gebeuren.

De Voorzitter : Mijnheer de Minister, ik zie dat wij mekaar perfect begrijpen.

De heer G. Verhaegen : Mijnheer de Voorzitter, ik heb grote waardering voor de verbeteringen die mevrouw Maes aan de teksten wil aanbrenge. Het gaat niet op hier teksten goed te keuren die niet beantwoorden aan ons taaleigen. Maar aangezien de Vlaamse Raad minstens over één taalspecialist beschikt, stel ik voor de commissieteksten aan hem voor te leggen alvorens ze naar de openbare vergadering te sturen.

Mevrouw N. Maes : Mijnheer de Voorzitter, ik sluit mij aan bij deze opmerkingen, maar ik ben toch dankbaar dat wij voor de definitieve goedkeuring nog kunnen rekening houden met het advies van de taalspecialisten uit de administratie, weliswaar met uw goedkeuring.

De heer G. Verhaegen : Ik neem niets terug van wat ik gezegd heb, maar deze manier van werken heeft toch ook een nadeel. Als wij over een taalverbetering van mening verschillen, is er hier geen discussie meer mogelijk.

Mevrouw N. Maes : Dat is juist.

Artikel 63

Artikel 7 van de wet van 22 juni 1964 betreffende het statuut van de personeelsleden van het rijksonderwijs wordt opgeheven de dag waarop het

mandaat van de leden van de centrale raad, bepaald in artikel 65, ingaat.

- Aangenomen.

Artikel 64

Met ingang van 1 april 1991 worden opgeheven :

1° artikel 3, § 1, tweede lid van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving, gewijzigd bij de koninklijke besluiten nr. 413 van 29 april 1986 en nr. 456 van 10 september 1986 ;

2° de artikelen 83 en 84 van de Herstellenwet van 31 juli 1984 gewijzigd bij koninklijk besluit nr. 456 van 10 september 1986 en bij de wet van 15 december 1986.

- Aangenomen.

HOOFDSTUK II

Overgangsbepalingen

Artikel 65

In afwijking van artikel 24 bestaat de eerst samengestelde centrale raad uit negen leden. Zij worden benoemd door de Executieve op de voordracht van de leden van de Vlaamse Raad. Met het oog op deze benoeming dragen de leden behorende tot eenzelfde fractie binnen de Vlaamse Raad, zoveel kandidaten voor als het aantal mandaten waarop deze fractie bij toepassing van het stelsel van de evenredige vertegenwoordiging recht heeft.

De Voorzitter : Op dit artikel is er vooreerst een amendement, voorgesteld door de heren Van Durme en Janzegers, dat luidt als volgt :

„Artikel 65

Dit artikel vervangen door wat volgt :

„Artikel 65

„In afwijking van artikel 24 bestaat de eerst samengestelde centrale raad uit negen leden. De kandidaatstelling voor het lidmaatschap van de raad is open en gesteund op kwalitatieve gronden, ten individuele titel, met uitgebreid curriculum. Uit het curri-

culum moet de deskundigheid van de kandidaat blijken alsmede de gehechtheid van het Gemeenschapsonderwijs en de deelname aan activiteiten en/of organisaties tot bevordering van dit onderwijsnet, niet de ideologische, filosofische of politieke strekking van de kandidaat. De verkiezing van de leden gebeurt conform de in artikel 25 voorgestelde regeling.”

Op dit artikel is er ook een amendement, voorgesteld door de Vlaamse Executieve, dat luidt als volgt :

„Artikel 65

Artikel 65 wordt als volgt vervangen

„Artikel 65 — In afwijking van artikel 34 bestaat de eerst samengestelde centrale raad uit negen leden. Zij worden benoemd door de Executieve op de voordracht van het uitgebreide bureau van de Vlaamse Raad. Mer het oog op deze voordracht duiden de leden van de Vlaamse Raad, die tot eenzelfde fractie behoren, zoveel kandidaten aan als het aantal mandaten waarop deze fractie bij toepassing van het stelsel van de evenredige vertegenwoordiging recht heeft.

De voordracht van de leden van de centrale raad kan pas geschieden na de publicatie van dit decreet in het Belgisch Staatsblad.”

Minister Coens heeft het woord.

Minister D. Coens : Het amendement werd opgemaakt in samenspraak met collega Van den Bossche die ook aanwezig was.

De Voorzitter : Worden deze amendementen gesteund ? **(Ja)**

De stemmingen over artikel 65 en de amendementen worden aangehouden.

Artikel 66

In afwijking van artikel 28 gaat het mandaat van de leden van de eerst samengestelde centrale raad in de dag waarop dit decreet van kracht wordt en eindigt op 31 december 1992.

De Voorzitter : Op dit artikel is er een amendement, voorgesteld door

Voorzitter

de heren Van Durme en Janzegers dat luidt als volgt :

„Artikel 66

op de laatste regel het jaartal „1992” Vervagen door het jaartal . . 1991.”

Wordt het amendement gesteund ?
(Ja)

De stemmingen over artikel 66 en het amendement worden aangehouden.

Artikel 67

In afwijking van de bevoegdheidsverdelingen waarin dit decreet voorziet, oefent de eerst samengestelde centrale raad tot 31 maart 1991 al de bevoegdheden uit van inrichtende macht van het Gemeenschapsonderwijs.

Op 1 april 1991 worden de schoolraden en de raden van bestuur opgericht die onmiddellijk alle hun door dit decreet toegekende bevoegdheden opnemen. Vanaf die datum heeft de eerst samengestelde centrale raad dezelfde bevoegdheid als de centrale raad waarin dit decreet voorziet.

In afwachting hiervan blijven de staatsdiensten met afzonderlijk beheer, opgericht krachtens de Herstellwet van 31 juli 1984, hun bevoegdheden uitoefenen.

Artikel 68

In afwijking van artikel 42, § 1, 2 en 3, is voor de in dat artikel expliciet opgesomde beslissingen binnen de eerst samengestelde centrale raad een meerderheid van drie vierde van de stemgerechtigde leden vereist.

De Voorzitter : Op dit artikel is er een amendement, voorgesteld door de heren Van Durme en Janzegers, dat luidt als volgt :

„Artikel 68

Dit artikel weglaten.”

Wordt het amendement gesteund ?
(Ja)

De stemmingen over artikel 68 en het amendement worden aangehouden.

Artikel 69

De bestaande reglementaire besluiten die het beheer regelen van de onderwijsinstellingen van het hoger onderwijs buiten de universiteit blijven van toepassing tot op het ogenblik dat de raden van bestuur hun volle bevoegdheid uitoefenen en voor zover zij niet strijdig zijn met de bevoegdheden van de centrale raad.

- **Aangenomen.**

Artikel 70

§ 1. Het personeel tewerkgesteld in het onderwijs, bedoeld in artikel 2, wordt overgedragen aan de ARGO. De overgang van de personeelsleden geschiedt in het ambt waarin zij op de dag van de overheveling, bedoeld in artikel 91bis van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, zijn aangesteld of benoemd alsmede in de statutaire rechtstoestand waarin zij zich op die dag bevinden ; zij behouden ten minste de bezoldiging en de anciënniteit welke zij op de voormelde dag genieten.

§ 2. In afwijking van § 1 blijven de vastbenoemde personeelsleden van de inspectiediensten van het onderwijs, die voor de inwerkingtreding van dit decreet door het Rijk of door de Vlaamse Gemeenschap worden georganiseerd, behoren tot de diensten van de Executieve. Wanneer een lid van de inspectiediensten van het onderwijs, met toepassing van het besluit bedoeld in het vorig lid, van de diensten van de Executieve overgaat naar de ARGO, geschiedt die overgang in een ambt dat gelijkwaardig is aan het ambt waarin hij voor die overgang was aangesteld of benoemd, met het behoud van ten minste de bezoldiging en de anciënniteit waarop hij voor die overgang aanspraak had.

- **Aangenomen.**

Artikel 71

§ 1. Personeelsleden van de diensten van de Executieve die, met toepassing van artikel 88, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, van het nationaal Ministerie van Onder-

wijs zijn overgekomen, evenals personeelsleden die tot voor het in werking treden van dit decreet tot diensten van onderwijs van de diensten van de Executieve behoorden, kunnen door de Executieve worden overgedragen aan de administratieve diensten van de ARGO.

§ 2. De Executieve bepaalt de datum en de nadere regelen van de overgang van de in § 1 bedoelde personeelsleden naar de ARGO. De overgang van de personeelsleden geschiedt met hun graad of een gelijkwaardige graad en in hun hoedanigheid. Zij behouden ten minste de bezoldiging en de anciënniteit die zij hadden of zouden verkregen hebben indien zij in hun dienst van herkomst het ambt hadden blijven uitoefenen dat zij bij hun overplaatsing bekleedden.

- **Aangenomen.**

Artikel 72

De personeelsleden van het Gebouwenfonds voor de Rijksscholen kunnen, onder de voorwaarden bepaald door de Executieve, worden overgedragen aan de ARGO.

De Executieve wijst de personeelsleden aan die naar de administratieve diensten van de ARGO overgaan ; zij bepaalt de wijze waarop de overige personeelsleden van het Fonds bij de diensten van de Executieve worden ingedeeld.

De in het vorige lid bedoelde personeelsleden behouden bij hun overgang naar de ARGO en bij hun indeling in de diensten van de Executieve ten minste de bezoldiging en de anciënniteit die zij voor die overgang of die indeling genoten.

- **Aangenomen.**

Artikel 73

§ 1. Met het oog op het waarborgen van de noodzakelijke continuïteit kan de Executieve, vanaf het in werking treden van het artikel 87, § 3 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, gewijzigd door de bijzondere wet van 8 augustus 1988, drie personeelsleden benoemen binnen een termijn van 6

Voorzitter

maanden vanaf de datum van het in werking treden van het besluit van de Executieve tot vaststelling van de personeelsformatie. Zij kan daarbij afwijken van de vereisten inzake werving, verandering van graad en bevordering, zoals vastgesteld in het besluit van de Executieve dat het personeelsstatuut bepaalt.

De te benoemen kandidaten dienen aan de volgende voorwaarden te voldoen :

1° vastbenoemd personeelslid in het eerste niveau zijn van de over te dragen diensten bedoeld in artikel 71, § 1 en 72. of van de Administratie van Onderwijs en Permanente Vorming van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap ;

2° een anciënniteit van negen jaar in niveau I hebben als personeelslid van de in punt 1° bedoelde diensten.

Deze personeelsleden kunnen in de administratieve diensten van de ARGO worden benoemd in een vacante betrekking van rang 13 van de in toepassing van artikel 57 vastgestelde personeelsformatie. .

§ 2. De Executieve voorziet in het statuut van de administratieve diensten van de ARGO, dat maximaal drie leden uit het Gemeenschapsonderwijs kunnen worden benoemd bij de administratieve diensten van de ARGO. Deze personeelsleden dienen aan volgende voorwaarden te voldoen :

1° vastbenoemd personeelslid zijn van het Gemeenschapsonderwijs ;

2° benoemd zijn in een selectie- of bevorderingsambt ;

3° een dienstanciënniteit van 12 jaar als personeelslid van het Gemeenschapsonderwijs tellen ;

4° het bewijs leveren van hoge administratieve, wetenschappelijke, technische of artistieke waarde.

Deze personeelsleden kunnen in de administratieve diensten van de ARGO worden benoemd respectievelijk in een betrekking van rang 12, 13 en 15.

Tot de globale in actieve dienst zijnde ambtenaren van de administratieve diensten van de ARGO kunnen, op elk ogenblik, in totaal slechts drie personeelsleden conform deze paragraaf behoren.

De Voorzitter : Op dit artikel is er vooreerst een amendement, voorgesteld door de heren Van Durme en Janzegers, dat luidt als volgt :

„Artikel 73

In § 1, eerste lid de tweede zin vervangen door wat volgt :

„conform de terzake geldende wettelijke en reglementaire bepalingen.”

Op dit artikel is er vervolgens nog een amendement, voorgesteld door de Vlaamse Executieve, dat luidt als volgt :

„Artikel 73

In artikel 73, § 2, le lid de woorden „2° benoemd zijn in een selectie- of bevorderingsambt ;” weglaten.”

Wordt het amendement gesteund ?
(Ja)

De stemmingen over artikel 73 en de amendementen worden aangehouden.

Artikel 74

Zolang de Executieve geen nieuwe personeelsstatuten heeft bepaald, blijven de in de artikelen 70, 71 en 72 bedoelde personeelsleden onderworpen aan de thans bestaande statuteregels, met dien verstande dat de in laatst genoemde regels toegekende bevoegdheden worden uitgeoefend door de bestuursorganen van de ARGO op de wijze bepaald in of krachtens dit decreet.

- **Aangenomen.**

Artikel 75

De roerende en onroerende goederen gebruikt voor de organisatie van het Gemeenschapsonderwijs worden aan de ARGO overgedragen.

- **Aangenomen.**

Artikel 76

Met het oog op het operationeel worden van de ARGO kan de **Executieve** in afwijking van de terzake geldende statutaire bepalingen, de nodige maatregelen nemen teneinde personeelsleden van haar diensten of van het Gemeenschapsonderwijs mee een opdracht in deze instelling te belasten.

- **Aangenomen.**

Artikel 77

In afwijking van de statutaire bepalingen inzake de werving en de bevordering kan de Executieve binnen een termijn van één jaar vanaf het inwerkingtreden van dit decreet bij de diensten van de Executieve die het onderwijs onder hun bevoegdheid hebben, leden van het personeel van het onderwijs, houders van een selectie- of bevorderingsambt van het hoger onderwijs buiten de universiteit, of leden van de administratie van de Vlaamse Gemeenschap benoemen of bevorderen in de grader van bestuursdirecteur of directeur, generaal voor zover er vacante ambten zijn. De kandidaten, leden van het personeel van het onderwijs moeten houder zijn van een diploma dat toegang verleent tot de betrekkingen van niveau I en een minimum dienstanciënniteit van 12 jaar lid van het onderwijzend personeel bewijzen.

De kandidaten, leden van het personeel van de diensten van de Executieve moeten titularis zijn van een betrekking van ten minste rang 13. Bovendien moeten alle kandidaten het bewijs leveren van hun hoge administratieve, wetenschappelijke, technische of artistieke waarde.

Het aantal personeelsleden dat op dergelijke wijze kan worden benoemd of bevorderd blijft beperkt tot vijf. Om het totaal van deze vijf personen te bepalen, moet eveneens rekening worden gehouden met de bepalingen van het koninklijk besluit van 6 mei 1971 houdende bijzondere voorwaarden tot het benoemen in sommige ambten bij het hoofdbestuur van het Ministerie van Onderwijs.

t'oorzitter

De Voorzitter : Op dit artikel is er een amendement, voorgesteld door de Vlaamse Executieve, dat luidt als volgt :

„Artikel 77

Aan het artikel 77 (1° lid) worden volgende wijzigingen aangebracht :

1. tussen het woord „hebben,” en het woord „leden” wordt het woord „vastbenoemde” ingevoegd :

2. de woorden „van het onderwijs, houders van het selectie- of bevooringsambt” worden geschrapt.”

Minister D. Coens : Het gaat om een louter technisch amendement.

De Voorzitter : Wordt het amendement gesteund ³ (Ja)

De stemmingen over artikel 77 en het amendement worden aangehouden.

Artikel 78

§ 1. De eerst samengestelde centrale raad stelt binnen zes maanden na het van kracht worden van dit decreet de verklaring van gehechtheid aan het Gemeenschapsonderwijs, bedoeld in artikel 32, 2° op.

In afwijking van artikel 6, ondertekenen deze leden deze verklaring binnen een termijn van dertig dagen na het verstrijken van de in het vorig lid bedoelde termijn. De niet ondertekening binnen deze termijn impliceert het ontslag van rechtswege uit de centrale raad.

§ 3. In afwijking van artikel 55, § 4

moet de neutraliteitsverklaring slechts ondertekend worden door de kandidaten die als lid van het personeel in dienst genomen worden, nadat de verklaring door de centrale raad werd vastgesteld.

- Aangenomen.

HOOFDSTUK III

Inwerkingtreding

Artikel 79

Dit decreet treedt in werking samen met de wet bedoeld in artikel 59bis § 6, eerste lid van de Grondwet.

- Aangenomen.

De heer C. Moors : Er werd ook nog een amendement ingediend door de Regering.

De Voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister L. Van den Bossche : Bij artikel 65 werd door de Regering een amendement ingediend dat betrekking heeft op de kandidaturen. Daarin wordt voorzien dat de Vlaamse Raad de voordracht doet aan de Executieve en dat die voordracht maar kan gebeuren na publicatie in het Belgisch Staatsblad.

Niet in het artikel voorzien, maar politiek in te schatten, is dat de Executieve, indien zij vóór 1 januari 1989 zal benoemen, dit doet onder de opschortende voorwaarde van de inwerkingtreding van het decreet.

De heer C. Moors : Normaal blijft die bevoegdheid in de toekomst toch

voorbehouden aan de Vlaamse Raad ?

Minister L. Van den Bossche : Uiteraard. Het betreft hier een overgangsartikel waarbij de allereerste wordt aangesteld. Wij wijzigen niet het artikel voor de definitieve samenstelling van de Centrale Raad.

De Voorzitter : Dames en heren, ik maak u er nog attent op dat ook door één van de verslaggevers, de heer Baldewijns, tekstverbeteringen werden voorgesteld, zoals vermeld in zijn verslag bij deze materie, dat bij het begin van deze vergadering werd uitgebracht.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen later de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Collega's, morgen vangt de openbare vergadering aan om 10 uur met de aan de agenda toegevoegde behandeling van het ontwerp van financiedecreet voor het begrotingsjaar 1989. Onmiddellijk daarna kunnen de interpellaties worden gehouden en zullen wij de agenda verder afhandelen.

De vergadering is gesloten.

— De vergadering wordt gesloten om 20.35 uur.
